

Bulletin of the Dept of Indian History and Archaeology No 6

GENERAL EDITOR

PROFESSOR K A NILAKANTA SASTRI

VELUGŌṬIVĀRIVAMŚĀVALI

Bulletin of the Dept of Indian History and Archaeology No

GENERAL EDITOR

PROFESSOR K A NILAKANTA SASTRI

VELUGŌṬIVĀRIVAMŚĀVALI

Bulletin of the Dept of Indian History and Archaeology No 6

GENERAL EDITOR

PROFESSOR K A NILAKANTA SASTRI

VELUGŌTIVĀRIVAMŚĀVALI

S.V O College
Library,
TIRUPATI
Acc No 1361
Date 4/6/67

PREFACE

The present edition of the *Velugōtvārvamsāvali* is based upon two manuscripts of the Mackenzie collection preserved in the Government Oriental Manuscripts Library, Madras, bearing the Nos 15-4-3 and 14-4-17 of which the latter is but a copy of the former. No other manuscript of the chronicle is known to exist. Although the latter has no independent value of its own, it proved quite useful in correcting the scribal errors in several places, and without it, the task of editing the work would have been far more troublesome than it has actually turned out. In preparing the present edition both the manuscripts have been utilised, and they are referred to as 'A' and 'B' respectively in the foot-notes for the sake of convenience. While the printing of the text of the work was nearing completion, a printed copy of the chronicle struck at Venkatagiri in 1890 was placed in my hands through the kindness of H. H. The Rajah of Venkatagiri. Unfortunately it turned out to be a verbatim reproduction of the manuscript in the Madras Government Oriental Manuscripts Library with all its textual corruptions and scribal mistakes in addition to numerous printing errors. The genealogical table appended to this work is taken from the Family History of Venkatagiri Rajas printed at Madras in 1922 and retained without any modification.

In preparing the text for the press, I received considerable help from Messrs M. Ramakrishna Kavi, Śrīpāda Lakshmiṇipati Sastri, the Junior Lecturer in Telugu, Madras University, and Vēṭūri Prabhakara Sastri of the Madras Government Oriental Manuscripts Library. Messrs Kavi and Lakshmiṇipati Sastri rendered valuable assistance in correcting and restoring the proper text. Vidwan G. Subbaramayya, the former Editor of the *Bharati*, revised the text, and corrected the proofs with great patience. Prof. K. A. Nilakanta Sastri, the Professor of Indian History and Archaeology, Madras University, and Mr. A. S. Ramanatha Aiyar of the Epigraphy Department, Madras, kindly revised the Introduction and offered their valuable criticisms and suggestions. Mr. M. Venkataramayya kindly checked the references and prepared the index. I offer them all my grateful thanks for their unvarying help. The proprietors of Rao Brothers and the G. S. Press have earned my gratitude for the excellent manner in which they have carried out the printing.

I thank the Syndicate of the Madras University for kindly sanctioning the publication of the work as a Bulletin of the University Department of Indian History.

University of Madras,
17th July 1939

N V R

ABBREVIATIONS

EC	Epigraphia Carnatica
ED	Elliot and Dowson History of India as told by its own historians
EI	Epigraphia Indica
IA	Indian Antiquary
JAHRS	Journal of the Andhra Historical Research Society
JTA	Journal of the Telugu Academy
LR	Local Records (C P Brown)
Mac Mss	Mackenzie Manuscripts
MER (ARE)	Madras Epigraphical Report
SII	South Indian Inscriptions

CONTENTS

	PAGES
INTRODUCTION	1-60
GENEALOGICAL TREE OF THE RAJAHS OF THE VELUGODU FAMILY	61-62
TEXT IN TELUGU	1-156
INDEX TO THE TELUGU TEXT	157-168
INDEX TO INTRODUCTION	169-174

CONTENTS

	PAGES
INTRODUCTION	1-60
GENEALOGICAL TREE OF THE RAJAHS OF THE VELUGODU FAMILY	61-62
TEXT IN TELUGU	1-156
INDEX TO THE TELUGU TEXT	157-168
INDEX TO INTRODUCTION	169-174

and Prasāditya seems to have upheld the cause of the queen, and obtained from her the titles, *Kākatī-rājya-sthāpanācārya*, and *Rāyapūtāmahānka*, as a reward for his loyalty

Another deed which is attributed to Prasāditya is the introduction of the Nāyakship. He is said to have entrusted the defence of the kingdom to seventy-seven Nāyaks, but tradition embodied in *Pratāpacaritra*, on the contrary, gives the credit for introducing this reform to Rudrāmbā's grandson and successor Pratāparudra. Inscriptions, however, refer to *Nāyankara* or the office of Nāyaka as early as 1279 A.D.¹ Therefore, Prasāditya must have introduced this reform early in the reign of Rudrāmbā. He seems to have survived the queen and helped Pratāparudra in the administration of the kingdom during the early years of his reign, and was decorated by that monarch with an anklet and bell (*ande*)

Third Generation Vennama and Sabbu

Dāma, the elder brother of Prasāditya, had two sons, Vennama and Sabbu, who seem to have flourished about the beginning of the fourteenth century. Of these Vennama is said to have destroyed the vast Muhammadan army in a battle. The circumstances in which he fought with the Muhammadans are not known. The Khajji and the Tughlāq Sultans of Delhi had to lead, according to the Mussalman historians, no less than five invasions into Telingāna during the first quarter of the fourteenth century before they could subvert the authority of the ruling Kākatīya dynasty and annex the land. Of these the first proved abortive and the fourth ended in defeat. The remaining three were crowned with success. The Hindu accounts mention seven invasions and allude to some Hindu victories which do not find a place in the Muhammadan histories. The Velugōti-vārivamsāvali and the family *prāśastis* of the Velama Nāyaks give some valuable information not known to us from other sources. The battle in which Vennama inflicted a defeat over the Muslim army must have taken place during the first Muhammadan invasion against Telingāna sent by Sultan 'Alā-ud-Dīn Khajji under Malik Fakhr-ud-Dīn Jūna and Malik Jhaju of Karra "with all the officers and forces of Hindustan" in 1303 A.D. The expedition, however, ended ingloriously, and the army, 'greatly reduced in numbers' returned to Hindustan.² Although Barni attributes

¹ SII iv 705 (ARE 254/1892)

² ED in p 189

the failure of the expedition to the outbreak of rains, it is not possible that it could have been due entirely to natural causes. The invaders could not have entered the country and returned without coming into conflict with the Kākatīya army. Vennama, as mentioned already, claims a victory over them. Pōtuganti Maḷi, another Velama chief in the service of Pratāparudra, claims to have destroyed the pride of the Turuskas of Delhi in a battle near Upparapalle. As the engagement at Upparapalle had taken place before Maḷik Kāfūr's invasion of Telingāna, it must have been fought during the first Muslim expedition in 1303 A.D. The Delhi army appears to have penetrated into the Karīmṇagar district in which Upparapalle is situated, but had to retreat owing to a reverse. 'Alā-ud-Dīn did not, however, give up the idea of subduing Telingāna. In 1309 A.D., he sent another army under Maḷik Kāfūr who marched on Warangal and laid siege to it. Pratāparudra submitted and gave a written agreement promising "to send annually treasure and elephants"³. And he observed the terms of this agreement until the death of the Sultan. The chronicle of Vellutla chiefs alludes to an incident which took place in Delhi during one of the visits of Pratāparudra's officers bearing, perhaps, the annual tribute to the court of the Sultan. For some reasons which are not known at present Pōtuganti Maḷi and Telugu Bijjana resolved to fight a duel in the presence of the Sultan. Maḷik Nēmār (Maḷik Nāib) and other officers including the seventy-seven Nāyaks of Telingāna appear to have been present on the occasion. Telugu Bijjana was defeated in the fight, and Maḷi, having thus obtained satisfaction, probably returned with the rest of the Nāyakas to his native country.

Fourth Generation Erra Dāca and Nalla Dāca

• Vennama and Sabbi had each a son bearing the names of Erra Dāca and Nalla Dāca respectively. Although both of them are said to have distinguished themselves in the Pāndyan war, greater prominence is given to Erra Dāca than to his cousin. Their exploits are dealt with at some length in the present chronicle. In the first place, they slew a chief called Kuntlūr Immadi, who is otherwise unknown, in a fierce engagement near the village of Gollapalli. Secondly, they encountered the Pāndyas in a battle near Kāñci. Erra Dāca boldly faced the Pāndya who had put the 900,000 Telugu forces to flight on a former occasion, he charged

Ganapati who heard of his story, invited him to his court at Warangal and bestowed on him several favours including the government of a district

The other version narrates a somewhat different story Rēca, a Pariah servant of Cevvi Reddi, who was ploughing a field protected by a Bhairava in the south of Old Anumanagallu, discovered an inscribed copper-plate which lay hidden in the ground. He showed the plate to his master who deciphered the inscription contained thereon. It ran as follows "O Bhairava, surrender the nine lakhs (of cash) to him who offers a sacrifice." On hearing the contents of the inscription read out to him, Rēca volunteered to be the victim, so that his master might get hold of the wealth, provided that he agreed to add the term 'Ēca' to the names of his descendants, and accept sandal and *aksatas* from the hands of Pariahs on the occasion of marriage in their households. Cevvi Reddi accepted these conditions, and having sacrificed Rēca, took possession of the money. He founded a new village and named it Rēcerla in commemoration of his selfless servant.

Though these stories differ ever so much from each other, they are in agreement on two points viz, (1) that Cevvi Reddi rose to prominence by the discovery of a treasure trove, and (2) that he managed to take possession of it by the devotion of his Pariah servant. It is not possible to accept these stories as historical. They seem to have been invented at a time when the Velugōdu chiefs, having risen to fame and glory, began to feel that the common obscure peasant Cevvi Reddi was too humble an ancestor for them. They wove incredible legends around his name and transformed him into a demi-god worthy of the great warriors who claimed descent from him.

Second generation Dāma, Prasāditya and Rudra

Cevvi Reddi who, in virtue of his successful encounter with the Vētāla, acquired the name of Bēti Reddi, had three sons, Dāma, Prasāditya, and Rudra. Of these the most distinguished was Prasāditya who appears to have played an important part in the affairs of the Kākatiya kingdom during the days of Rudrāmbā and Pratāparudra. On the death of King Ganapati, Prasāditya is said to have installed the former's daughter Rudrāmbā on the throne, and put down a formidable ring of enemies that surrounded her. This seems to indicate that Rudrāmbā's succession to the throne was not uncontested. Probably some of the nobles who were unwilling to acknowledge a woman as their ruler rebelled;

INTRODUCTION

Nature of the work

The *Velugōtivarivamśāvalī* is a work of considerable historical importance. It is a motley collection of verses interspersed with prose passages mostly composed by the bards (*Vandīs* and *Māga-dhas*) in praise of the chiefs of the Rēcerla or Velugōdu family who extended to them their patronage. Occasionally, however, verses culled from other sources are also met with, e.g., the epitaph of Singaya Rāyapa by the poet Mallana and the stanzas from the *Bhānumatīparinayam* of Rentūri Rangarāju. As the bards and their patrons in whose praise the verses were composed, did not all belong to one age, it is difficult to assign the work to any particular period. The work seems to have grown with time. The verses composed by bards were carefully preserved and arranged from time to time in their chronological order, so that within a few generations they assumed the form of a family chronicle. Though the manner of its growth has preserved contemporary references to events that happened long ago, it has impaired its value to some extent as a work of art. The bards for the most part were men of little learning and no culture. They often betray ignorance of the rudiments of grammar and prosody. Moreover, they frequently indulge in the use of provincialism and slang and lay no great claim to dignity and taste. As verses of several writers of different ages and of varying degrees of learning are gathered together in it, the work presents a bewildering variety of style ranging from the sublime majesty of Śrīnātha's verse to the worst form of doggerel.

Two works of recent origin, the *Velugōtivarivamśacaritra*, and the *Rāvuvamśacaritra*, which are mainly based on the *Vamśāvalī*, have been cited wherever necessary in the course of this essay, when they give a divergent account.

The historical importance of the family

The Velugōdu family to which the chiefs of Venkatagiri belong is one of the most ancient royal families in South India. They first came into prominence during the reign of the Kākatiya monarch, Ganapati who ruled at Warangal from 1198 to 1263 A.D., and played an important part in the wars of his successors. They

obtained from them extensive estates in the neighbourhood of the capital. After the dissolution of the Kākatiya kingdom, they became the subjects of the Mussalman Emperors of Delhi like the other Hindu chiefs, but taking advantage of the rebellion of Kāpaya Nāyaka, they asserted their independence and established themselves in the mountainous tracts of Nalgonda. They could not maintain their independence long, as they came into conflict with the major kingdoms in their neighbourhood. They had to wage wars on the Bahmani Sultans of Gulburga, the Rāyas of Vijayanagara and the Gajapatis of Orissa. In this unequal struggle they gradually lost ground, abandoned their original habitat and migrated to Karnāṭaka, where they became the subordinates of the Rāya and fought his battles against his enemies, specially the Muhammadans. The *Velugōtivarivamsāvali*, which is a chronicle of the family, gives much valuable information about the wars which the Velugōdu chiefs waged on the kings of Vijayanagara, Kondavīdu, Rajahmundry, Cuttack and Bīdar. Besides, it describes several rebellions and domestic troubles within the Vijayanagara empire, of which nothing is known from other sources. Therefore, its value to the student of South Indian history cannot be easily overestimated.

The founder of the Rēcerla clan, of which the Velugōdu family is an offshoot, was a farmer of the village Anumanagallu called Cevvi Reddī, the son of Cēyūr Pōlī Reddī of Anumanagantī gōtra. The *Velugōtivarivamsāvali* contains two versions of the story of Cevvi Reddī, which do not agree with each other fully. According to one version, Cevvi Reddī discovered by chance a treasure trove, to take possession of which he had to sacrifice his faithful Pariah servant Rēca, who willingly offered himself as the victim. In pursuance of a promise which he made, Cevvi Reddī changed the name of his gōtra into Rēcerla in commemoration of his servant who had cheerfully faced death for his benefit. He was also obliged to adopt a new name, as a consequence of an encounter with a Vētāla, a kind of demon. One evening while he was returning home from his field after dusk, he is said to have been attacked by a Vētāla who resided in a way-side banyan tree. Undaunted by the sudden onset of the demon, Cevvi Reddī bravely defended himself with a club which he was carrying in his hand at that time. The demon who was pleased with the manifestation of his courage conferred on him certain favours and vanished. The news of Cevvi Reddī's encounter with Vētāla was bruited abroad, and people began to call him Bētāla Reddī, by which name he became famous all over the country. At last, king

వెలుగోటివారి వంశావళి.

నల్లగొం డటుల విశ్వానాథునిగా¹ నెక్కి
 కపటాహితుల నేలఁ శ గలిపినాడు
 గంగ సాక్షిగ మీటి² శ కదిసి రాజమహేంద్ర
 వరము చూపలుగొని శ వచ్చినాడు
 సురధానుకొలుపులోఁ శ బొరసెడు³ బిరుదుకై
 ముద్దుధక్కనివెన్ను⁴ మొత్తినాడు
 తేజంబుగాఁ బ్రాధాన్యరాజులచేత⁵
 నరుదుగా బిరుదందె శ నందినాడు⁶
 ఇనతనూజుని భంగి శ నినుగుర్తికోటలో
 లీల శత్రుల విభాశించినాడు
 ధీరుడై యల్లాపురదీ⁷ సురధానుతో
 నెమ్మెగా భువనాద్రి శ నెక్కినాడు
 గెంటించి బలిమి సీతేంద్రఖానుని దోలి
 యెలమి రాజ్యంబుఁ దా శ నేలినాడు
 యెడవంక⁸ బలవంక శ నేచి⁹ తాడినయట్టి¹⁰
 బలిదఖానుని భంగపఱచినాడు
 రణకేళి నెఱుకవరప్రాంతము నఁ గొట్టి
 మన్నెజంగిలి¹¹ నేపురమాపినాడు

-
1. R V C నల్లగొండలను సన్నాహంబుగా నెక్కి ,
A B నల్లగొండలు సన్నాహంబు నెక్కి-
  - 2 „ p 117 , A B మెరసి
  3. „ „ , „ వొరసెడు
  - 4 „ దేవప్రాధరాజులచేత
  5. „ బిరుదందె లందినాడు
  6. A అల్లాడధీ , B అవాడధీ
  - 7 A. B. చే
  8. „ యలవంక
  9. R V C p 118 బలువంకలార్చి .
  10. „ . బట్టి
  11. „ జంగుల

వెలుగోటివారి వంశావళి.

... ..
భువిలోన ననవేమ శ భూపాలుఁ జెఱవెట్టి
యతనిని వేడ్కతో శ నంపినాఁడు
... ..
చలమర్దిగండఁడై శ సంబెట పిన్ననిఁ
బ్రాఘుఁ డెఱుంగను శ బఱపినాఁడు
... ..
నూతనగిరి నుగ్గు శ నూచంబుగా నెక్కి
యన్నగన్నని గర్వ శ మణఁచినాఁడు
ధరణీవరాహుఁడై శ తల్లడిల్లఁగఁ బొంది
చెంచువలయ మెల్ల శ జెండినాఁడు
సింహాఘాతకుఁ దారసించి సంగరకేళి
మస్తాఖానుని గెల్చి శ మసలినాఁడు
నాణెంబుగా సబ్బినాటి రాజ్యంబెల్ల
నద్భుతంబుగఁ జూట్రలాడినాఁడు
కృష్ణవెణ్ణా¹ జలశ్రీదావినోదుఁడై
యఖిలదానముల సొంపడరినాఁడు²
జగనొబ్బగండఁడై శ చలగి³ రేచర్లను
దురకదళముతలల్ శ ద్రుంచినాఁడు
చటులోగ్రగతి రాయశరభమై⁴ యవలీలఁ
దిరుగ సింహాద్రి సాధించినాఁడు
పరదళంబులు పటాశపంచలై పాఱంగ
నెన్న గౌరవకొండ శ నెక్కినాఁడు
కేళాదిరాయుఁడై శ కెరలి పోరట్లను⁵
చాదుఖానుని వెన్నుఁగజఱచి నాఁడు

1. A కృష్ణవెణ్ణా B. కృష్ణవేణ్య

2 A, B అఖిలదానములసొంపడరినాఁడు, R V, C p 117 యఖిలదానముల సొంపడరినాఁడు.

3. The correct form is చెలగి

4. R V C p 117 శలభమై

5. ,, గోరంట్లను | చారఖానుని.

వెలుగోటివారి వంశావళి.

... ..
భువిలోన ననవేమ శ భూపాలుఁ జెఱవెట్టి
యతనిని వేడ్కతో శ సంపినాఁడు
... ..
చలమ ర్రిగండఁడై శ సంబెట పిన్ననిఁ
బ్రౌఘుఁ డెఱుంగను శ బఱపినాఁడు
... ..
నూతనగిరి నుగ్గు శ నూచంబుగా నెక్కి
యన్నగన్నని గర్వ శ మణించినాఁడు
ధరణీవరాహుఁడై శ తల్లడిల్లఁగఁ బొంది
చెంచువలయ మెల్ల శ జెండినాఁడు
సింహాఘాతకుఁ దారరసించి సంగర కేళి
మ స్తఖానుని గెల్చి శ మసలినాఁడు
నాణెంబుగా సబ్బినాటి రాజ్యంబెల్ల
నదృతంబుగఁ జూఱలాడినాఁడు
కృష్ణవెణ్ణా¹ జలశ్రీదావినోడుఁడై
యఖిలదానముల సొంపడరినాఁడు²
జగనొబ్బగండఁడై శ చలగిరి శేచర్లను
దురకడళఁ, తలల్ శ ద్రుంచినాఁడు
చటులోగగతి రాయశరభమై⁴ యవలీలఁ
దిరుగ సింహాద్రి సారధించినాఁడు
పరదళంబులు హతావంచలై పాఱంగ
నెన్న గౌరవకొండ శ నెక్కినాఁడు
కేళాదిరాయఁడై శ కెరలి పోరట్లను⁵
చామఖానుని వెన్నుఁజఱచి నాఁడు

1. A కృష్ణవెణ్ణా B. కృష్ణవేణ్య

2 A B అఖిలదానములసొంపడరినాఁడు, R V, C p 117 యఖిలదానముల సొంపడరినాఁడు.

3. The correct form is చెలగి

4. R V C p 117 శలభమై

5. ,, గోరంట్లను । చారఖానుని.

వెలుగోటివారి వంశావళి.

చల్లగొండ డట్టుల విఠ్ఠానాంబుగా¹ నెక్కి
 కపటాహితుల నేలఁ శ గలిపినాఁడు
 గంగ సాక్షిగ మీటి² శ కదిసి రాజమహేంద్ర
 వరము చూఱుగొని శ వచ్చినాఁడు
 సురధానుకొలుపులోఁ శ బొరసెడు³ బిరుదుకై
 ముద్దుధక్కనివెన్ను⁴ మొత్తినాఁడు
 తేజంబుగాఁ బ్రాధాన్యదేవరాయలచేత⁵
 నరుదుగా బిరుదందె శ నందినాఁడు⁶
 ఇనతనూజుని భంగి శ నినుగుర్తికోటలో
 లీల శత్రుల విభాశించినాఁడు
 ధీరుడై యల్లావురదీ⁷ సురధానుతో⁸
 నెమ్మెగా భువనాద్రి శ నెక్కినాఁడు
 గెంటించి బలిమి సురభేంద్రఖానుని దోలి
 యెలమి రాజ్యంబుఁ దా శ నేలినాఁడు
 యెడవంక⁹ బలవంక శ నేచి¹⁰ తాఁకియట్టి¹⁰
 . బలిదఖానుని భంగపఱచినాఁడు
 రణకేళి నెఱుకవరప్రాంతము నఁ గొట్టి
 మన్నె జంగిలి¹¹ నేపురమాపినాఁడు

1. R V C సల్లగొండలను సన్నాహంబుగా నెక్కి ,
 A B సల్లగొండలు సన్నాహంబు నెక్కి-

2 „ p 117 , A B మెరసి

3 „ „ , „ వొరసెడు

4. „ దేవప్రాధరాయలచేత

5. „ బిరుదందె లందినాఁడు

6. A అల్లాడధీ , B అవాడధీ

7 A, B చే

8. „ యలవంక

9. R V C p 118 బలువంకలార్చి .

10. „ బట్టి

11 „ జంగుల

వెలుగోటివారి వంశావళి.

మణుగూరికోటలో శ మండువమల్నేడు¹
 ప్రతిఘటించిన నిల్చి శ ప్రామినాడు²
 శరణు జొచ్చిన నొచ్చి³ శ సరిమఖానుని బట్టి⁴
 శాతభిరాటమున శ గాచినాడు
 పోరిలోన నె గన్న శ భూపాలుఁ జెఱవెట్టి
 ధృతిఁ గొత్తకొండ సారధించినాడు
 యెదిరి విధమరాజు⁵ శ కడనోర్వి గర్వింప
 నణచి యింద్రునివీటి శ కంపినాడు
 సింహవిక్రమపురి శ సింగమపలె గొని⁶
 గోపాలకృష్ణుని శ గొట్టినాడు
 మెండుగ వీడమై గొండపల్కన్నీలు
 పూని వచ్చిన నూనపుచ్చినాడు
 ఎదిరించ నేలూర⁷ శ నెల్లూరితిప్పని
 ముడలించి⁸ పటుగతి శ మోదినాడు
 కుంట్లూరికోటపై శ గుండ్రాతురాజులు⁹
 మొత్తమె యెదిరిన శ మొత్తినాడు
 బాణాలకోటపై శ బ్రకటించి యుగ్రతఁ
 గాలాగ్నిరుద్రుడై శ కాల్చినాడు
 తొరగంటిబాదావి¹⁰ శ తురకలఁ బరిమార్చి
 పట్టణంబుల రెంటు¹¹ శ బరఁగినాడు

1. R V C p 118 మన్నీడు

2. R V C 118 తూలబరచినాడు A B తిరిమినాడు

3. , మెచ్చి

4 A సరిమఖానునిగొట్టి B సరణిఖానునిగొట్టి , R V C p 118 సరిమఖానునిబట్టి

5 R V C p 118 అదిరి విధమరాజు

6 V R (Ac III. p 104) సింగమపలెకాని

7. A B నేలూర

8 R V C p 118 ముడలంట

9 A B రాజుల

10 R V C p 118 దాబాజి

11. „ వెంటు బ్రబలినాడు

వెలుగోటివారి వంశావళి.

సంగరస్థలమున శ సింగళదేవుని
 శిరము ద్రుంచెట¹ కీర్తి శ బరగినాడు
 మలకపోలాద్దను శ మదమెల్ల గ్రక్కించి
 యన్నయాదవకొండ శ గొన్నవాడు
 • గర్వించి తలపడ్డ శ గండరగండని
 మెట్ట గదిసి తల శ మెట్టినాడు²
 కుటిలశాత్రవకోటి శ గోవిలకొండ దా
 మగతనంబున³ బిల్కు శ మార్చినాడు
 ఉచ్చిల్లకోటకై శ యుద్రదేవమున బోయి
 చెలగట⁴ నీరుగా శ జేసినాడు
 ఉర్విలో బొగడొందు శ నుపనూరి సింహంబు⁵
 జెనకిన రిపుకోటి శ జెండినాడు
 శాంతభిక్షావృత్తి శ జగమెల్ల నెఱుగ శ్రీ
 • శైలపట్టంబున శ జాతినాడు⁶
 బుక్కరాజును బట్టి శ పొడిచేటికోటలో
 • గజపతి నెచ్చుగా శ గాచినాడు
 దొరయు⁷ సల్కయవారి శ దోలి తొప్పరలాడి
 బాగవాడొద్దను శ బఱపినాడు⁸

1. R V C p 118 ద్రుంచెట

2 A, B మెట్టగదిసెన శిరములు మెట్టినాడు. R V C p 118 మెట్టగదియ తలగొట్టినాడు.

3 B తామసతిసంబున

4 R.V.C చెంగటి

5. • „ బొగడొందు | నుప్పురి చెంగట

6. • „ (p 119) has the following correction

‘ శాంతభిక్షావృత్తి జగమెల్ల నెఱుగ శ్రీ శైలపట్టణము దానేలినాడు

A, B శ్రీ | శైలపట్టంబు దానిల్పినాడు

7. A B యోగి

8. • „ బాపినాడు

వెలుగోటివారి వంశావళి.

చాటిచెన్నయగారిఁ శ్ర జదిపి చట్టలు చీలి
 కొండమల్లయగారిఁ శ్ర గొట్టినాఁడు
 గోరంటిప్పనిఁగొట్టి కోఁజెక్కియు¹
 వేఁగఁకులమెల్ల శ్రవెదకినాఁడు
 చిటివల్లభయ్యనుఁజెట్లను బడఁదోలి
 పాణెమురాజును శ్ర బఱపినాఁడు
 రంగయభీమునిఁరాజసంబునఁ దోలి
 సాశ్వతిప్పని నేలఁ శ్ర జదిపినాఁడు
 పాండురియడవినిఁబరఁగు మన్నీలను
 దూల్చి² గొందులు చొరఁగదోలినాఁడు
 ముచ్చకంపయ కుఱ్ఱి³మునుపుగాఁ బడ మోది
 పూలగంగు దళముఁగో⁴బొడిచినాఁడు
 రాజు లెప్పుడు మెచ్చు⁵రామరాజ్యంబుగా
 నెసఁగి⁶ రాజాచలంశ్రబేలినాఁడు
 దండిమై ముప్పది⁷రెండు దుర్గంబుల
 నేకధాటిగతి⁸నెక్కి-నాఁడు
 వీరిభద్రుని దొడ్డ⁹విభువేమనృపతుల
 రట్టఁడై కాలందె¹⁰బెట్టినాఁడు
 ఘనమూరురాయరగండపెండాంబుఁ
 బెనుపొంద డాకాలఁగబెట్టినాఁడు
 గీ రాజమాత్రుండె ఖడ్గనాశ్రాయణుండు
 చారుతరమూర్తి రాజులశ్రవక్రవర్తి
 గాయగోవాళుఁ డువ్వెత్తు¹¹గండఁ డనఁగ
 లీల నొప్పారు మాదయశ్రలింగవిభుండు

126

1. A B కోటయునెక్కి

2 „ తోలి

3 R V C p 119 పూలసంగనిశాంజు

4 A B యసంగ, R V C p 119 ఎలఁగి

5 R V C p 119, A గోపాళుడును వెత్తు, B గండగోపాలుడును వెత్తి

ఉ. ఆర్దురు చక్రవర్తులు పరదార్దురురాజులు దక్క నన్యరా
 డ్వర్గము నీసమాన మనరవచ్చునె బాహుపరాక్రమక్రియా
 భర్గసమాన¹ సోమకులభార్గవరాసు కొమారలింగ స
 న్మార్గ పరంపరాభిమతశ్రమంగళమూర్తి విశాలకీర్తులన్.

127

సీ. మోమ్మాడదేవుని నేపారజూటూరి
 సూరుని బాళమురధారుణిగు
 గోవర్ధనుని సోమదేవభూవల్లభు
 దెగువచెండువ రాయదేవనృపతి
 నప్పచిచెనాజు శ నారాఘవాఘ్నిని
 నేచి విర్ధలదేవు శ రాచవారి
 దిరుమలేంద్రునినన్నదేవు శ్రీనాథుని
 పీరాదిగాఁ గలవిభుల దొల్లి

గీ. చంపి జయముఁ గొనియె² శ్రీజాతికృతభూపాల
 విదళనుండు³ సింగవిభునిమాదు
 సమరమందు గెలుపు శ సంబెటపిన్నని
 విభవసంగ మాదరవిభునిలింగ.

128

క. అంభోనిధివలయములోఁ
 గుంభినిఁ గల రాజులెల్ల శ గూలిరి నీచే
 రంభాతిలో⁴ తమాదుల⁵
 సంభోగముకొఱకు మాదరజనపతిలింగా.

129

క. సురథాను గెల్చినాడవు
 సరవరు ధట్టించి పంచినాడవు మున్నే
 శరిరాజుఁ దోలినాడవు
 సరియెవ్వరు నీకు మాదరజనపతిలింగా.

130

వ ఆలింగమ్⁶ నేడె యశ్వపతి గజపతుల గెల్చి మూరురాయరగండబిరుదు

1. A B భలర్గ
2. ,, చేనియె
3. ,, విదళితుండు
4. ,, రంభాదిమేనకాదులు
5. ,, సింగమ

వెలుగోటివారి వంశావళి

- వహించెను. అలింగమనేనికి బర్వతనాయుడును¹ నతనికి గుమారలింగమ
నేడును² గలిగిరి. 131
- వ. సంతతికి ననపోతయ్యోపాలుండు మొదలు. 132
- క. అందు ననపోతవిభునకు
బొందుగఁ బెదసింగవర్వభూమిశుండు³
గందర్పరూపరేఖా
వందితుఁ డగు ధర్మవిభుఁడు శ వరుస జనించెన్.⁴ 133
- వ. అం దగ్రజుండు. 134
- ఉ. సోమకులంబు రాజులను శ శూరత మించిన రెడ్డిరాజులన్
సామజనాధు కొల్వునను శ సారెకుఁ గొండెము పల్కురాజులన్
వేమలు రావుసింగధరశేష్యుఁ డందియఁ బెట్టి యుండఁగా⁵
భౌమలు వ్రేల్లఁ జూపుదురు శ పాదము లొత్తుచు వారివారికిన్. 135
- వ. అతని యనుజుండు 136
- చ. కదనమె బొమ్మరిల్లు చెలికత్తెలె వీరజయాంగనామణుల్ .
మదకరి మస్తకుంభములు శ మాటికి దొంతులు సంగరస్థలిన్
గుదికొని వడ్డ⁶ రాళుతుల శ క్రోవులు గుజ్జనకూళ్లు బాపురే⁷
పొదలెడు రాయరావు ననపోతయధర్మని ఖడ్గపుత్రికిన్. 137
- వ. మఱియుఁ⁸ బెదసింగమనేని పరాక్రమం బెట్టిదనిన. 138
- సీ. నూనూఁగుమీసాల శ నులిచి హుంకారించి⁹
కవటించు బహురాచరగములగొంగ⁹

-
1. A B న్ను
  2. „ లింగమనేడుగల్గిరి
  3. „ భూవరముఖ్యుండు
  4. A జనించిరి
  5. A B యున్నగా
  6. B పండ్ల,
  7. A B పరిన్ని
  8. „ హుంకారించు
  9. A. చాపు, B మావు

వెలుగోటివారి వంశావళి.

యెరసి యెరయలేక¹యెరయుచు¹ వాహ్యలి²
 మెండొడ్డురాజుల³ శ మిండగీడ³
 తారసించిన చోట⁴ శ దారసించగ లేక
 అంపిల్లురాజుల⁴ శ అంకుబాజుగ⁵
 యెగిలేనిబిరుదుల⁵ శ వొగడించుకొని చాల
 నిక్కెడురాజుల⁶ శ ముక్కుగొయ్యె

గీ. యెరయ నీతోడ బిరుదుకై⁷యెరయ⁸వెఱచి
 గజపతికి గొండెముల్ చెప్పి⁹ శ కఱకఱించు
 జూటుకూటువ¹⁰రాజుల శ చుక్కవాల
 రాజహృద్భంగ త్రిభువనీ శ రావునింగ

139

నీ కులము చాలని రాచగూటిడ⁽²⁾కుడ్డెలు
 (2)బోళి కోతుల రాచ శ బోగుబడులు⁷
 పట్టగ బతిమాలు శ నట్టి రాచకుమాల్లు
 పూరిపిట్టలురాచ శ బుడిదవిల్లు⁸
 సి గైఱంగనిరాచ శ చివురులు గునిసెలు
 గూబచంకల రాచ శ కొంకుగాండ్లు⁹
 దడ మెఱంగని రాచ శ తాటవేటనిగాండ్లు
 ద్రోహబుద్ధులు రాచ శ దుడుకుగాండ్లు¹⁰

1 A B వొరళియగ లేక వొరయుచు

2 B దాహ్యలి

3 A B మిండ గీడు

4. „ మెరసి నిక్కెడురాజుల

5 „ వరసి నీతోడ బిరుదుకై వరయవెరచి

6. „ న(స)నగూటు

7 „ బోటికాంతలరాచబోగిబల్లు

8 „ పట్టువడి . బురికిపిట్టలు రాచబుడిదవెళ్లు

9 „ సిగ్గెరంగనిరాచ చివు(కు)రులు గునిసెలు గూబజంకల రాచ కొంకగాళ్లు

10. „ దాళ మెరుగనిరాచ తాటవెట్టుగాండ్లు ద్రోహబుద్ధులు రాచదుటుకుగాండ్లు

వెలుగోటివారి వంశావళి.

లోకమున రాజు లాలాక శ లోకగాంధ్య(?)¹
యొరయఁ జూతురు శ విగుమకై యోర్వలేక
లాలితంబగు సింహతల్లాటమునకు
రాజహృద్భంగ త్రిభువనీరరావుసింగ.

140

ఉ. పాలితకీర్తి సోమకుల శ భార్గవరాముడు రావుసింగభూ
పాలుడు సోమవంశ నరశపాలురఁ గొట్టి వధింప సోముఁ డా
శైలము లెక్కి క్రుమ్మటియు² శంకరు జూటముఁ జొచ్చి వచ్చి పా
తాళముఁ దూటి యబ్ధిఁ బడి శ ధాటికి నోర్వక పోయె మింటికిన్.³

141

క. సోమకులపరశురాముడు
భూమిశుడు రావుసింగపుడమిశుఁడు డా
సోమకుల మెల్లఁ జంపఁగ
సోముడు భయమంది శివునిజూటముఁ జొచ్చెన్.

142

శా ఏమీ శేషుడ, యేమి నారడ, ముదం శ బేపారునా⁴ తొంటి వి .
త్రామం బేమియు లే ద దేమి⁵ మహి మిర్రా⁶ రావుసింగాంకుఁ డు
ద్రామప్రాధిమఁ దోల⁷ సోమకుల గోత్రాధీశ్వరుల్ జోగులై
భామల్ దామును బామల న్నెడకఁగఁ శ బాతాళము⁸ దూటితిన్. 143

ఉ. భైరవుక్కు⁹ బంగుగుల⁷ శ బాతి కుమ్మలను గన్నతల్లి నీ
పేగు ప్రసద్దిగాఁగ మునుశపెదలచే విని చూడవచ్చితే⁸
గోరెడు గోనము⁹ గుఱముఁ శ గూరయు¹⁰ బెల్ల మటంచు జోగి
నారము లాము¹¹ దళిచు¹² శుభగు రావునృసింహ నిరిపుల్

144

1. A లోకమునరాజు లాలాక లోకనగాంధ్య
B " లోకగాంధ్య

2. A, B క్రుమ్మటియు

3. V V C (p 61) has an additional line

గతి కాణములొన్ నీగురిపు లాగుదు శెంతయు సింగభూపతి. *

4. V P K. (p 67), A B, లేదు యదమిత్రిభువనరావు శింగాంకుడు.

5. " నాంప

6. A, B, పైవగుక్కు

7. " గంగుగుల

8. " పక్షి

9. " గూరయు

వెలుగోటివారి వంశావళి

క పుడమిని నాకాశంబునఁ

బిడుగు కరణి రావుసింగ¹రవృద్ధ్యశుడు దాఁ

బొడుపొడు మని వెను దగిలిన

వెడవెడ జగనొబ్బగండ ౨ వేముడు పాతెన్.

145

న, ఆపెదసింగమనేనికిఁ బినసింగమనేడును² నన్నమనేడును³ గలిగిరి. ఆయన్న
మనేడే యూరుకచేను బయట గండికొటకు ముట్టడిగా దిగఁగఁ⁴, బోలెపల్లి
బుక్కరాజు రాత్రియుద్ధంబున నన్నమనేనిఁ జంపఁగ⁵ నతనితమ్ముడు⁶ సింగ
మనేడు దనమఱుదిఁ జూపల్లికొండభూపాలుని నప్పనవెట్టిన⁷ [నాతడు]
కరవాలభైరవ, గండభేరుండ, సంగడిరక్షపాలక⁸ దక్షిణదోర్నండమండితం
బైన సేనఁ గలమేటిగాన నాబుక్కరాజు పొడచేటికొటఁ జొచ్చినఁ, గోట
యెక్కి బుక్కరాజున కభయం బిచ్చి తెచ్చెను జూపల్లికొండసుజనఘనుడు.

క. ధాటిం బొడచే డెక్కితి

హోటకముగ బుక్కరాజు ౨ కభయమొసఁగి తా⁹

మేటి విభీషణునకువలె

సూటిగ నీడియము నిండఁ ౨ జూపల్లికొండా.

147

వ ఆపినసింగమనేని వంశావతారం బెట్టినన.

148

నీ వీరాగ్రగణ్యుండు ౨ వెన్నభూపాలుండు

ఖ్యాతి నేరాజు ముత్రతాతతాత

నెటిపాండ్యగజసింహుఁ ౨ డెఱదాచభూపతి

ధాత్రి నేరాజు ముత్రతాతతాత్రి

సంగరాభంగుండు ౨ సింగభూనాథుండు

తనరంగ నేరాజు ౨ తాతతాత

1. A B పిడుగుదనుదారావుంగ

2 „ న్ను

3. „ అన్నమనేడు

4. „ దిగితె

5. „ జంపితె

6 „ ‘తమ్ముడు’ అనుటతప్పు, ‘అన్న’ యనుట యొప్పు అని తోచుచున్నది

7 „ వప్పువెట్టిన

8 „ సంగడిరక్షపాలక

9 „ కభయంబిచ్చితి

అదిగచ్ఛేష్వరుం శ డనవోతనూపతి
 త్క్రింప నేరాజ శ తాతతండ్రి¹
 చిరకీర్తి యగురావు శ సింగావనిశుండు
 ధట్టింప నేరాజ శ తండ్రితండ్రి
 బిరుదభీకరుడై శ పినసింగనరపతి
 చెన్నొంద నేరాజు శ గన్నతండ్రి
 శూరు డారాజుడై తేయశోషణుండు²
 నారసస్వాంతసేవావిశాలుడైన³
 యన్నమాంబాతనూజాతు శ డనఘమూర్తి
 రాయరావన్నవోతభరరాధిపుండు⁴

149

డి. మేదినిరాయరా వనెడు⁵ శ మేటి మహాబిరుదప్రతాపసం
 పాదన మన్నపోతజనపాలుడు సేసిన జెల్లుగాక యీ
 పాదలి మన్నబందల⁶ కరపాత్రపురాజుల కేల గల్గు దా
 నాదల⁷ దాడవంబు శివు శ డాడిన జోగుల కాడ జెల్లునే.

150

సీ. చప్పన్నరాజస్వయంశర్మలిలోన
 నాడె రా జని కాన శ వచ్చు నిన్ను
 బిరుదనూపురరాజభీకరస్థలిలోన
 నాడె రా జని కాన శ వచ్చు నిన్ను
 బరదెదనాటోపపట్టభగ్గులలోన
 నాడె రా జని కాన శ వచ్చు నిన్ను
 శర్వసర్వసహాచక్రివర్తులలో-
 నాడె రా జని కాన శ వచ్చు నిన్ను

1 A తండ్రి తండ్రి, but the word తాత is transcribed over the line above the first తండ్రి by the scribe

B తాత తండ్రి

2. A B శుభదనాంశ్రీ

3 " దిశాలుడైన

4 " ధరావిభండు

5 " రావుయను

6 " పాదరి మంజుబదలకు

7 " నే ఆదల

జండభుజదండఖండితసకలవైరి
మండలేశ్వరనుత వైరిపుండరీక
పరిమళాపూర్ణదిగ్దంతిజలవిహార
యహితనిర్భూత రాయరావన్నపాత

151

క. ఒకమెతుకున నొకనాకలి

ప్రకటితముగఁ దీర్చరాసు శ పదివేపుర నీ
వాకమెతుకున రక్షింతువు
అకలంకా రాయరావు శ అనపాతాంకా.

152

క. సమ్మెటసోముని సరెపలి¹

తిమ్మని నలకొండవీటి శ దిక్కున మొఱయె
దమ్మటము వేసి గెలిచితి
వమ్మక్కా రాయరావు శ అనపాతాంకా

153

సీ పోరుషంబున నిపు శ పానగల్లాదిగాఁ

. గోటరాజ్యంబెల్ల శ గొల్లలాడి
యేపుమై రాజమహేంద్రంబు మేరగా

. రెడ్డిరాజ్యంబెల్ల శ రేగఁ గొట్టి
బాహుబల్లినిఁ జెన్నరపట్టంబుమేరగాఁ

దిగుటురాజ్యంబెల్ల శ దెబ్బఁ దీసి
మొక్కలంబున² జొచ్చి శ ముద్దోగి³ గీటుగ

బోయరాజ్యంబెల్ల శ బొడిచివైచి

నేర్పు నెఱపించి⁴ రాయల శ నిగ్రహించి⁵

యట్లు సంబెట్ల గెలిచితి శ వాహవమున

విమలచారిత్ర సింగభూవిభుసుపుత్ర

వర్ణితాటోప⁶ రాయరావన్నపాత

154

1 •B సరెపలి ,

2. R.V.C p 123 A B మొక్కలంబున

3 „ ముద్దోజి

4 „ నెలపించి, A B నేర్పున రప్పించి

5. A B నిర్వహించి

6 B ఘోర , R.V.C p 123

వెలుగోటివారి వంశావళి.

సీ. ¹ [పట్టుసోమకులరాజశ్రవరశురామాంకుడై
 సమ్మెలసోమునిఁ శ జక్కఁజేసె
 ఖడ్గనారాయణాగ్రాయగోవాళుడై
 సరిషల్లెరాజుల శ సంహరించె
 బట్టతలాటాంకశ్రబల్లరగండఁడై
 యనవేమరెడ్డిని శ నాజిఁ దునిమె
 జగనుండు రాయవేశ్యాభుజంగుండుడై
 సురధానిబలముల శ సారిది గెలిచె
 ధరణి నాతఁడు భీమప్రతాపవిజయ
 బాహుబలశాలి నిత్యసౌభాగ్యశీలి
 లలితసుగుణుడు రేచర్లశకులపవిత్రుఁ
 డనఁగ వెలసెను సింగయశీయన్నవిభు డు.]

155

వ ఆయనవోతమనేనికి సర్వజ్ఞసింగమనేడును* వసంతరాయఁడును 'బుట్టిరి.
 అ దక్షజండు

156

సీ. సకలవిద్యాభ్యాసోనాహసగరిమంబు
 నూటి మిఱుంగఁ దోడు శ నూపినాఁడు
 కరినశాత్రవయూధశ్రుమకంఠర క్తంబు
 వేడ్కఁ గాళికి భుక్తి శ వెట్టినాఁడు
 సాధుమార్గక్రియాసాజన్యమున నీతి
 చెలఁగ సద్వర్తనల్ శ చేసినాఁడు*
 సంతతార్థినాతశ్రమముదయంబులతోడ
 వెలయ బాంధవము గావించినాఁడు
 అతఁడు భూపాలమాత్రుడే శ చతురవిభవ
 విజితజంభారి* సర్వజ్ఞశ్రవిగ్రహంబు

1 This verse is not found in the Velugōtivarī Vamsāvalī, but is quoted both in VVC and RVC

2. VVC p 63, RVC p 12 పిఠిపింక

3 A B న్ను

4 ,, తతహేతిచిలగి వర్తనలుగా జేసినాడు

5 ,, విజితజంభారి

వాసికెక్కిన రేచర్లవంశవారి
శీతకరుడగు రేచర్ల శింగవిభుడు.

157

సీ. రాధేయుదానంబు శ ప్రాభవం బంటిమా
యూడునో యూడదో శ యూడరాదు¹
సురభూజములవార్త శ సాబగు పొమ్మంటిమా²
యెండునో పండునో శ యెఱుంగరాదు
జలదంబు³ చాగంబు శ చర్చింత⁴ మంటిమా
మెఱచునో పఱచునో⁵ శ మెచ్చరాదు
కామధేనువునీగి⁶ శ గణుతింత మంటిమా⁷
కట్టునో పట్టునో⁸ శ కానరాదు
తోలు చూపక యుడివోక శ తూలిపొక
కొమ్ము గ్రువ్వక⁹ కయికొండు శ కోర్కు లనుచు
బ్రధనవిజయుండు ఖడ్గనారాయణుండు
ఇచ్చు గవులకు శింగభూమిశ్వరుండు.

158

వ. శ్రీనాథుండు సర్వజ్ఞనిసముఖమునకు¹⁰ బోవుచు శారదాంబను బ్రార్థన
చేసిన పద్యము

159

సీ దీనారటంకాల శ దీర్ఘమాడించితి
దక్షిణాధీశు ముత్యాలశాల
బలుకుతోడై తాండ్రభాషామహాకావ్య
నైషధగ్రంథసంపదర్శమునను

1. A పూటలోదాటమెహరాదు, B పూటలోదాటిలోపూరాదు

2. A B పోమ్మంటిమా

3. ,, జలజంబు

4. ,, చర్చింతదంటిమా

5. ,, మెఱచునో పఱచునో

6. ,, కావనినువయ్యిగి

7. ,, గణుతింతదంటిమా

8. ,, పట్టునో

9. ,, తోలుచూపక పుడిబొకతూ(లి)డివోక(కొ)మెమ్ములె(ంప్ప)వ్వక

10. ,, సమఖానకు

బగులఁగొట్టించి తురద్భటవివాదప్రాధి¹
 గాడడిండిమభట్టు శ కంచుధక్క
 చంద్రభూపక్రియాశక్తిరామలయొద్దఁ
 బాడుకొల్పితి సారస్వతభామవిరుదు
 ఇంతకాలంబువలె గాడు శ వింతరీతి
 నెట్లు మెప్పించెదో కదా శ యింకమీఁద
 రావుసింగాంకభూపాలు శ ధీవిశాలు
 సకలసద్గుణనికురంబ శ శారదాంబ
 సీ ఏమిచ్చెరా యోరి శ యెమ్ము లిచ్చె దధీచి²
 యెమ్ము లరులకుఁదా శ సొమ్ము లగునె
 మహిమ చెప్పెద వోరి³ శ మాంస మిచ్చెను శిబి
 కండ లరులకు బంశగార మగునె
 జీమూతవాహనుం శ డేమిచ్చెరా యోరి
 యడిగినఁ బ్రాణముల్ విడిచె నపుడు
 కర్ణునిత్యాగంబు శ వర్ణించెదవు భట్ట
 వర్మ మర్థికి పట్టువల్వ యగునె⁴
 పూని యవి చెప్పఁ జూపఁగా శ రాని యీవు⁵
 లెన్నఁడో నాటి వార్తల శ కేమి చెప్పఁ
 బ్రధనవిజయుండు ఖడ్గనారాయణుండే
 యిచ్చుఁ గవులకు సింగభూమిశ్వరుండు. 161
 వ. సర్వజ్ఞసింగమనేడు శ్రీనాథునకు సమస్య యిచ్చినపద్యము 162
 ఉ. తక్కక రావుసింగవసుధావరు⁶ డర్థుల కిచ్చుచున్నచో⁷
 దిక్కులలేని కర్ణుని దశధీచిని భేచరు వేల్పుమాఁకుఁ బెం

1 A B దుర్భటవివాదప్రాధి(మ)ర

2 „ తనయమ్ములిచ్చెదంచు

3 „ చేశదవోరి

4 „ వర్మమర్థులకు పట్టుకాల(ల్వ)లగునె, V P Sastri Sl. Sr App p 5
 చర్మమర్థికి పట్టుసాలువగునె

5. „ పూనియ(క)విచెప్పచూపరానియీవు, V P Sastri, Sr Sr App p 5
 పూనికలిఁ జెప్పఁజూపఁగో రానియీవు

6 „ ధరణీశ్వరుండు

7. „ అర్థులకిచ్చునన్నచో, V P. Sastri Sl Sr p 190 అర్థులకర్థమిచ్చుచో

- పెక్కిన కామధేనువు శిరబీంద్రుల నెన్నెడు భట్ట దిట్టవై¹
కుక్కవో నక్కవో ఫణివో శ్రోతివో పిల్లివో బూతపిల్లివో² . 163
- ఉ. ఇమ్మహి రావుసింగమనూజేంద్రవసంతుని³ యీవు లెన్నుచో,
గ్రమ్మి దిధీచిభానుసుతకల్పక మేఘులఁ జెప్పనేల యీ
బొమ్మిక వెట్టులాటలును శ్రీ బూని కళాసపు మొత్తులాటలున్
దుమ్ములచల్లులాటలును శ్రీ దూకొని నీథుల చల్లులాటలున్. 164
- వ. అతనియనుజుండు. 165
- క. భట్టనఁగ రుద్రరూపము
భట్టనఁగా రాచవేల్పు శ్రీ పాటిచనియా
తొట్టరిరాజుల కబ్బునె⁴
రట్టడి సత్కీర్తికాంత శ్రీ రావువసంతా 166
- చ. నడవడి చక్కగాద యొకనాడును⁵ బుక్కిటఁ జేహమాన దే
ర్పడ వినఁ జెప్ప లేదు పెనుబండుపునందును గాలిద్రావు నీ
బడుగును నేల పొంద నని శ్రీ పాసి వెసం⁶ జనుదెంచి కాదె యీ
పుడమి వరించె వేడ్క నృపరపుగవు రావువసంత రాయనిన్. 167
- వ. సంతతికి ధర్మానేడు మొదలు 168
- చ. కదనమె బొమ్మరిల్లు చెలికత్తెలి వీరజయాం/ నామణుల్
మదకరిమ స్తకుంభములు శ్రీ మాటికి దొంతులు⁷ సంగరస్థలిన్
గుదికొని పడ్డ రాహువుల⁸ శ్రీ క్రోవులు గుజ్జనగూళ్లు బాపురే
• పొదలెడు⁹ రాయలపు ననోపాతయ ధర్మని ఖడ్గపుత్రికిన్. 169

1 A B నెన్నెడు భట్టదిట్టవై

2 „ వసంతములీవులెన్నుచో

3 „ కబ్బునె

4 „ నడవడిచక్కగాదు(వొ)నొకనాడును, cf V P Sastri, S1 S1 App p 5.

5. V V C. p 70 ఫణిన్

6. A దొత్తులు

7 B రాహువుల

8. A B పొదలుచు

వెలుగోటివారి వంశావళి

చ పాలుపుగ రాయరావు ననరవోతయధర్మకుమారచంద్ర నీ
చెలువపు వామపాదమునఁ శ జెల్వ వహించినయందె మ్రోత¹ దా
ఘలుఘలు ఘల్లుఘల్లు మనఁ శ గంపిలు రాజుల గుండె లన్నియున్
ఝలుఝలు ఝల్లుఝల్లు మని శ చల్లిక గుబ్బటిలంగ² నెప్పుడున్. 170

ఐ. అతని కుమారుండు. 171

సీ సోమకులంబు రాజుల నీవు సాధింప
శంకఁ జంద్రుం డొక శ వంకవోయె³
హేమాద్రిదానచింతామణి వని మ్రోగఁ⁴
గనకాద్రి యొకవంకఁ శ గదలకుండె
గజదళసంహారశ్రవిజయంబు గైకొన్న
గజబిజి మాని దిగ్గజము లొడిగె⁵
హపనారాయణరూఢి నీ వెచ్చిన
హరి నరసింహత్వ శ మాచరించె
నీకు నేరాజు లీడు విశేషచరిత
కలితమూవగురాయర⁶ శ గండబిరుద
భవ్యచారిత్ర ధర్మభూషాలపుత్ర
రాయరావైన మేదిని శ రావుతిమ్మ⁷. 172

సీ నారసింహ స్తంభసారంబు లోహంబు
బడబాసలజ్వాల శ పాడుకొల్పి⁸
మందరశైలంబు శ మానై న దాశలి
బలురాహుదంష్ట్రలు శ పట్టుకార్లు

1 A B మోత

2 , గుబ్బగలంగె

3. ,, వంకనోర (వంక)వో,యె

4. , మోగి

5. A లొడవె , B, మెడలె

6. A B గలిగినముగురురాయరగండబిరుద

7 A రాయతిమ్మ , B రాయరావుతిమ్మ

8. A కొల్పి

ఒత్తిన¹ సత్తవార్యువులు తిత్తులగాడ్పు
భుజగాధినాథుండు శ్రీ బొగ్గుబ్రోవు
నిటలాత్తుడమరు వార్యుట²మైన సంబెట
డంబైన కాలకూటంబు పదను .

మిహిరబింబంబు నిద్దంపు³శ్రీమెఱుగుసాన
వీరభద్రుండు నెఱవాదికారుకుండు⁴
సృష్టిమించిన నీఖడ్గసృష్టి నౌర
రాజసముకొమ్మ మేదిసీరావుతిమ్మ.

173

ఉ. ఈతడు గూర్జరాధిపతి శ్రీ యీవలివారలు చోళపాండియుల్
ఆతల నంతె భూపతుల⁵ శ్రీ టావల సోమకులేశు లంచు వి
ఖ్యాతుల⁶ రావుధర్మనివరరాత్మజు⁷ తిమ్మనియందెరాజులన్
జేతులఁ జూపి చెప్పదురు శ్రీ చేడెలు పాదము లొత్తు నత్తఱిన్.

174

వ. ఈతిమ్మానేనికి ధర్మానేడును⁸ చిటిదాచనేడును⁹ గలిగిరి. అం దగ్రజండు.

క. కారాకు డుల్లి తరువులు
మారాకులం పెట్టుఁగాక శ్రీ మాటికి మగుడన్¹⁰
మారాకు పెట్టుఁ జెట్టా
ధారుణి పతికేల రావు శ్రీ ధర్మనృపాలా

176

వ ధర్మానేనిసంతతి రావువారు

177

1 A వొత్తుతన, B వొత్తున

2 „ నిటలాత్తుడమరుగార్భటమైన

3 „ యిద్దుర

4 „ కారకుండు

5 V V C, p 71 చోళపాండ్య భూ. | నేతలు వారు వింధ్యధరణీపతు
టావల సోమవంశ విఖ్యాతులు నంచు

6 A సోమకులేశులయ్యి విఖ్యాతులు, B సోమకులేశు లయ్యివిఖ్యాతులు

7. V V C, p 71 రావుధర్మనృపునాత్మజు

8. „ న్ను

9. „ న్ను

10. A మెగుడన్

సీ కట్టనో వట్టనో శ కామధేనువు దాను¹
 మాడిదో పాడిదో శ చూడగాదు
 కాచనో కావదో² శ కాక వేలుపుజెట్టు
 ఎండునో పండునో శ యేటిఫలము
 చిక్కునో తిక్కునో శ చింతామణిశ్రేణి
 త్రవ్వమో రువ్వమో శ రాళ్లతోడ
 పెరుగునో పురుగునో శ మేఘుఁ డొక్కొకచోటఁ
 దేలునో వాలునో శ తెలియరాదు
 అనుచుఁ దమలోనఁ దలపోసి శ రరివరులు
 ఈగి నీతోడ నితరుల శ నెన్న లేక³
 రాజనిర్భంగ రణరంగ శ రాఘవేంద్ర,
 రావుచిటిదాచభూపాల శ రసికలోల

178

వ తద్వంశోద్భవుండు

179

ఉ అక్కరొ, తోడితెమ్ము సుగుణాకరు⁴ దాచయయన్నవోతు, నే
 మ్రొక్కక కాని రాఁ డెటులు శ మ్రొక్కుదు రాజులు వానియందియన్
 గ్రీక్కిఁ బుచ్చునార లదో శ కీడ్పడి మ్రొక్కిన యాలతాంగికిన్
 అక్కట! మానహాని యగు శ సంతకుఁ జాలినఁ జాలు మ్రొక్కెదన్. 180

వ అశ్వోతానేవికి మాదానేడు పుట్టెను

181

ఉ. దాచయయన్నవోతివసుధావయమాదయనాయ కేంద్ర, నీ
 వేచిన⁵ రాయరావు బిరు శ చెక్కువగా రిపులైనయట్టి యా
 రాచకుమారవర్ధమ ల శ రాసి యురింబుల డాగు లొత్తినన్⁷
 జూచివారు నిన్దరియఁ శ జూడరు⁸ నీబిరుదప్రసిద్ధికిన్.

182

1 A B కేనువవదా

2 „ కాయదో

3 „ రవ్వమో

4 B అక్కరొతోడి తెమ్మనుగుణాకరు

5 A B వాయుడె

6 VVC p 74 మాదవనాయకుండు తా. సేచిన

7

రాచభరాధినాథులయరంబుల డాగులనొత్తగానెదల్

8 A B చూచివారు నిం తునులి చూడరు VVC p 74 చూచిస్పృశింప
 రయ్యరుల నుండరులా

వ. ఆమాదానేనికి నెఱసూరానేడును¹ నలసూరానేడును² గలిగిరి. నలసూరా
నేనిసంతతివారు సూరా నేనివారైరి³ ఎఱసూరానేనికి నేచమనే
డును⁴ మాదానేడును⁵ గలిగిరి, మాదానేనిసంతతి పోలూరివారును,⁶
నేచమనేనిసంతతివారు వెలుగోటివారును[నైరి]⁷. ఆయేచమనేనివంశావ
తారం బెట్టి దనిన. 183

క. ఆయెఱసూరపకును గరు

. నాయనుడు విరోధిభూచరార్చితవివిధో
పాయనుడు పుట్టె నేచమ
నాయనుడు కవిసవిధోకల్పనగము ధరిత్రిన్. 184

ఉ శ్రీలలరంగఁ బాండ్యగజసంహుడు గ నఁ జలంబుపెంపునక
లాలితపట్టభూషణతరలాటము సూరనరేంద్రు¹⁰ నేచడుక¹¹
ఆలములోన నశ్వమున ర కాదటఁ బెట్టినఁ బెట్టుగాక యే
జాలియు మాలి యాచిరుదు¹² ర చయ్యన నన్యులు పెట్ట శక్యమే 185

వ అతనికుమారుండు. 186

ఉ సంగరసవ్యసాచి¹³ దృఢరసత్యధురంధరుఁ డేచభూమి భృ
త్పుంగవునందు¹⁴ భూభువనభూషితభూరిగుణాంబురాశియై
సింగన సంభవించె నతిశీఘ్రము దాని నెఱింగి వైరిమా
తంగము లేఁగి కొల్చు సతతంబును మన్నెమెకంబు లన్నియున్ 187

1 2 స్ను

3 వారస్ను

4 5, 6, 7, A B. స్ను

8 A B కవిసవిధ

9 This short prose passage అతనికుమారుండు seems to have been
wrongly inserted here by the scribe.

10 A B సూరనే

11 V V C p 75 substitutes మాధవుని దా

12. A మాలియంబిరుదు, B మాలియ్యు

13 ,, సంగరసవ్యసాచి

14. ,, భూ । పుంగవునందు

వ ఆపిచసింగమ నేనికుమారుడు నిర్వాణరాయపనేని పరాక్రమం బెట్టిదనిన.

మ ప్రలంబెల్లగ్ హరిభక్తియుక్తి దినకృత్యం బెల్ల ధర్మక్రియల్¹
నిలువెల్లగ్ దయరూప మెల్లయెడలగ్ శ నిర్గర్వ మశ్రాంతముగ్
గొలువెల్లగ్ గవిగాయకావళి² పరశ్రీశ్రీశ్రీశ్రీశ్రీ సాటియే
వెలుగో శేచమశౌరి³సింగసకలోరస్వినాథరాయన్నకున్.

189

క. వెలుగోటి కోటపై గొడు

గలవడఁ బట్టించుకొన్న శ యగ్గజపతి⁴ దా

వెలుగోటిరాయవిభుఁ డన

సలఘుతరంబైన నామ శ మతనికి గలిగెన్.

190

గీ. పాదుకొన్న యనావృష్టి శ పరిహరముగఁ

బ్రతిన వానలు గురియింప శ బ్రాహ్మణులకు

సగ్రహారంబు లొనరించె శ నడిగినట్లు

ధీయుతుడైన వెలుగోటి శ రాయఘనుడు.

191

సీ మాటాడితప్పెడు శ మన్నిడు మన్నిడె

పాటిమాలిన లజ్జ శ బడుగుగాక

నమ్మించి చెఱిచెడు⁵ శ నరకతి నరపతే

గుఱిలేని⁶ గుఱ్ఱాల శ గురువుగాక

రప్పించి చెఱిచెడు⁷ శ రాజును రాజులై⁸

మానంబులేనట్టి శ మాలగాక

పలుకు సత్యములేని శ ప్రభువును బ్రభువలై⁹

ముక్కు-సెపులులేని శ మొఱ్ఱిగాక

1 VVC p 80 దినకృత్యంబులన్ ధర్మముల్

2 VVC p 80 and V P Sastri, (Cmm 1 p 58) గాయకాళి

3 A B దర VVC p 80 యితరుల్, V P. Sastri (Cmm p 58) యితర

4 V P. Sastri (Cmm p 58) వెలుగోట్టస్వయనారసింహ

5 A B యెగ్గజపతి

6 „ చెరిచేటి

7. B గురులైన

8. A B చేరిచేటి

9. „ రాజుయే

10 „ ప్రభువుయే

వేరు సీసాటి మన్నీలు శ విశ్వమునను ?
శత్రునిశ్శంక, వెలుగోటి శ శాసనాంక,
భాగ్యచారిత్ర, సింగభూతపాలపుత్ర
మనుజవిబుధేంద్ర, పెదరాయ శ మండలేంద్ర

192

సీ. ఎలమితో మాటప శ ట్టిచ్చి నిల్పుగలేని
యల్పుల విటుండు సీతయడపవాఁడు
పరదళంబులఁ గని శ భయమంది పాతెడు
కోచల బొజుఁగు సీతగొడుగువాఁడు
కొలిచిన వారల శ కొలఁదెర్లి¹ నడవని
లండీలవిటుండు సీతగిండివాఁడు
అర్థులనెల్లఁ గృ శ తార్థులఁ జేయని
కూశల బొజుఁగు సీతకుంచెవాఁడు

వేరు సీసాటి మన్నీలు శ విశ్వమునను ?
శత్రునిశ్శంక, వెలుగోటి శ శాసనాంక,
భాగ్యచారిత్ర, సింగభూతపాలపుత్ర,
మనుజవిబుధేంద్ర, పెదరాయ శ మండలేంద్ర.

193

సీ మద మహీనాథుల² శ మెదడు బోనము సేసి
ప్రత్యర్థి దంతముల్ శ పప్పుసేసి
³యుగ్రాహితులగుండె శ లూరుఁగాయలు సేసి
శత్రుబాహువులు పశచ్చులు⁴ సేసి
యరిరాజరక్తంబు శ లానవాలుగఁజేసి⁵
నిష్కరాజులకొప్పు శ నేయిసేసి

1 B కొలదేరి

2 ,, మజేభాదుల

3 This line is not found in B

4 A బాహులుపచ్చులు

5 B రానీహముగ

వెలుగోటివారి వంశావళి.

... ..¹

. ... ..

మొనసినీఖడ్గ భేతాశ్రముఖ్యులకును
విందుసేతురు సంగ్రాహకపీఠులందు

[వేరు నీసాటి మన్నీలు శ విశ్వమునను ?]
శత్రువిశ్వంక, వెలుగోటి శ శాసనాంక,
భాగ్యచారిత్ర, సింగభూతపాలపుత్ర,
మనుజవిబుధేంద్ర, పెదగాయ శ మండలేంద్ర.

194

సీ. శ్రీహరి నత్తటి శ జిత్రాబ్జమున నుంచి
మానంబుఁ జాన్తు²గా శ మేన నలది
తన సహాయంబుగా శ ధర్మంబు సమకట్టి
కోపంబు చూపుల శ కొనలఁ దాల్చి
బిరుదును దెగువయుఁ శ బెనఁగొన సంధించి
కరుణయుఁ దాల్చియుఁ శ గట్టి పెట్టి
ప్రతిపక్ష ధారుణీ శ పతుల గుండె లగల్చి³
లీలమై గరవాలుఁ శ గేలఁబూని
యడుగు తడయక⁴ దడఁబడు శ నడుగు లిడక
తలఁపు చెదరనీయక లేక⁵ శ దలఁచు కొనక
తురగ రేవంత చాతుర్య శ గరిమ మెఱసి
రణముఁ బొడఁగ నె సింగయ శ రాయవిభుఁడు.

195

వ. ఎటు⁶వలెను.

196

1 A line is omitted

2. A B జాడు

3. „ గుండెలుపగుల

4 „ తడ బడక తడబడ

5. „ చదరక లేక

6. A యెటు

వెలుగోటివారి వంశావళి

<p>సీ. రాక్షసావళి డాయు శ రామచంద్రుని రేవఁ గురుబలంబు నెదుర్చు¹ శ నరుని వగిది భండనంబున నిల్చు శ భార్గవు భంగిని హాలాహలము జుట్టు² శ హరుని మాడ్కి నురగేంగ్రు వెనుకొనుగరుడుని చాడ్చున నసహాయుఁ డగు³ విక్ర శ మార్కు శిల్పి ధరను గేసరిఁ జూచు⁴ శ శరభంబు రీతినిఁ గరితండములఁ గన్నరహరి విధమున⁵</p> <p>రణజయోత్సాహలక్షణ శ రభస మెసఁగ నిలిచె⁶ మహనంది పడమటరీనిఖల మెఱుఁగ వంశపావన రేచర్ల వంశజుండు⁷ రాజతిలకుండు వెలుగోటి శ రాయఘనుండు</p>	117
<p>వ అప్పడు</p>	198
<p>క. పరివంధికోటి విచ్చుగఁ⁸ దఱుముచుఁ జెండాడి ఖడ్గరథారావీధిఁ దురమున సింగయరాయం డరిమిలి⁹ జయలక్ష్మికాంతనాకర్షించెన్</p>	199
<p>వ ఆసమయంబున</p>	200

1 A జూచు రామచంద్రుని బలంబులకెదుర్చు

B జూచురామచంద్రునిలేవ

2. A అలాహలముచెరునిచెరు

3. ,, అసహాయుడగు

4 ,, ధరకేసరిని

5 ,, హరియుభౌతి

6. ,, నిలిచ, B నివిచ

7 A B వంశపావనుడు రేచర్లవంశజుండు

8. ,, విచ్చగ.

9 ,, రాయడు అరిమెను

సీ. నారదుం డాహరినామకీర్తనసేయ
 వ్యాసప్రహ్లాదులు¹ శ డాసి రాఁగ
 వరుస విష్వక్సేన శ వాసుకుల్ పొగడంగ²
 జయవిజయాదులుశసాగి³ కొలువఁ
 బన్నగాశనుఁడు పెం శ పార⁴ముందఱఁ జన
 సంజనానూనుఁ డం శ తంత నడవ⁵
 నింద్రాదిదేవత శ లెల్ల నుతింపంగ
 గంధర్వకిన్నర శ గాన మెసఁగ
 సకలవైష్ణవ సన్నాహాసమితి చేరి
 పరిణమింపంగ వైకుంఠ శ పదముఁ గాంచె
 ద్రిజగముల వెల్లు⁶ సంగ్రామ శ దీక్షగురుఁడు
 రాయభూపుఁడు⁷ రెండవరాఘవుండు.

201

వ తడనంతరంబున.

202

సీ. ఘనతరమందారిశకల్పకంబులనీడఁ
 గడువేడ్క విశ్రాంతి శ నడచి నడచి
 ప్రాకారవిలసిత శ ప్రాథరత్నద్వార
 ములు సొచ్చి మదిలోనఁ శ జెలఁగి చెలఁగి
 సురుచిర⁸మణిమయ శ సోపానములకాంతి
 తఱచైన ఏధుల శ మెఱసి మెఱసి
 వైకుంఠసౌభాగ్యశ్రవై భవస్ఫురణలఁ
 జూచుచుఁ బలుమాఱు శ సొక్కి సొక్కి
 వచ్చి వైకుంఠ నగరంబుఁ శ జొచ్చి రాఁగ
 దేవభామలు⁹ స్వర్గముశ్రోవ నిల్చి

1. A వ్యాసప్రహ్లాదులు

2 ,, విష్వక్సేనవాసుడిగి ప్రముఖులు

3. A B జయవిజయాదులు చేరికొలువ

4 ,, పన్నగశయనుడింపార

5 A. అంజనినూరుడు అందమొంద, B అంజనానూనుండు అందమొంద

6 A B వెలయు

7. ,, భూవరుడు

8 ,, కమనీయ

9 A భామినులు B భామునులు

వెలుగోటివారి పంశాపథి.

భూనుతుంబుగఁ దమలోనఁ బొగడి రెలమి

రమణ నిట్లని సింగయరాయవిభుని.

203

ఉ. పాయక శంఖచక్రములు బాహులఁ జెన్నుగఁ దాల్చి యాదినా
రాయణురేవ ముక్¹ దివికిర రాఁ గనుఁగొంటిమి రంభ, యెవ్వరే?

తోయజనేత్ర, యాజ భయదోషము నొందనివాఁడు ఖడ్గనా
రాయణుడైన సింగవిభురాయప విష్ణునిఁ గొల్పి వచ్చెనే

204

మ. అవుగా కే నిట నీదుపల్కునిజమో² ర యామాట తధ్యంబెకా
భువిలో నాజని నీల్లవీరుల సదా ర భోగింపమా, క్రొత్తటే ,
యపునే యూర్వశి,³ చూడఁ డన్యసతులక⁴ ర ఆవార్త ము నివ్వంటి మే
ధవళాక్షి, వెలుగోటి రాయప మహాధర్మిష్ఠి ధీరుండటే.

205

సీ పరులు పెట్టిన వృత్తి ర పరనారివ్రతముగాఁ

జూచిన చూపుగాఁ⁵ ర జూచినాఁడు

తాత పెట్టినవృత్తి రధరయెల్ల నెఱుంగను

తల్లి భావంబుగాఁ ర దలఁచినాఁడు

తండ్రి పెట్టినవృత్తి ర తబ్బిబ్బు సేయక⁶

చెలియలిమాటుగాఁ ర జేసినాఁడు

తాను బెట్టినవృత్తి ర తలఁపులో నెప్పుడు

నాఁడుబిడ్డలరీతి ర నరసినాఁడు

ఆతఁ డిన్ని గుణంబుల⁷ ర సనుసరించుఁ

జెలఁగి యెప్పుడు నాచార్యు ర సేవఁజేయు

వసుధలోపల⁸ సింగభూవరుసుతుండు

రాయనుతుడైన⁹ వెలుగోటిరాయఘనుఁడు.

206

1. ఓ డేవము

2. ,, యాశ్వరి

3. A B జూచినయాచూపు

4. ,, తంబిచ్చుకాయక

5. ,, అతడు యిన్ని గుణంబుల .

6. A వసుధలోపలయు ,, B వసుధలోపలయు

7. B రాయసుతుడైన

వెల్గుగోటివారి వంశావళి.

- క. ధనమును బ్రాణము రెండును
దనరంగాఁ బాత్రములను¹ శ దాచిన వాఁడే
వినుమా సింగయరాయఁడు
చనఁగాఁ బొడఁగంటి మింతరచాలదె మనకున్. 207
- క. అనవిని సింగయరాయఁడు
పనివిని వై కుంరనగరిప్రాంతముఁ జేరెన్
ఘనసురమునియతి²నికరము
వినుతింపఁగ నరి కోటిరవేడ్కలఁ బొగడన్. 208
- వ అప్పుడు. 209
- చ. రవిశతకోటితేజమున³ శ రాజితమై తను మోప్పు⁴లక్ష్మితో
నవకముఁదాల్చి⁵ కొస్తుభమునవ్యపదస్థితి మించుదేవునిన్
సవినయభక్తిఁ గాంచి యటు శ సాగిలి దండము వెట్టి నిల్చిన్
దివిరిన వేడ్క మూలమగుదేవుఁడు రాయపఁ జూచి యిట్లనెన్. 210
- ఉ. ఈతఁడు నారదా, వినుమ శ యెంతయు మత్ప్రియుఁడో జగంబునన్
ఈతఁడు నాడుదాసులకుర నెచ్చినసేవ ఘటించు నెప్పుడున్
ఈతఁడు మామకస్మరణ నేమఱు డెన్నఁడు భావ వీధిలో
సీతఁడు మత్పురాణముల శ నెన్నుచు⁶ మేలు ఘటించు నెప్పుడున్. 211
- వ అనుచు నానాయకరత్నంబు నాలోకించి 212
- సీ. వచ్చితే రేచర్ల వంశపవిత్రుండ,
సత్యవచోల్లాస, శ నిత్యయశుండ,
రావయ్య⁷ ఖడ్గనారాయణబిరుదాంక,
పరధనవర్జిత, శ పావనుండ,

-
1. A B చోట
  2. „ యెతి
  3. „ మును
  4. „ వపు
  5. సవభుముదాల్చు
  6. „ మప్రియుడై
  7. „ మాభవస్మరణ యేమరకెన్నడు
  8. „ నెన్నెటు
  9. „ రమ్యమా

వెలుగోటివారి పంశావళి.

- కుశలంబైకా గాయగోవాళ నీకును,¹
 నోపర నారీసహోదరుండ,
 పరిణామమే² నీకుఁ బద్మవంశపవిత్ర,
 పరమశ్రీవైష్ణవపారిజాత,
 • యనుచు సంతోషచిత్తుడై శయభినుతించి
 యిష్ట మెయ్యెది వేడుమీ రయిత్తు ననిన
 ఫాలమునఁ గేలు కీలించి శ ప్రస్తుతించి
 • రసికతను³ బల్కె సింగయరాయవిభుఁడు. 213
- ఉ సింగయరాయభూవిభుఁడు శ శ్రీహరి జూచి చుటించి దేవ శ్రీ
 రంగములోనఁ బూని ధనశరాసులు విప్రుల కిచ్చి యాగముల్
 సంగతిగా నొనర్చినను శ సద్గతి గల్గుట మర్లభంబ యీ
 సంగరభూమివంక మిము శ సందరిసింపను గల్గె జాలదే 214
- క. ఇల⁴ బ్రహ్మచర్య మాదిగ⁴
 వలసిన యాశ్రమము లెల్ల శ వ్రతనిష్ఠలతో
 సలిపిన పుణ్యులు నినుఁగనఁ⁵
 గలుగుదురే నీదు⁶ చరణశకమలముఁ గంటిన్ 215
- చ. అనిన సరోజలోచనుఁడు శ నాదర మొప్పు⁷ గటాక్షవీక్షలతో⁸
 గనుఁగొని రాయభూరమణ, శ కాంచితి నిన్ను⁹ సదానురక్తి నీ
 వనయము నాదు సన్నిధిని శ నర్జునభీష్మవిభీషణాది స
 జ్జన[జన]పాల¹⁰ భాగవత శ సంఘములోపల నుండు మొప్పుచున్ 216

1. A B నీకునో
2. „ పరిణామతో
3. „ (స)కితనుబెలికె
4. • „ మొదలుగ
5. „ పుణ్యమున హితము
6. „ కల(రె)దెమిముగాన
7. „ యాదణించి
8. „ కటాక్ష(లో)మేచనుం •
9. „ మిమ్ము
10. „ సజ్జనపాల

క. శ్రీవిభుడు నాదరించిన
నావిధమున భక్తితోడ శ్రీ సతిరమ్యముగఁ
గైవల్య మేటి¹ కనుచును
సేవించుచు నున్నవాడు శ్రీ సింగయసుతుడున్². 217

క. శ్రీకాంతుని నిజదాసుని
ప్రాకటమగు³ సింగవిభుని శ్రీ రాయపజయముఁ
శ్రీకరముగఁ గవిమల్లన
వైకుంఠారోహణంబు శ్రీ వరుస రచించెన్. 218

శా. ఆరాయక్షితిపాలమాళికి విపరక్షాద్వింద్ర⁴దంభోలికిఁ
శూరశ్రేష్ఠుడు సింగభూమివిభుడుఁ శ్రీ నూకూరి⁵తిమ్మప్పయుఁ
సారోత్సహి కుమారతిమ్మధరణీశక్రమండు⁶ రంగప్పయుఁ
శ్రీరామేశచతుర్భుజంబు లన నర్థిం⁷ బర్హి రత్నవృత్తిన్. 219

[వ సంతతికి రంగపనేడు మొదలు].⁸ 220

గీ. అతని పుత్రుండు రంగక్షమాధిభర్త
చెలగి ఖడ్గంబు నిశ్రేణి శ్రీ జేసినాడు
స్వర్గపురమున కరిగెడు శాత్రువులకు
మార్గజైకని రాఘటమార్గమునను. 221

ఉ. రంగపనేనియబ్బసృపరత్నము గోపనృపాలు ధాటికిఁ
సంగరరంగభూములను శాత్రవకోటులు నిల్వలేక సా

1. A B మెచటి

2 „ సింగయరాయడు

3 „ ప్రాకటితగ

4 „ వలిక్షాద్వింద్ర

5. V V C p 82, A B నోకూరి

6. A. B పాలుండు

7 „ సర్థిం

8 In the place of this passage, సంతతికి కుమారతిమ్మానేడు మొదలు
is found in the Mss, but the verses that follow describe the
descendants of Rangapa

9. A B యనుజాండు

వెలుగోటివారి వంశావళి.

- రంగముఖలలామలను శ రాజ్యకపీంద్రతురంగసంపదల్
సంగతి నప్పనం బొసంగి శ శైలములన్ విహరింతు రెప్పుడున్ 222
- వ. సంతతికిఁ గుమారతిమ్మానేడు మొదలు ¹ 223
- చ. కుదురుగ మిమ్ముఁ గొల్చి ² వెలుగోటిపురీంద్రకుమారతిమ్మ మేల్ ³
గదియఁగ ⁴ నగ్రహారములు శ గైకొనఁ జూతురు భూసురోత్తముల్
బెదరక మీకరాసి ⁵ హతిఁ శ బెల్కుటి ⁶ వైరులు పోయి యూర్వశిన్
గదిసి కుచాగ్రహారములు శ గైకొనఁజూతు రదేమి చిత్రమో. 224
- క. ఘనుఁ డాకుమారతిమ్మన
కు నయార్ణవగాళి పెద్దకొండవిభుండున్
గనితిమ్మభూకశేత్రుఁడు
పినకొండవిభుండు గల్గి శ పెంపొంది రిలన్ 225
- వ. అం దగ్రజుండు, 226
- ఉ ధీవిభవుండు రాయవిభుతిమ్మధరాతలనాధుపెద్దకొం
డావనిభర్త మన్నియసురరాధిపుండ్ర నటుగాకయున్న సం
భావితలోకపాలన మ శ భంగురభోగవిభూతి వజ్రభూ
షావృత ⁷ బాహుదండ మరయన్ నృపమాత్రుల కేల కల్గెడున్. ⁸ 227
- క. ధరణిఁ బెదకొండభూవరు
వరతనయుండు తిరుపతీంద్రవర్యునకున్ శ్రీ ⁹
వరుండును నరుండును మరుండును
సరియగుదురు నీతిచాపరసౌందర్యములన్. 228

1. A B తద్వంశోద్భవుండు కుమారతిమ్మ ప్రభుండు But this would make
Kumāra Timma a descendant of Gōpa of the preceding verse

2 V V C p 83, కుదురుగ నాశ్రయించి

3 V P Sastri, Omm. 1 p 57 కొమార తిమ్మనిన్

4 V. V C p 83 గదియుచు

5 B కదాళి

6 A B బెట్టిన, of V P Sastri (Omm 1 57)

7 A లోకపాలిత. .భూషాయత, B లోకపాలిత...భూషాయత

8 A, B. కల్గెనే

9 ,, వరునయ్యవతుం

వ. [ఆగనితిమ్మానాయని పరాక్రమం బెట్టి దనిన.]¹

229

సీ. చుడగోషస్ఫూర్తి శ తొండమారయ గుళ్ల
కోట నిరాఘాటరథాటిఁ గూల్చె
నచ్యుతదేవరాయలు రాయమన్నీల
బాజుఁ గితుడని పోటుఁ² బొగడ నెగడె
గడిఁ దాటిరాకుండ శ వడిఁ దాఁకి మలకకా
ల్బలముల నేల కారల్బలముఁ జేసె
నెఱిదిమ్ముఁ గొనసారి శ నెరదిమ్ము బిగఁ³ బట్టి
ఘటియించె గృధ్రకంఠకాలి⁴ మ్రోలఁ
దోలి తొప్పరలాడి చేరబ్రోలి⁵ తిమ్మ
నృపుని వధియించె నాబాలవృద్ధుఁ గను
సోమకులముఖ్య భార్గవశరామభీమ
విరుదములు మించఁ గనితిమ్మనరవరుడు.

230

సీ ఒకపారి కందవోల్ శహాన్నపునాయనిఁ
జెండవె కుచ్చెల శ చేనిమేర
వీరయశాంతభూతవిభునిఁ దోలాడవె
తలఁకి పాఱంగ⁶ నురద్దండవృత్తి
నన్నూరియొద్ద నురన్నతవిక్రమంబునఁ
జాయని గెల్వవె శ జగము లెఱుంగ
శాంతభూధవలింగరజనపాలుఁ గొట్టవె
రాణ మీఱంగఁ గృష్ణరాయ లెఱుంగఁ
జేరబ్రోలి⁷ తిమ్మయఁ శ జెండి చెండాడవె
చెలు మదఁగా మట్టచెఱువు నొద్ద

1 A. B తద్వంశోద్భవుండు. But this would suggest that గనితిమ్మ was a descendant of Tirupatēndra of the preceding verse.

2. A బోట B బోటి

3. A B దిగు

4. „ ఘడ్డిచ్చ గ్రోధకంఠాలి

5 „ చాబోలి

6. „ తరువ (వ) యిగు నుద్దండవృత్తి

7. „ చేబోలి

వెలుగోటివారి పంశావళి.

బయిరువభానునిఁ శ బాఱంగఁ దోలవె
 పరఁగంగ నిదె రొంపిఁచెరలయొద్ద
 భానభానుని హితభానుని మొదలుగాఁ
 గొట్టి సప్తాంగముల్ శ గొనవె జగతి
 అంధదేశాధీశులయిన మన్నెలఁ బోర¹

రాల్పవె² మల్లాపురంబు బయట
 నీవు జయశాలివైన ని శ న్నెదుర వెఱచి
 సూరినాయనిసూరుఁడు శ సురుఁగు టరుదె
 చారుమీనాంక రేచర్లశాసనాంక
 రాయభూపాలుతిమ్మభూరమణుతిమ్మ

231

సీ. గాయగోవాళుఁడు శ కదలి దండెత్తెనో
 యెడమక న్నదరెనేయిందువదన,
 భిక్షనారాయణాఘనుఁడు కోపించెనో
 తుమ్మి రొవ్వనివంకఁ శ దోయజాక్షి,
 దానచింతామణి శ తముకువేయించెనో
 గుండె జల్లనియెనే శ కోమలాంగి,
 వీశెపట్టుతలాటరవిభుఁగు దా వెడలెనో
 దబ్బాటు వెట్టెనే శ తలిరుబోడి,

అంచుఁ దమకులసతులతో శ ననుదినంబుఁ
 గాని శకునంబులందెల్పి⁴ శ కల్పరించి
 దాఁగియుందురు కానల శ దర్ప మణి
 • చిత్ర మిది గొమ్మ వెలుగోటిరచిన్నతిమ్మ

232

సీ. చెనసి యేదులభాను శ సేనలఁ గొట్టవే
 వెనుక ముందయి గముల్ శ విచ్చి పాఱ
 నొరసి శందనవోలి శ హొన్నప్పనాయని
 • మర్దించవే విఱుపురమందు లిచ్చి

1. A B పోరి

2. A గడుగవె, B గడుసవె •

3. A B రొవ్వనివంక

4. „ శకునబలందించి

మరియ¹ భిక్షావృత్తి శ్ర ముక్తిశాంతయలింగ
 జననాధుఁ గొట్టవె శ్ర జగ మెఱుంగ
 నాలంబులోనఁ జేరబ్రోలితిమ్మయఁ జంపి
 పంపవె దేవేంద్రుఁపట్టణమున
 కెన్న² జిత్రంబు లిటువంటి శ్ర వెన్నిలేవు
 ప్రజ్ఞతో నీవు సేసిన శ్ర పౌరుషములు
 గాయగోవాళ బల్లరశ్రగండ బిరుద
 రాయభూపాలుతిమ్మభూరమణుతిమ్మ
 నీ ఎనరేగి³ రిపుల భూ శ్ర మేలనీయపుగాని⁴
 యింద్రుపట్టణము వారెంపలేవు⁵
 ఒదిగి రాజుల నీడ శ్ర నుండనీయపుగాని
 మందారముల⁶ నీడ శ్ర మాన్పలేవు
 సింహాసనము వైరి శ్ర జేరనీయపుగాని
 చింతామణుల గద్దె⁷ శ్ర జెఱుపలేవు
 అరుల నెచ్చెలులఁ గూడ⁸ నీయపుగాని
 యల రంభతోడిపొం శ్ర దాఁప⁹లేవు
 ఇడుమలకు మాఱు సంపద శ్ర లినుమడయ్యె
 నీడ వలదన్న స్వర్గాని శ్ర కేగవలసె¹⁰
 గాయగోవాళ గండరశ్రగండబిరుద
 రాయభూపాలుతిమ్మభూరమణుతిమ్మ.

233

234

1. A B పెరళి

2. „ అన్న

3. „ ఎనరేగి

4. „ నీయడు. The next three lines end similarly

5. „ వేరింపలేదు

6. „ మందానిలము

7 A గండ , B గండె

8 A అరులనిచ్చెరులగూడెడ , B అరులనిచ్చెలులగూడెడ

9. „ అనుపలేదు

10 A యిదుగోవారికి మప్పదొగియనుమడయ్యె , B యిదుగోవారికి పువ్వుదొగియను
 యాడ వలనైన స్వర్గానికేడవలను మడయ్యె

వెలుగోటివారి వంశావళి.

మెఱయు రాహుత్తుల శ్రీ మెదడు గండపుబూరి
 మత్తారిరాజచర్యంబు కాసె
 సముదారిహంసఖండములు పువ్వులదండ¹
 విమలభూపతి జడ శ్రీ వీరగోల
 ఘనర క్తభీకరాశకార మావేశంబు
 బెడిదంపుదాటులు శ్రీ పెద్దసివము
 నాహవాటోపనిర్వాదంబు బొబ్బలు
 మెఱుగైన చాయలు శ్రీ మిట్టగుండ్లు²
 కదనమున మన్నెపోతుల శ్రీ గావ్రపట్టి³
 పోరఁ జరియించు నీఖడ్గపోతురాజు⁴
 గాయగోవాళ బల్లరగండబిరుద
 రాయభూపాలుతిమ్మభూరమణుతిమ్మ.

235

౬. పాలుపొందు తలకాయరపూజె కుండలు⁵ సూచి
 ప్రధితి విచ్చేయుల⁶ శ్రీ ప్రభలు సూచి
 కర మర్రిఖడ్గం శ్రీ కడిదియేటులు⁷ సూచి
 వెఱుపైన⁸ రణరంగరవేది సూచి
 మేలిమి నెసంగిన⁹ శ్రీ మెదడు గండము సూచి
 శత్రుర క్తంపుటరక్షతలు¹⁰ సూచి
 భీకరజయఘోష శ్రీ పెండ్లికూతురుఁ జూచి
 పెంపొందు మత్తారిరీపేటఁ జూచి

1 V V C p 85, A సముదారిహంసున ఖండములపూలదండ

B సముదారిహంసున ఖండములపూలదండ

2. A B కారమాకారంబు

3 „ సంహాగంబు, మిట్టగుండ్లు

4 B గాయబట్టి

5. V.V.C p 85, A B పోతురాజు

6 A B భూబిగుండలు

7. A B విచ్చేయు

8 A ఖడ్గాదికత్తిమెత్తులు, B ఖడ్గాదికత్తిపేతలు

9. A B వెఱుపైన

10 „ నొసగిన

11 „ యుల రక్తప్రదక్షతలు

పేరెములు వాఱు నీఖడ్గ శ పెండ్లికొడుకు
అహహ! రేచర్లసింహాసనాధినాథ
గోయగోవాళ బల్లర శ గండబిరుద
రాయభూపాలుతిమ్మభూరమణతిమ్మ.

236

సీ. పగతుల నెత్తురుపై నూనె బట్టించి
ఘనత సత్కీర్తియుగా శ కాసె గట్టి¹
మొనసిన వైరుల శ మొగసాలఁ దానాడి²
యుదిరిన దిక్కులశయురువుఁ జూచి³
యహితభూపతులపై శ నారంగములు⁴ గొని
తివురు⁵ భూపతులపై శ తిరుపుగట్టి⁶
కొసరు మన్నీలపైఁ శ గోల⁷ వెసనాటి
చెలఁగు⁸ భూవరులపైఁ శ బంపలాడి
వారి సప్తాంగములు చాగ⁹ వహులు గొనియె
నిట్టి నీఖడ్గపుత్రికి శ నీడు గలరె
గాయగోవాళ బల్లరశగండబిరుద
రాయభూపాలుతిమ్మభూరమణతిమ్మ.

237

సీ. కదనవారాశి రశక్తమున స్నానము చేసి
వైరి¹⁰ చర్మంబు దోవతిగఁ గట్టి
సమదారి¹¹ ప్రేవులు శ జన్నిదంబులు వేసి
తగవైరి మెదడు చందనము¹² దీర్చి

1 A ఘనతసత్కీర్తియుగాగ , B సత్కీర్తియుగాగ.

2 A B మొనసినవైరుల మొగచాలి గానాడి

3 ,, వరువుచూచి

4 B భూపతులై సారంగములు

5 A తివిరిభూపతులపై , తిమ్మభూపతులపై

6. A తివురు , B తివుర

7. A B కోమల

8 ,, చలగు

9 ,, త్యాగవహిలు

10. ,, విమత

11. ,, సమరవైరి

12. ,, మెదడుగోపిచందనము

వెలుగోటివారి వంశావళి

యొరసిన రాద్రంబు శ హూమకుండము సేసి
తఱచైన నరములు దర్భచేసి
విమతుల దంతముల్ శ వెల్లఱుతలు¹ చేసి
క్రొవ్వను గఱగించి శ ఘృతము చేసి²

సోబగుతో వేల్పు నీఖడ్గశోమయాజి
యహహ! రేచర్ల సింహాసనాధినాథ
గాయగోవాళ బల్లర శ గండబిరుద
రాయభూపాలుతిమ్మభూరమణుతిమ్మ

238

సీ నీవు పుట్టినవేళ [రసీ*] శత్రువరులకు³
దిగు లెత్తి [మఱు] పుట్టు⁴ శ దినము హాస్య
నీ వొకించుక⁵ నగ శ నేర్చినఁ బగవారి
బరుకు లెల్లను నగుఁబాటు లాయె
క్రమముగ నీవు విద్యము సేయనేర్చిన⁶
విద్యల⁷ వా రైరి శ విమతవరులు
ప్రభుశిఖామణి నీవు శ పరువాఱ నేర్చినఁ
బరువు లెత్తిరి పరిపంథు లెల్ల
హయము నీ వెక్కనేర్చిన శ నహితవరులు⁸
కొండ లెక్కిరి తమయిండ్ల శ నుండ వెఱచి
రూఢి నీ వాదిగ ర్భేశ్వరరుండవుగాన
రాయభూపాలుతిమ్మభూరమణుతిమ్మ.

239

1 A, B వెల్లఱుతలు

2. „ ‘క్రొవ్వగరగించటు స్రుతముచేసి.’ ‘క్రొవ్వ’ ‘ఘృతము’ అనుచోట ‘ఘృ’ను
‘క్రొ’ గా కవి భ్రమచే గ్రహించి ‘క్రొ’ ‘ఘృ’ లకు యతి మైత్రిగల్గించెను
ఇట్టి ప్రయోగములు ‘సవనాథ చరిత్రము’, ‘భాస్కరరామాయణము’ మొద
లగు గ్రంథములయందు గానవచ్చుచున్నవి.

3. B శత్రువీరులు

4. A B పుట్టిన

5 „ నీవునకించుక

6. „ క్రమవిగాద నీవు విద్యముశాయనేర్చిన

7 „ విద్యల

8. „ నీవు గాయ మెక్కినేర్చిన యహితవరులు

మ ఘనతఁ బర్వతకందరస్థలమునఁ¹ గాల్చిల్చి² వైకొన్నచోఁ
గినుకఁ గన్నడరాఁ ఘోటమృగఁ³ గూల్చి నుద్యుత్తిమైఁ
జెనకఁ మత్తమతంగజప్రభు నదరల్పైఁ రాచుఁ నేపునఁ⁴
గనితిమ్మక్షితిపాలసంశయ భాగడంఠగాఁ బోలదే⁵ యెరికిఁ. 240

సీ. కల్పవృక్షంబులు శ గణతింపఁ బడెఁ జెట్ట⁶
వడిఁ గామధేనువు శ వట్టిసావు⁷
తుది నప్పవడి గాలిఁ⁸ శ దూలె నామీఘుండు
రమణఁ జిత్రామణి శ రాతిగుండు⁹
సాతాళగతుఁ డయ్యె శ బలిచక్రవర్తి డా
భావింపఁ జున్రుండు శ పక్షపాతి
యర్కనందనుండు దానరయ దర్శిండు¹⁰
శిబిమేని మాంసంబు శ చెప్ప రోత
యిట్టి దాతలవితరణ శ లేల చెప్ప¹¹
నిన్నుఁ గొనియాడఁ దగుఁ గాని శ కేఱుతోడ
నర్థి దార్ద్రదృతిమిర దోషాపహరణ
దినకరాటోప¹² వెలుగోటి శ తిమ్మభూప 241

ఉ. గోపతితుల్యభోగ వెలుగోటిపురీంద్రకుమారతిమ్మ [సీ]
రూపము విక్రమాంకు¹³ నిజరూపముగాక మనుష్యరూపమే
యాపలు కట్ల, కానివిధమైన మనుష్యుల కేల గల్గుఁ [[గే]
చూపుల రాజ్యలక్ష్మి యరిఁ శ జూచిన¹⁴ చూపుల వీరలక్ష్మియుఁ. 242

1. A. కంధరస్థలనఁ, B కంధరస్థలిని
- 2 A B గాల్చిల్చి
3. ,, చామరేయేపునఁ
- 4 ,, పాగండబోలదే
5. ,, బడిశట్టు
6. ,, ఒగికామధేనువు వొర్యగురుపా
7. ,, గాని
8. ,, గుండె
- 9 ,, ద్యార్ష దార్ద్రుడు
10. ,, వితరణదేమిచెప్ప
- 11 ,, ధీరతాటోప
- 12 ,, విక్రమార్కు
13. ,, వీరలక్ష్మి నలిగిచూచిన

వెలుగోటివారి వంశావళి

- శా. శ్రీమత్కాంతి గృహం బ్రతాపమున వాక్తోక్తి¹ నీలిలాసంబున²
సామర్థ్యంబున భాగ్యసంపదలు జంతుచచ్చాపహరింబున³
సోముక్త రాము రవిక్త గవిక్త మురహాడు⁴ శ్రీ ముక్తానుజ్ఞానమున⁵ .. 243
- క. మ్రొక్కని రాజులు నీచే⁶
జిక్కని మన్నీలు సేవ శ్రీ సేయని దొరలు⁷
లెక్కించి చూత మేరీ
దిక్కులలో రాయవిభుని శ్రీ తిమ్మయ తిమ్మా 244
- వ అల గనితిమ్మభూభుజునకు సేదత్రయ శిఖిత్రయ రాముని⁸ ..
కుమారులు పెదతిరుమలవిభుండు నాయనేత్రులు⁹ తమ్ము ముశీయు¹⁰
గల్గిరి¹¹ అం దగ్రజుండు 245
- చ. విశువక పెద్దతిమ్మప్పది శ్రీ వీధవుచేతి¹² పయోధరంపు¹³ ..
ల్ల జరుగు నాస్వనంబులుఱుమై¹⁴ జడిమై శరవృష్టు లీని¹⁵ ..
జడిసి నభోధ్వగాము లయి శ్రీ చయ్యన శాత్రవరాజుగానము¹⁶ ..
కడువడి నేగుదెంచె వనిశకా¹⁷ వనజాకరతీరభూమికి¹⁸ 246
- వ. ఆనల్లగండ్లనాయని¹⁹ సహోదరుండు. 247
- సీ తగువారిలోఁ జొకరదనము గాంచిన వార్ది
యింద్రుచేఁ దూలిన శ్రీ సిమసంబు
పురహారాలోకనంబునఁ గ్రాంగిన మరుండు
పగటికై నను²⁰ లేని శ్రీ భానుసుతుండు

1 A, B వాక్తోక్తివిలాసంబునక

2 A line is missing

3. ,, తిమ్మధీమణి

4. ,, గల్గెనందగ్రజుండు

5. ,, చేత

6. ,, A తెల్లడరు. వరమ్మె, B వెల్లడరు వరమ్మె

7. ,, దేరవనికా

8. According to the prose passage above, the name ought to be Peda Tirumala Nallagandla Nāyadu is probably an alias of the same chief

9 A 'పగలింటికిని'

వెలుగోటివారి పంశావళి.

సడులు పేదటికంబు శ వడసిన కరివైరి
పీచివాపైపాటు శ వేల్పు పేలు
చిట్టాడి మడుగుఁ జొరచ్చిన నాగ కేతుండు
పలలాశిచే బట్టు శ వడిన వజ్ర
తనదు గాంభీర్యధైర్యసౌందర్యదాన
శౌర్యకీర్త్యభిమానని శ స్త్రంద్రభోగ
ములకుఁ దులయె నా¹ భూమిని శ బాగడ నెగడె
నాయ నేంద్రుండు సౌఖ్యసంధాయకుండు.²

248

సీ పటహాభేరిధక్క శ భాంకృతి ధ్వనులచే
బగతురగుండెలు శ పగులువాలు
హయఖుర ఘట్టనోద్రత రేణురాగంబు
గగనభాగం బెల్ల శ గప్పికొనును³
బలపరాక్రమవీర శ భటరాహుతులచేత
దోరంపు టడవి తుత్తుమురు లగును⁴
కరిఘటాప్రకటసంఘటిత ఘోషణముచే
గుంభికుంభేంద్రముల్ శ గొణగు పడును
సీవు రణరంగభూమిలో శ నిలిచినపుడు
గాయగోవాళ ఖడ్గనారాయణాంక
భాగ్యచారిత్ర, తిమ్మభూపాలపుత్ర
నయహరిశ్చంద్ర, వెలుగోటి శ నాయ నేంద్ర.

249

సీ. నిచ్చకల్యాణంబు శ బచ్చతోరణమును
గలిగెఁబో నిర్రర శ కామినులకు
సర్వకాలంబును⁵ శ సరిలేనిసంతాంతి
బోగియు గలిగెఁబో శ భూతములకు

1. A, B సౌర్యకీర్తియభిమాన నిస్త్రంద్రభోగములకు దులయన
2. ,, సంధాయనుండు
3. ,, కొనగ
4. ,, తుత్తుమురుగాగ
5. ,, సార్వకాలంబును

వెలుగోటివారి వంశావళి.

లేములు¹ విడిచి చరల్దియు వేడియును నిండ
 సమకూడె బో మృగశజాతి కెల్ల
 నవత లన్నియుమాని శ భువిచారములచేత²
 వింతయై యొప్పె బోవిహగకూలము

• ఆహవంబున నాగార్జు శ నాద్రిబైట
 గొసరి³ జయలక్ష్మి నిన్ను జే శ కూడినపుడు
 సోమకులరాజవర్గని శ రూమధామ
 నాయకోపేంద్ర వెలుగోటి శ నాయనేంద్ర.

250

సీ పరశురాముడు రాజ శ పటలంబు ననిలోన
 జదిపిన⁴ నాటి మాంశసంబురుచులు
 కినిసి రాముడు దశశ్రగీవాదిదైత్యుల
 దునియించు⁵ నాటి నేత్రులరుచులు
 కవ్వడి గాంగేయ శ ఘనయోధముఖుల
 జంపిననాటి మశ్జు⁶పురుచులు
 వాసవు డుగ్రజంశభాసుర⁷ ప్రముఖుల
 దునిమిననాటిమే శ దోరసంబు⁸

... ..

నాయకాధీశు వెలుగోటి శ నాయనేంద్రు
 జేరి యనిలోన జరకాల¹⁰ శ జీవులైన
 భూతములు సొక్కుదశదిశా శ భూమాలంక

251

-
- 1 B నేములు
 2. A B. చవిచారముల
 3 „ పరియునాగార్జునాద్రిబైటకడగి
 4. A రాజ్యపటలంబు. . బొరిగొన్న
 5 A B సమయించు
 6 „ మజ్జంపు
 7 „ వాసవుడుగ్రాజి భాసుర
 8 „ మేదురసంబు
 9 . A line is missing
 10. „ చరితమాలోన స్థిరకాలజీవులై

- సీ. పద్మనాయకు లైన శ బాంధవు లొకవంక
 ను త్తమశ్శ్రుతియు శ లొక్కవంక
 దండనాథులు¹ మేటి శ దళవాయు లొకవంక
 నుభయప్రధానులు శ నొక్కవంక
 గవులు వీద్యాంసులు శ గణితజ్ఞు లొకవంక
 [నుర్వీపతులదూత శ లొక్కవంక]²
 భటనటగాయక శ భామిను లొకవంక
 నుచితజ్ఞులగువై న్యు శ లొక్కవంక
 బ్రభులుఁ బరివారములు మిమ్ము శ బలసికొలువ³
 మహిని శోభిల్లు నాస్థాన శ మంటపము⁴
 విమలచారిత్ర తిమ్మభూవిభుసుపుత్ర
 నయహరిశ్చంద్ర వెలుగోటి శ నాయనేంద్ర 252
- మ అరయన్ దిమ్మయనాయనేంద్రుడు భుజా శ యత్రాసిచే గార్యభా
 సురపారాభవభాద్రశుద్ధవితతి శ సోమఖ్యవారాన డ⁵
 గ్గరి నాగాజ్ఞుని కొండయొద్ద రిపుల శ ఖండించె నాఖండలే
 శ్వరనాగేశ్వరలింగభూవినుతకృష్ణావాహినుల్ సాక్షిగన్ 253
- చ అలపునఁ దాళజంఘులను శ హైహయలన్ ద్రుపదేంద్రపుత్రుని⁶
 దొలి సగరుండు భార్గవుడు శ ద్రోణతనూజుడు ద్రుంచినట్లు వి
 హ్వలముగ సోమవంశజుని శ యావడియోబళరాజు నాజిలో⁷
 సలిగి⁸ వధించె దండ్రుపగక్తై భళి మావెలుగోటి నాయుడు 254
- క. ఆవడి యోబ⁹నృపాలుని
 నావడి నేనాయనయ్య శ యసిధారఁ దెగం

1. A B దండనాయక

2 The Mss repeat here the second part of the previous line

3. This line is not found in B

4 A B. సీయాస్థాన మంటపమున

5. „ కార్యభాసుయందైవరాభవ సంవత్సర భాద్రపదాదిశుద్ధచవితీక్ సోమవార
 మందాజిద, 'సురపారాభవభాద్రశుద్ధచతుర్థి శ సోమఖ్యవారంబునన్' ధర
 అనియు సవరించవచ్చును ఇంద్ర' తిల్పిపలుకవలయును

6. „ పుత్రుడున్

7. „ తొడరి

8. „ వోటు

వెలుగోటివారి పంశాచరి.

గా వడినె రంభ కైకొనె

యావడి సేయంగ దివిజు శ్రీ లక్కడ బెదరన్¹

•255

క. సోమకులపరశురామో

•ద్దామమహాబిరుదమునకుఁ శ్రీ దాతలకంటెం

బ్రేమమున వన్నెఁ దెచ్చును²

. సీమహి వెలుగోటినాయ శ్రీ నేంద్రుడు దలఁపన్.³

256

వ. అతని యనుజుండు

257

సీ. ఆజీము ఖాను⁴ వెన్నాడి పోడిమి బిట్ట

దర మట్టితివి⁵ పాండ్య శ్రీ దళవిభాళ

కలన్నిలోన యఖూప శ్రీ ఖానుఁ బోఁ దోలవె

పరువెత్తఁ బ్రతిగండ శ్రీ భైరవాంక

కుడియించి యలచింత శ్రీ గుంటధర్మారావు

. నడఁచవే⁶ రాయవే శ్రీ శ్యాభుజంగ

బతి⁷మూలఁజేసి భూపతిరావునాగనిఁ

గావవే⁸ రణలయ శ్రీ కాలరుద్ర

చండించి దేవరకొండ రాణీలను

మర్రించవే⁹ చలరమ ర్తిగండ

1 A దివిజులక్కడ బెదరి , B. దివిజులక్కడ జేరి

2 B దెచ్చు

3 A & B. ధాత్రి

4 ., ఆజీముఖాన , V V C p 86 అజీజ్జుఖాను

5 A పోడిమి పెట్టదరమెట్ట , B పోడిమి పెంటదరమెట్ట

6 A B నడచెదె

7. B లతి

8. B . కాలవె

9. A B ధాణీలతలలు మొత్తించవే

మల్కిభరామ¹భూ శ మండలేశ్వరునిఁ జెం
 • డాడవె యవనకోశలాహలాంక
 మునుపుగా ముస్తఫా² శ ఖానుఁ బోఁ దోలవే
 దండతో దానచింతామణీశ
 ధాటిచేఁ జిట్టెల శ కోట మట్టించవె
 యెలమితో మన్నెభ శ ద్రేభమూర్తి
 ధరయెల్ల నెఱుంగంగ శ దస్తురఖానునిఁ
 జెండవె గండర శ గండబిరుద
 పశుగణంబులఁ గొల్ల శ పట్టించవే శౌర్య
 వైఖరి గాయగో శ వాళబిరుద
 ముగురురాజులు మెచ్చ శ మగటిమిఁ జూపవె
 గడిదుర్గమునఁ బరాశ్రమమృగేంద్ర
 సీప్రతాపంబు మహిని వర్రంప వశమె
 సర్వబిరుదులకొమరవే శ శ్యాభుజంగ
 భళిర ! వెలుగోటితిమ్మభూ శ పతికుమార
 మతిఘణీశ కుమారతిమ్మక్షిప్తీశ
 సీ సిరులిచ్చి⁴ కర్ణాట శ సింహాసనాధ్యక్షుఁ
 డాదరింపంగ నెవ్వఁ శ డతిశయిలై
 విజిగినయని నుండు శ పెఱుంగఁ డెవ్వఁడు కల
 నైన నేమఱుపాటు శ తోననైన⁵
 దురకమూఁకలఁ బాఱఁదోలె నెవ్వఁడు మహా
 గ్రాటోపమునఁ గొండ శ వీటియొద్దఁ
 దను భజించిన బంధుతతి నెల్లఁ దరయంత
 వారిఁగా నెవ్వఁడు శ ధరణిఁ బెనిచె

258

1 B మల్కిభరామ

2. A B మస్తాఫ

3. „ పొంగదగవె

4 „ సిరులిచ్చు

5. „ తోడనైన

వెలుగోటివారి వంశావళి.

నతఁడు బల్లరగండ కే శ్రీ భాదిరాయ
గాయగోవాళ గండర శ్రీ గండ చండ
సర్వబిరుదుల కొమరవే శ్రీ శ్యాభుజంగ
బిరుదభరితుండు చినతిమ్మ శ్రీ నరవరుండు.

259

సీ. తననేత్రసీరజ శ్రీ ద్వంద్వ ము సంపద లిచ్చు
నిగురుబోడికిఁ బుట్టి శ్రీ నిల్లు గాఁగఁ
దనయశఃకందుకం శ్రీ భానరు మాటమిటారి
యుబ్బుచస్తవకుఁ బెరన్నుద్ది గాఁగఁ
దనముద్దుమోము కాంతాదృక్పక్షకోరదం
పతులకు నెఱ చంద్రమామ గాఁగఁ
దనప్రతాపాగ్ని కంఠదర్పదర్పధ్వంసి
చుఱుఁ గంటికిని నీడు శ్రీ జోడు గాఁగఁ

వెలసే నెవ్వఁడు మధుమదా శ్రీ వృతతురుష్క
వర్మర క్తరసస్ఫుటా శ్రీ వర్ధమాన
భంగసంఘాత¹ కృష్ణాత శ్రీ రంగిణీశుఁ
డధిపమాత్రుండె పిన్న తిమ్మవనివిభుండు.

260

సీ. శ్రీకరంబుగ నీవు శ్రీ చిట్టేలఁ గైకొన్న
దేవరకొండకు శ్రీ దివులు వుట్టె
భీకరంబుగ నీవు శ్రీ పేరూరుఁ గైకొన్న
నానల్లగొండ శౌర్యం బణంగె
దేవులప ల్లివు శ్రీ టివితోఁ గైకొన్న
నరవపల్లెకు జయం శ్రీ బల్లదొలగె²
నాగులపాడివు³ శ్రీ వేగమె కైకొన్నఁ
దూలుండ్రగొండ⁴ గగ్గోలువడియె⁵

1 A B గాధిసాఘాత

2 „ జయంబెల్లదొలగె

3. „ నాగులపాడునీవు

4. „ తూలిపుండ్రగొండ

5. „ పడును

వాడపలి నీవు గైకొని శ వఱలువేళ
గడ్డమపర్గంబు లన్నియుఁ శ గలువరించె
నెన్న వెలుగోటితిమ్మయ శ చిన్నతిమ్మ
మహి మహేంద్ర కుమారతిమ్మక్షి తీంద్ర.

261

సీ. రామరా జెఱదిమ్మ శ భూమిశుపంపున
మలఁజొచ్చి బోయల శ బెళుకుఁ దీర్చె¹
ముస్తఫా ఖానుని శ ముస్తీదుఁ² జెడఁ దోలి
భద్రగజంబులఁ శ బట్టితెచ్చె³
మొనసి దేవరకొండ శ మూఁగలు వచ్చిన
ఘోరాజి శిరములఁ శ గొట్టివేసె⁴
జలపట్టి⁵ యిభరాముశాహు పంపుల నెల్ల
ధరఁ గృష్ణసాక్షిగాఁగదఱిమి గెల్చె⁶

నిట్టి విజయంబు తెన్నితే శ వెన్నిచూడ
రాజమాత్రుండె వెలుగోటి శ రాయపేంద్రు
తిమ్మఘను చిన్నతిమ్మఘా శ త్రీశసుతుఁడు
మహితయశుఁడు కుమారతిమ్మప్రభుండు.

262

మ అళిరామ పెఱ్ఱదిమ్మరాజమణియు శ న్నా వేంకటకృష్ణాపుఁడు⁷
సెల వన్నంతనె యేఱు దాఁ⁸ గడలోఁ శ జిట్టేల పేరూరు దే

1. A B బెరకువీర్చి

2 „ ముస్తీబు

3 „ తెచ్చి

4 „ వేసి

5 „ చనకి

6 „ గెల్చి

7. A హరిరామప్పర

8. A. B ష్యాపతి

వెలుగోటివారి మహావల్లి.

- పులవ ల్నాగులపాడు వాడపలియు శ న్నువ్వెత్తుగాఁ¹ వేళొనెన్
భల్లి! వెల్గోటికుమారతిమ్మఁడు ధరా శ భర్తల్ భయం బొడఁగాన్. 263
- మ రఘురాముం డెఱిదిమ్మరా జనుపఁగా శ రంజలహస్తాతుడై²
ఖగరాజై వెలుగోటితిమ్మఁడుండే శ గాంధీర్యశౌభ్యమున్
• బగవారిం దెగటార్చి రాజహితుడై శ బాసిల్లె కెల్లప్పుడున్
దగు నారాజుకు మన్నె శేఖరునకున్ శ దదైవ్విఖాన్ బొల్కుగన్ 264
- శ. తివిరి నితాంతకుంతమునఁ శ దిమ్మయతిమ్మవిభుండు గ్రుమ్మిన్
యవనులు నేలఁ గూలు సమశయమున నాలుక సాచి తత్తన
స్సప్తదరుణంబుఁ గ్రోలి పెలురచన్ దిశ ల్లలనాడఁ ప్రేమ³ వి
మవిధిని గొండవీటికిడ శ మండలదీవిని భూతజాలమున్ 265
- వ అతని కుమారుండు, 266
- సీ తన జనార్దననామశ్రమునకు భూషణముగా
జనులఁ బొసెంచు నాశక్తికి దొడరి
భూపతిత్వము దాల్చు శ భువనమోహనమైన
సౌందర్య⁴విభ్రమశ్చాయఁ బ్రబలి
బంధుమిత్రమాత్ర్య శ సంధానసౌభాగ్య
పరమసంపత్కరశ్రవౌధిఁ దనరి
సింహాసనమున విశ్చిత్రకారణముగా
సకలపాండిత్యంబు శ సంగ్రహించి
పూని రేచర్లకులవార్ధి శ పూర్ణచంద్రఁ
• డనఁగ మారకపురిచెన్నుఁ శ డవతరించె
వేడ్క వెలుగోటిగనితిమ్మ శ విభుకుమార
తిమ్మయప్రభుచెన్న పురధీశ్వరైరుండు 267

1. A B ఉచ్చారణ సామ్యమువలన భ్రమపడి కవి 'పు' 'ఉ' లకు మతి మైతికల్పించి
యొండవచ్చును

2 ,, రఘురాముం డెఱిదిమ్మరాజు వద్దకరంజిల్లు జనుమంతుడై
ఇందు వర్గప్రాసముపయుక్తము.

3. B దైచ్చు

4 A B. సౌపార

వ అతని యనుజుండు

268

ఉ. స్మృతతదానకర్ణుండు లగ్నధ్వజపూర్ణుండు రూపరేఖికా
కంతుండు సర్వభూమిధవ శ కాంతుండు మారుతవేగవాజరే
వంతుండు నిర్విత్క¹ బలవంతుండు మత్తగజాధిరోహణా²
శ్రాంతుండు తిస్మభూవిభుండు శ చక్రసమానుండు రాజమాత్రుడే. 269

క. అల గనితిమ్మధరిత్రీ

తలనాథలలాము కూర్చి శ తమ్ముండు కరుణా
జలధి విసినకొండనరపతి

వెలయు³ సకలార్చినిలయ శ విబుధద్రుమమై

270

సీ హరివీరవరలంఘు శ నావమానంబున

గౌరవం బెడలని శ కంధిరాజు

జంభారిదంభోళిసారధారాహతిఁ

బక్షముల్ గోల్పిని శ భర్తశిఖరి

ప్రధ్వీమరుజ్జయోశవేక్షఁ 'గుంజర' యంచు⁴

బొంకు బొంకని ధర్మపుత్రకుండు

రాధేయుదృఢబాణశబాధ వీటికి⁵ భీతి

నొంది పాఱని శక్రనందనుండు

సాటి సవతు సదృక్షంబు శ సన్నిభంబు

వితతగాంభీర్యధైర్యసూత్రసృతపరాక్ర

మముల వెలుగోటిపినకొండశమనుజనాథ

మకుటమాణిక్యమునకు భూమండలమున.

271

*సీ. గంభీరమగు నంబు శ గర్భంబున ఘటిల్లి

కూర్మాసనంబుపైఁ శ గుదురు కొనియుఁ

1 A B నిర్విత్క

2 „ రోహణ

3. „ జలనిధి

4. A మంత, B కుంత

5 A. భాదావీధికి, B బాధావీధికి

6 The verses marked with * have been extracted by the compilers of this chronicle from the Bhānumatīparṇayam of Rantūri Rangarāju

వెలుగోటివారి వంశావళి

దీక్షమైన వరాహ శ దేవదంష్ట్రాంకుర
 సూచికాగ్రంబున శ సొంపు గనియు
 ఘోరమైన యనంతరకుండలి భోగ¹ప్ర
 దీప్తభాగంబున శ దేజరిలియుఁ •
 గరినంబులైన దుర్గమమహా²శైలేంద్ర
 వికటరూపంబుల శ విరివి గొనియు

ధీరతప మాచరించి ధాత్రీవిధూటి
 నిల్చు వెలుగోటిపిసికొండ శ నృపశశాంకు
 సంకుమదపంకసంకీర్ణ శ కుంకుమాంశు³
 మిళిత కేయూరమణిభుజార్ధశమునందు.

272

మ అల ధీరుండగు పిన్నకొండపకు రశమ్యాకార తిమ్మాంబ ని
 ర్మలధర్మోజ్జ్వల⁴ యక్కమాంబ తరుణీరత్నంబు సింగాంబయుక్
 గల రంచత్కరుణా⁵తమాపతిహితైశక్ శ్రీల శ్రీ⁶భూమిని
 శలచందంబున నాత్మభర్తకు మచోల్లాసంబుఁ గల్పించుచున్.

273

శా ఆతిమ్మాంబకుమారకుల్ మెఱసి రశత్యాశ్చర్యమార్తాండలీ
 లాతేజాండు⁷ కుమారతిమ్మపయు హేలవానరకాంతామణీ⁸
 చేతోజాతుండు కోనధీరుండు బుధశ్రేణీనుతాఖ్యాతి⁹వి
 ఖ్యాతుండౌ పెదకొండశౌరి సుబలుం¹⁰శడారాయభూపాలుడున్

274

శా అక్కాంబామణి కాంచె రంగవిభు నేరచాధీశుఁ దిమ్మకమా
 భుక్కిటీరుని, సింగమాంబ మదనాభుక్¹⁰ బెద్దతిమ్మప్రభుక్

1. A B యోగ
2. B P హోమ
3. A B కుంకుమంబు
4. B P ధర్మాఖ్యల
5. A B గలరంచత్కరుణ
6. „ శ్రీ
7. „ కుమారతిమ్మపయఁడేలాగంధమాడామణీ
8. „ ఖ్యాత, B P. ఖ్యాతి
9. „ సులభండు
10. „ మదనాభుక్

వెలుగోటివారి వంశావళి

దిక్కోటియుతసాంద్రచంద్రుచిక్కిరర్తి బిన్నతిమ్మప్రభుఁ
డాక్కంతాపతి¹ గొండ్లధీరుఁ గనియెన్ శ వారాశిగంభీరునిన్. 275

వ తత్కుమారవర్గంబునన్ దగ్రజుండు. 276

సీ. తనువాసనాఛైర్య శ ధర్మాణిమూసులఁ
గొంచనాచలధర్మ శ కలనవాఁడు
మతిభాగ² శ క్తిసంతతవిష్ణుభక్తుల
శారదేంద్ర³ కుమార శ సరణివాఁడు
నతపోషణారూప శ నయశౌర్యరేఖల
హరిభావభవగురు శ స్ఫురణవాఁడు
బలశౌభ్య⁴ దానకృతపావిశేషంబుల
రామచంద్రఘనాభి శ రతులవాఁడు
నిహతసామంతసీమంతి శ నీనితాంత
తాంతహృదయాంత కాంతసంతాపదశది
శాంతవిశ్రాంతకీర్తిల శ తాంతకుంత
కాంతుఁడు కుమారతిమ్మభూకాంతుఁ డలరు 277

సీ. సంతతసత్యభావణము లాతనిసొమ్ము
లతివేలతరధర్మ శ మతనిసొమ్ము
భవ్యప్రసాదసౌభాగ్య మాతనిసొమ్ము
ఆశ్రితావనఘల శ మతనిసొమ్ము⁵
దానవాహితపదధ్యాన మాతనిసొమ్ము
మితితేని సంపద శ లతనిసొమ్ము
వలరాజుఁ బురుడించు శ చెలువ మాతనిసొమ్ము
అహవకౌశల శ మతనిసొమ్ము

1. A B వాక్కంతాపతి

2 „ మతిభాగ

3 „ శారదేందు

4 „ శౌర్య, 'శౌచ' అనియుం బరింపవచ్చును

5 „ ఆశ్రితావళిమతనిసొమ్ము

వెలుగోటివారి వంశావళి.

యన్వయోచితసంవృత్తి శ్చ యతనిసామ్ము
అఖిలవృద్ధోపసేవ¹నం శ్చ బతనిసామ్ము
అనుచు లోకులు వినుతింప శ్చ ఘనత కెక్కె-
నుప్రభుండు కుమారతీర్థమ్ముప్రభుండు.

278

క. ఆనయసీరధియనుజుండు
కోనయ శాత్రవులఁ దృణముఁ శ్చ గొఱికింపఁగఁ² బా
డైన యవసంబు³ దన్మహి
ళానయనాంబువులఁ బశువులకుఁ గాఁ బెరుఁగున్.

279

చ తదనుజుఁ బెద్దకొండవసుధావరు మార్కొని త్రైవి⁴ నెవ్వడి
ద్రుదశపురంబుఁ జొచ్చిన యరెక్కితిపాలుర నెత్తు రుత్పత
త్పదనఖలాక్షయై కటికిఁ శ్చ బావడయై వలిగుబ్బదోయికి
గదురు జవాదియై రతి నొకానొక చెల్వొడఁ గూర్పు రంభకున్.⁵

280

ఉ. ఇమ్ములఁ బెద్దకొండధరణీశ్వరచంద్రుండు దాడివోవుచో
గమ్ములు ప్రాయ సర్వకటకంబుల కాపులు దారిఁ బాటిలో
కమ్ములు బోయమూకలనగా నిలు పోపక పోదు రానినక
గుమ్మెలు పోవు లోక మెరుగుక తదుపార్జితహేతిధారలన్⁶

281

సీ. మాంసల⁷ ప్రతిపక్ష శ్చ మండలేశ్వరమహా
న్నతకంధరంబుల శ్చ నటికి నటికి
వికటాభియాతి పురధ్వినాథఘనవిగ్ర
హోరుచర్యంబుల శ్చ నొలిచి యొలిచి⁸

1 A B వృద్ధావసేవ

2. „ గొరికింపంగాబా

3 „ యవసరంబు

4. „ త్రైవి

5 „ రతినాకానాకుచల్వడగూర్పురంభకున్

6. „ కమ్ములు పోయి సర్వకటకంబులకొ ఘనదాకి పారి లో
కమ్ములు బోయమూకలనగా నిలుపోపకపోదురానినక
కమ్ములు పోవులోక మెరుగుక తదుపార్జితహేతిధారలన్

7 „ మాంసత

8 A వికటాభియతపుధ్వినాయక విగ్రహసహారుచర్యంబులు నొలిచి నొలిచి

B .. హేమ

వెలుగోటివారి వంశావళి.

ఖలవైరి¹ ధారణీ శ తలనాథమృదులాంగ
 తతులను² జక్కగాఁ శ దటిగి తటిగి
 ముమ్మరారాతిమః స్తిష్కాస్థికర్పర
 కోటిఁ దుత్తుమురుగాఁ³ శ గొట్టి కొట్టి
 రూఢి నీఖడ్గసూపకారరుండు రశోర్వ
 వివిధభూతావళికి విందు శ వెట్టె నార
 వెలయ వెలుగోటిపినకొండ శ విభుకుమార
 భువననుతశేర్య పెదకొండ శ భూపవర్య.

282

క. ఆయన కూరిమి యనుజుండు
 రాయనరాధిపుండు దానరాధేయుండు భూ
 నాయకరత్నము కన్నడ
 రాయార్చితరాజ్యసుఖనిరతుడైయొప్పెన్.

283

సీ. సత్యభాషాసము శ జ్వలుఁ డౌట సంపుల్ల
 రాజీవనయనవి శ రాజి యగుట
 నలఘుగోత్రధురీణుఁడగుట నగణ్యకా
 రుణ్యదాక్షిణ్యని శ రూఢుఁ డగుట
 సంపూర్ణసత్త్వనిశ్చలుఁ డౌట సదసంత
 భోగివిహారవి శ స్ఫురితుఁ డగుట
 నురుపుణ్యజనదుడై శ యుంటఁ గృష్ణావర
 జీవనసంగతిఁ శ జెన్నుగనుట
 సిద్ధకృతవర్గరక్షణ శ శీలుఁ డౌట
 నాప్తమిత్రకృతాక్రూరుఁ శ డగుట విలసి
 తాధికానకదుందుభి శ యగుట వెలసె

రాయనరపతి ఖడ్గనారాయణాఖ్య
 సీ. కట్టించె లోకవిభ్రాంతంబుగా వారి

284

వారణంబులు వారి శ వారణములు
 నిలిపె నెల్లడల నెన్నెక కెక్కఁగా భూమి
 సురగృహంబులు భూమి శ సురగృహములు

1. A B ఘనవైరి

2. „ తరలంబు

3. „ మస్తిష్కహస్తి కపాలకోటి తుత్తైసలుగా

వెలుగోటివారి వంశావళి.

చేపట్టె నూర్జిత శ్రీ లెసంగఁగ¹ ధర్మ
శాస్త్రంబులును ధర్మ శ్రీ శాస్త్రములును
గాంచె నక్షీణల శ్రీ క్షణయుక్తి సుకృతిసం
తతులును సుకృతిసంతతులు వెలయ

నిచ్చె విద్యత్కవీంద్రుల శ్రీ కెలమి నగ్ర
హారములు పేరుగల యగ్ర శ్రీ హారములును²
సవిధగుండాలవేంకట శ్రీ స్వామిగాక
రాజమాత్రుండె వెలుగోటి శ్రీ రాయఘనుఁడు.

285

సీ. ఘోటనిరాఘాటగధాటిచేఁ బరిపంథి
పట్టణంబుల ధూళిపటల మాడ³
డమరథమామికా⁴ రథమథమధ్వనులచే
గిరిదుర్గములు తల శ్రీ కిందు గాఁగ
ఘనదైర్య/నిణధుర్యగతిశౌర్యములఁ బేర్చి
ముగురురాజులు కప్పరములు వహింప⁵
స్వామితంత్రద్రోహిజననాయకుల నాజిఁ
దఱిమికొట్టును వనాంతరములఁ బడ
భీమనై న్యబలోద్ధాతభూమిరేణు
రాజచుభుకితనిఖిలధర రాధరుండు⁶
విభవభరితుండు పినకొండరవిభుసుతుండు
రసికసులభుండు వెలుగోటిరాయఘనుఁడు

286

1 A, B శ్రీ లెసంగుచు

2 „ కాంచన[క్షీ]ణలక్షణయుక్తి సుకృతిసంతతులు వెలయవిద్యత్కవీంద్రులకెలమి
నగ్రహారములు పేరుగల నగ్రహారములను

3 „ ధూరిపటములాడ

4 A రణధమామికా ధమాధ్వనులచే. B రణధమాధమధమధ్వనులచే

5. A, B. వహింపై

6. „ నిఖిలరాఘవుండు

వెలుగోటివారి వంశావళి.

సె. ఇమ్మైన సొమ్మకా¹ శ యితిపే శే మది
 యొకగొందిపేరింటి శ యువద యేది
 మేడపేరన నగు² శ మించినసఖ యేది
 తగఁజేతిపేరిటి శ తరుణి యేది
 వివరించుమాటలు శ వినుపేరి సఖ యేది
 మొకములపేరింటి³ శ మెలత యేది
 నలుదిక్కులకు నొక్క శ నలినాక్షిపే శేది
 రత్నంబుపేరిటి శ రమణి యేది
 రమణులకు [నెల్ల] నొక్కఁడే శ రాజురాజు
 దశమినవముల లెక్కింపఁ శ దగిన సతులు
 అందులను⁴ గల్గుభావంబు శ లానతిమ్ము
 సరససత్కవిసద్గోష్ఠి శ సార్వభౌమ
 వెలయ వెలుగోటిపింకొండ శ విభునిరాయ

287

సీ. కలికి సొంపున⁵ బల్కి శ విలుకోపునను బూని
 వృక్షమా పేరిట శ వెలయు నొకటి
 వదరుఁ గూతలపేర⁶ శ బొదలి చెట్టుగ నిల్చి
 నదితోడఁ గూడంగ శ విదిత మొకటి
 యరికట్టుమాటలోఁ శ గఱియొడ మొనరించి
 రాజాన్న⁷రుచులలో శ రమ్య మొకటి
 వలనుగా దని పిల్వరవచ్చిన పేరితో
 నరయ యుంకారించు శ గరువ మొకటి⁸
 తివిరి భావంబు చతురత శ తేటపడఁగ
 నర్థ మిది నాల్గుదెఱఁగులు శ నానతిమ్ము

1 A సొమ్మకా

2 A B మేడపేరననగుచు

3. „ మొకముల

4 „ అందరను

5 „ సొమ్మన

6 , వదరుఁగూతలపేర

7 B రాజాన్న

8. A B వచ్చును పేరిలో.....గురుతుదాని

సరససత్కవిసద్గోష్ఠి శ సార్వభౌమ,
వెలయ వెలుగోటిపినకొండశ్రీభునిరాయ ¹

238

సి. కుంభలావంతికశకురు [విదేహ] విదర్భ
 2 మోహనయానుల శ మొలక మెల్లి
 • కాక్మీరకాంభోజశకరహటకగ్ధాట
 వింధ్యదేశములందు 6 వేళ్లు పాటి
 • పాంచాలబర్బరశబ్దాహ్నిశిఖూర్జర
 సింధుదేశములందు 7 జిగురు లొత్తి
 అంగవంగకళింగశబంగాళనేపాళ
 పుణ్యదేశములందు 8 బూచి కాచి

ఘనత కెక్కెను నీదానకల్పతరువు
 లరిజయోపాయ పట్టతల్లాటరాయ
 ప్రకటధాకేయ వెలగోటిరీవాణ్ణివేయ
 వికమోపాయ పినకొండరవిభునిరాయ.

289

సి. మదవిరోధుల¹ శిరోమణులు నేత్రంబులు
దన్నితారాతికేతనము పడగ⁴
దుర్మదవిద్విషాత్పుష్కంబు కుంబసంబు
శత్రువరాట్టహారసంబు మ్రోత
శాత్రువరాజన్యశల్యముల్ కోరలు
సమదారివీరరశసంబు విషము
చిరుసైనపగతుర ర ప్రేపులు జిహ్వలు
వినుతరాజ్ఞివానిరమములు భుక్తి⁵

1 'A B, రాయవిభుని

2. ,, విదర్భమోహన భూములందు

31 ,, మదనద్వారోధుల

4. ,, పడిక

5. ,, మదితరాడ్డివానలముఘ్క్తిగాగ

వెలుగోటివారి పంశావళి.

గాఁగ¹ సోలుచు నాడుచుఁ ర గడిమి² మెఱసి
రణశిరంబున³ నిల్చు ఘోరరాహి యనఁగ
సరగఁ⁴ గ్రీడించు నీఖడ్గసర్పరాజు
విమలచారిత్ర పినకొండరవిభుసుపుత్ర.

290

సీ కరమెత్తి⁵ నీకు మ్రొక్కనిరాజు లెవ్వరు
గర్జించు బల్లర ర గండవిరుద
కలనిలో⁶ నీకుఁ జీరక్కనిరాజు లెవ్వరు
మదవైరిపీరదుర్మదవిదారి
అనిలోన నీకు నోరడవిరాజు లెవ్వరు
రమణీయఖడ్గనారాయణాంక
వసుధలో నిన్నుఁ గొల్లని రాజు లెవ్వరు
కొసరక రేచర్లగోత్రధీర

అనుచుఁ గొనియాడుదురు నిన్ను ర నాంధ్రయవన
మగధమాళవనేపాళమత్స్యసభలఁ
బ్రకటధారేయ వెలుగోటివారి వేయ
విక్రమోపాయ పినకొండరవిభునిరాయ

291

క. మతి నభ్యసింపవచ్చును
బ్రతి లే దన సకలకళలు⁷ ర రానివి రెండే
యతిదుర్లభములు విక్రమ
వితరణములు పిన్నకొండ ర విభురాయనృపా.

. 292

ఉ. రాయపనాయఁ డాసుకవి ర రాజమరున్మణి తిమ్మధారుణీ
నాయకుఁ డాసమస్తజన ర నాథశిరోమణి పిన్నకొండధా
రేయుఁడు నంతకంటె సుచరిత్రుఁడు తత్తనయాగ్రగణ్యుఁడా
రాయపనేడుఁ బూర్వులతెఱుగునఁ బ్రస్తుతికెక్కె ధారుణీన్

293

- 1 A B కణగి
- 2 B కరిమి
- 3 A B పురంబున
- 4 „ చెలగి
- 5 „ కదనమున
- 6 „ కథలు

వ. అతనియనుజుండు.

294

గీ. ఆమహాబలు సోదరుం డతిశయిల్లుఁ
బ్రతిభటుల గెల్చు నక్రూరభావ మలర
మెలఁగి యుద్ధవిసేతుల శ మే లెరింగి¹
ధరణి వెలుగోటిరంగభూ శ వరవిభుండు

295

క. రంగక్షితిపతి సాక్షా

. ద్రంగపతిం దెలిపె సతదు శ రంతైకదయా
సంగతి సతిసాత్త్వికబు
ద్దిం గమలావిభవసంభృతిం బరికింపన్

296

*సగ్ధర. స్తంభీభూతక్షితిశాతతపటహధాంధాణశబ్దంబు మింటన్
గంభీరాయోధనప్రాంగణహతయవన శ గ్రామణీ కోటిహృద్య²
ద్రంభావై వాహవేశాధ్వనితనివిడవారద్య³స్వనంబై తగం బ్రా
రంభించున్ రంగభూపాగ్రణి పటుజయయాత్రత్ బలోద్బంధలీలన్.

వ. అతనియనుజుండు

298

ఉ. ఈక్షితిఁ గాశి కానగరి శ సీల్గిన మాత్ర లభించు నెంచఁగా
భిక్షువుఁ గూడు యేచపృథివీ⁴తలనాధవతంసు ఖడ్గధా
రాక్షతి మేను వీడిన యశరాతికిఁ గల్గు సుధారసంబు త
దైభిక్షుము మంచిదో యమృతశాసము మంచిదో యెంచి చూడఁగన్.

సీ. పటికంపు శిలలలో శ పలిసిడ నీమెంట

వచ్చునె పిలిచిన శ వామనయన

. పువ్వారుఁ దీగెలు శ బోంట్లై నీబడి నిట్టు
లనుచరింపఁగ⁵ ధవళాబ్జగంధి

శృంగంబుపై నున్న శ సింగంబు లాపులె

తలయెత్తి⁶ చూడను శ దలిరుబోడి

1 A B. మేలెరింగె

2. B P, A B హతయవనకోటిహృద్య

3. A B. తూర్య

4. „ ధరణి

5 „ పువ్వారు దీగెలబోండ్లు నీబడియెట్లు ననుచరింపగ

6. „ లాత్మలె తలలెత్తి

ఇన్నగానము క్త శ వవనంబు శీతమె
 సేదార్పుకొనంగ నోసంహమధ్య
 యహహ వశమె పురాకృతశ్రమవ ఘళింప¹
 ననుచు సఖి పల్కునీశత్రు శ నబలదెలియ
 సచరరఘురామ రేచర్ల శసార్వభౌమ
 కొండభాపాలయేచభూశ్రమండలేంద్ర.

300

సీ, *జుభాతినుజాత శ జంభారితునుజాత
 సమభోగరూపశౌర్యములవాడు
 గంధవాహకుమార శ గంధవాహకుమార
 సమవేగశక్తిసత్వములవాడు
 కుంభినిధిరరాజకుంభినిధిరరాజ
 సమరమాశౌభ్ర్య²ధైర్యములవాడు
 రాజశేఖరమిత్ర శ రాజశేఖరమిత్ర
 సమభూతిరుచినిధానములవాడు
 జగతి నితండన బరంగు బ్రహ్మసమయ
 కల్పితాభీల³కటమాభాంగకారనినద
 ఘటితపటుకర్ణకుహరదిశ కటమదావ
 శేష్యరుండై⁴న యేచధాశ్రీశ్వరుండు

301

వ అతనియనుజుండు.

302

సీ చెలపాది⁵కుటిలుండు శ చేదు⁶పుక్కిటనుండు
 జుట్టుగాఁ దిరుగాడు శ బుట్టునుండు⁷
 బామరిరాలలో⁸బడి పావనుండుగాడు⁸
 చిర్దయుం డేప్రొద్దు శ నిద్రపోతు

1 A పురాకృతంశా భరింప

2 A B శౌర్య

3. B, P కల్పితాశిల

4 ,, మదాపధీశ్వరుండైన

5 A B 'చదిపాద' 'చలపాది' సరియైనరూపము

6 ,, చేదు

7. ,, చుట్టులాడిదిగాదుపుట్టుగుండు

8 ,, బామరిరాలలో (A మో) పరిపవనుడుగాడు.

వెలుగోటివారి పంశ్లావధి

- నయ మెఱుంగఁడు ప్రజాశత్రుయకారి నడవడి
చక్కఁగా దెంతయు¹ శ నిక్కులాఁడు
గబ్బి క్రూరుఁడు భయంకరుఁడు దబ్బఱకాఁడు
గణుతింపఁ బెక్కు నాశల్కులుగలాఁడు²
- శేషుఁ డని రోసి భూకాంత శ చేరి యాడు³
ప్రేమ మీఱంగ నీబాహు⁴ శపీఠ మండు
భవ్యచారిత్ర కొండభూపాలుపుత్ర
ధీరతాటోప వెలుగోటిశిష్యభూప
- క. అమ్మనుజనాథుకూరిమి
తమ్ముఁడు పెదతిమ్మభూమిశధవుఁ డుగ్రసమి
తనమ్మార్చితభూభవనక
కుమ్మద⁵ వద్వీరవైరి శ కులుఁడై వెలసెన్.
- క. వినుతనయవినయరేఖా
తనుడగు⁶ పెదతిమ్మవిభుని శ తమ్ముఁడు వెలయున్
బినతిమ్మక్షోణీపతి
ఘనదానత్యాగవిజితశకల్పక మగుచున్
- *సీ, కలధాతకలధాతశకలధాతనిలయుండు
ఘనసారఘనసారశగంధయుతుండు
నరసింహనరసింహశనరసింహశౌర్యుండు
భారతిభారతిశపాటవుండు
వాహినీవాహినీశవాహినీశ్వరమంత్రి
• సుకుమారసుకుమారశశోభితుండు
మణిరాజమణిరాజశమణిరాజనిభకీర్తి
కల్యాణకల్యాణశకలితతేజః

-
1. A B దింతయు
  2. „ ప్రణుతింప పెక్కు నాలుకలవాడు
  - 3 „ యాడి
  - 4 „ మీబాహు
  5. B. క । కుమ్మద
  6. A. B , ఘనుడగు

డనుచు జగములు వొగడంగ శ నలరుచుండు
గమదవిమతవసుంధరారమణసింధు
మంధ¹జగతీధరేంద్రాయశమానబాహు
దండబలహారి వెలుగోటికొండశౌరి.

306

ఆ ఇలఁ బ్రసిద్ధిగన్న శ యీషదుగుండలో²
పలఁ గుమారతిమ్మరపార్థివుండు
కొండవిభుండు రాయశనుండలపతియేచ
ధీధనుండు పిన్నతమ్మనయును.

307

వ. కుమారవంతులై వర్ధిల్లి రందు.

308

చ ధరణిఁ గుమారతిమ్మవసురధాపతి లక్కమదేవిఁ బెండ్లియై
శరధిశయాను భూరిభుజశసాగరవేదములంచు నెన్నఁగాఁ
దిరుపతిసేని కొండజగత్తీరమణుఁ బెదవేంకటావసి
శ్వరుఁ జనవేంకటాధిపరసారమణుం గనియెన్ గ్రమంబునన్.

309

క. నిరవధికలక్ష్మి నీప్సిత³
వరదాచగుణాతివైభవమున ధరిత్రిఁ
దిరుపతినాయకుఁ డొప్పున్
దిరుపతినాయకునిభంగి శ దేజోధికుండై

310

వ. అతనియనుజుండు.

311

మ. పినకొండక్షితిపాలశేఖరుభుజాశభీలప్రతాపాగ్ని వై
రినికేతుంబులు సొచ్చుఁ దచ్చతురనారీభూరిధమ్మిల్లబం
ధనముల్ నెవ్వడి వీడ్చు నాననసుగంధం బానుఁ జుంబించు న
క్కున రాయున్ వలుపూడ్చు⁴ జన్నుగవ నొక్కన్ బల్లవప్రక్రియన్.

క. అతనియనుజాతు లార్ద్రా
ర్చిత లాపెదవేంకటయ్య శ చినవేంకటభూ

1 A B మంధ

2 " పరగప్రసిద్ధిగన్న యీ పడుగొండలో

3 " లక్ష్మిప్సిత

4 " వలపూడ్చు

- పతి జనతానతులై [ధర]
నుతిక్కెక్కిరి ¹రామలక్ష్మణుల చందమునన్. 313
- వ సంతతికిఁ దిరుపతినేడుమొదలు. 314
- క. కురుపతి మానోన్నతికి న ²
• మరపతి తదైత్తతారిమహిమచు ³ విలస
ద్గురునకుఁ బ్రతి మతి ⁴ [గిరిపతి]
తిరుపతినరపతి మహాధృతికై నుతిక్కెక్కిన్. 315
- క. తిరుపతినరపతి యల దా
మరోధర్మక్షోణిపతికొఁమారిత ధర్మాం
బ రమాసమఁ బరిణయమై
వరఁగకో ⁵ చినకొండతిమ్మోప్రభువులఁ గనియెన్. ⁶ 316
- వ. అం దగ్రజండు 317
- చ తిరుపతినేనికొండజగత్తీతలనాధు మహోగ్రధాతికా
తురగఖురోత్తభూరజము శ దూరవిరాగముఖోజ్వల ⁷ ద్ద్విష
త్కరిగమనావరంపరకుఁ శ గంచెలయై పటవాసమై మనో
హరపరిధానమై యహరహం బలుకించు ⁸ దదీయవల్లభున్ 318
- సీ నలువనెమ్మొముమేడలనాడు ⁹ తెలిపావ,
పాఁవజందెమునఁ జూపట్టుసామి

1 A B నుతు లొప్పిరి

2. „ వసు

3 „ మరుపతి తదైత్తతారి మహిపతి

4 „ ప్రతిపది తిరుపతి

5 „ దామర

6 „ నరసుతు

7. • „ ప్రభుగనియెన్

• Though Pinakonda and Timma are mentioned in this stanza as the only sons of Thirupati, he had also two other sons, Ranga and Krishna, whose valour is described below in stanzas 322-327

8 „ దూరతిరాగముఖాజ్వల

9 „ యహరహంబులకించు

10. „ మేడల

గాఁగ¹ సోలుచు నాడుచుఁ గ గడిమి² మెఱసి
రణశిరంబున³ నిల్చు ఘోరరాహి యనఁగ
సరగఁ⁴ గ్రీడించు నీఖడ్గసర్పరాజు
విమలచారిత్ర పినకొండరవిభునుపుత్ర

290

నీ కరమెత్తి⁵ నీకు మ్రొక్కనిరాజు లెవ్వరు
గర్జించు బల్లర గండబిరుద
కలనిలో⁶ నీకుఁ జిరక్కనిరాజు లెవ్వరు
మదవైరివీరదుర్మదవిదారి
అనిలో⁷ నీకు నోరడనిరాజు లెవ్వరు
రమణీయఖడ్గనారాయణాంక
వసుధలో నిన్నుఁ గొల్వని రాజు లెవ్వరు
కొసరక రేచర్లగోత్రధీర

అనుచుఁ గొనియాడుదురు నిన్ను గ నాంధ్రయవన
మగధమాళవనేపాళమత్స్యసభలఁ
బ్రకటధౌరేయ వెలుగోటిపారివేయ
విక్రమోపాయ పినకొండరవిభునిరాయ

291

క. మతి నభ్యసింపవచ్చును
బ్రతి లే దన సకలకళలు⁸ గ రానివి రెండే
యతిదుర్లభములు విక్రమ
వితరణములు పిన్నకొండ గ విభురాయనృపా.

292

ఉ. రాయపనాయఁ డాసుకవి గ రాజమరున్మణి తిమ్మధారుణీ
నాయకుఁ డాసమస్తజన గ నాథశిరోమణి పిన్నకొండధా
రేయుఁడు నంతకంటె సుచరిత్రుఁడు తత్తనయాగ్రగణ్యుఁడౌ
రాయపనేడుఁ బూర్వులతెఱంగునఁ బ్రస్తుతికెక్కె ధారుణీన్.

293

- 1 A B కణి
- 2 B కరిమి
- 3 A B పురంబున
- 4 „ చెలగి
- 5 „ కదనమున
- 6 „ కథలు

వెలుగోటివారి వంశావళి.

వ. అతనియనుజుండు.

294

గీ. ఆమహాబలు సోదరుం డతిశయిల్లుఁ
బ్రతిభటుల గెల్పు నక్రూరభావ మలర
మెలఁగి యుద్ధవిసేతుల ర మే లెఱింగి¹
ధరణి వెలుగోటిరంగభూ ర వరవిభుండు

295

క. రంగక్షితిపతి సాక్షా

. ద్రంగపతిం దెలిపె నతడు ర రంతైకదయా
సంగతి నతిసాత్త్వికబు
ద్ధిం గమలావిభవసంభృతం బరికింపన్

296

*స్రగ్ధర. స్తంభీభూతక్షి తీశారతతపటహధణంధాణశబ్దంబు మింటన్
గంభీరాయోధనప్రాంగణహతయవన ర గ్రామణీ కోటిహృద్య²
ద్రంభావై వాహవేళారధ్వనితనిబిడవారద్య³స్వనంబై తగం బ్రా
రంభించున్ రంగభూపారగ్రణి పటుజయయాత్రల్ బలోద్బంధలీలన్.

వ. అతనియనుజుండు.

298

ఉ. ఈక్షితిఁ గాశి కానగరి ర సీల్గిన మాత్ర లభించు నెంచఁగా
భిక్షువుఁ గూడు యేచపుధిపీ⁴తలనాధవతంను ఖడ్గధా
రాక్షతి మేను వీడిన యరరాతికిఁ గల్లు సుధారసంబు త
దై భిక్షము మంచిదో యమృతరసాసము మంచిదో యెంచి చూడఁగన్.

సీ. పటికంపు శిలలలో⁵ ర పలినిడ సీవెంట

వచ్చునె పిలిచిన ర వామనయన

పువ్వారు దీగెలు ర బోంట్లె నీబడి నిట్టు

లనుచరింపఁగ⁶ ధవళాబ్జగంధి

శృంగంబుపై నున్న ర సింగంబు లాపులె

తలయెత్తి⁷ చూడను ర దలిరుణోడి

1 A. B మేలెరింగె

2 B P, A B హతయవనకోటిహృద్య

3. A B. తూర్య

4. „ ధరణి

5 „ పువ్వారు దీగెలబోండ్లు నీబడియెట్లు ననుచరింపగ

6. „ లాత్మలె తలలెత్తి

వెలుగోటివారి వంశావళి.

పన్నగాననము క్త శ పవనంబు శీతమె
 సేదార్చుకొనగ నోసంహమధ్య
 చుహహ వశమె పురాకృతశమవ ఘళింప¹
 ననుచు సఖి పల్కునిశత్రు శ నబలదెలియ
 సమరరఘురామ రేచర్ల శసార్వభౌమ
 కొండభూపాలయేచభూశుండలేంద్ర.

300

సీ. *జుభారితనుజాత శ జంభారితనుజాత
 సమభోగరూపశౌర్యములవాడు
 గంధవాహకుమార శ గంధవాహకుమార
 సమవేగశక్తిసత్త్వములవాడు
 కుంభినిధిరరాజశకుంభినిధిరరాజ
 సమరమాశౌభ్య²దైశ్రవములవాడు
 రాజశేఖరమిత్ర శ రాజశేఖరమిత్ర
 సమభూతిరుచినిధానములవాడు
 జగతి నితండవ బరంగు బ్రహ్మసానసము
 కల్పితాభిల³కటహభాంశకారనినద
 ఘటితపటుకర్ణకుహరదిశక్తమదావ
 శేష్యరుండైన⁴ యేచధాశ్రిత్యరుండు

301

వ అతనియనుజుండు.

302

సీ. చెలపాది⁵కుటిలుండు శ చేదు⁶పుక్కిటనుండు
 జుట్టుగాఁ దిరుగాడు శ బుట్టనుండు⁷
 బామరిరాలలో⁸బడి పావనుడుగాడు⁸
 నిర్దయుం డేప్రొద్దు శ నిద్రపోతు

1 A పురాకృతంబా భరింప

2 A B శౌర్య

3. B P కల్పితాభిల

4. ,, మదాపథీశ్వరుండైన

5 A B. 'చదిపాద' 'చలపాది' సరియైనరూపము

6. ,, చేదు

7. ,, చుట్టలాడిదిగాదుపుట్టగుండు

8 ,, పామరిరాలలో (A మో) పరిపవనుడుగాడు.

నయ మెఱుంగఁడు ప్రజాశక్తియకారి నడవడి
చక్కఁగా దెంతయు¹ శ నిక్కులాఁడు
గబ్బి కూరుఁడు భయంకరుఁడు దబ్బఱకాఁడు
గణుతింపఁ బెక్కు నాల్కలుగలాఁడు²

శేషుఁ డని రోసి భూకాంత శ చేరి యాడు³

ప్రేమ మీఱంగ నీబాహు⁴ శీర మంగు

భవ్యచారిత్ర కొండభూపాలుపుత్ర

ధీరతాటోప వెలుగోటిశిష్యభూప

303

క. అమ్మనుజనాథుకూరిమి

తమ్ముఁడు పెదతిమ్మభూమిధన్వఁ డుగ్రసమి

త్సమ్మూర్చితభూభువనక

కుమ్మడ⁵ వద్వీరవైరి శ కులుఁడై వెలసెన్.

304

క. వినతనయవినయరేఖా

తనుఁడగు⁶ పెదతిమ్మవిభుని శ తమ్ముఁడు వెలయున్

వినతిమ్మక్షోణీపతి

ఘనదానత్యాగవిజితకల్పక మగుచున్

305

*సీ. కలధాతకలధాతకలధాతనిలయుండు

ఘనసారఘనసారశగంధయుతుండు

నరసింహనరసింహనరసింహశౌర్యుండు

భారతిభారతిపాటవుండు

వాహినీవాహినీవాహినీశ్వరమంత్రి

సుకుమారసుకుమారశోభితుండు

మణిరాజమణిరాజమణిరాజనిభకీర్తి

కల్యాణకల్యాణకలితతేజః

1 A B దింతయు

2. „ ప్రణుతింప పెక్కునాలుకలవాడు

3. „ యాడి

4 „ మీబాహు

5 B. క. కుమ్మడ

6. A B. ఘనదాన

డనుచు జగములు వొగడంగ శ్రీ నలరుచుండు
సమదవిమతవసుంధరారమణసింధు
మంధ¹జగతీధరేంద్రాయశమానబాహు
దండబలహారి వెలుగోటికొండశౌరి

306

ఆ. ఇలఁ బ్రసిద్ధిగన్న శ్రీ యీశదుగుండలో²
పలఁ గుమారతిమ్మరపార్థివుండు
కొండవిభుఁడు రాయశ్రమండలపతియేచ
ధీధనుండు పిన్నశ్రీమ్మనయును.

307

వ. కుమారవంతులై వర్ధిల్లి రందు.

308

చ ధరణిఁ గుమారతిమ్మవసురభాపతి లక్కమదేవిఁ బెండ్లియై
శరధిశయాను భూరిభుజశసాగరవేదములంచు నెన్నఁగాఁ
దిరుపతిసేని కొండజగత్తీరమఁబు బెదవేంకటావసి
శ్వేరుఁ జనవేంకటాధిపరశసారమఁబు గనియెన్ గ్రమంబునన్.

309

క. నిరవధికలక్ష్మి నీప్సిత³
వరదానగుణాతివైభవమున ధర్మిత్రి⁴
దిరుపతినాయకుఁ డొప్పున్
దిరుపతినాయకునిభంగిఁ శ్రీ దేజోధికుండై.

310

వ అతనియనుజుండు.

311

మ పినకొండక్షితిపాలశేఖరుభుజాశ్రీలప్రతాపాగ్ని వై
రినికేతుంబులు సొచ్చుఁ దచ్చతురనారీభూరిధమ్మిలబం
ధనముల్ నెవ్వడి వీడ్చు నాననసుగంధం బానుఁ జుంబించు న
క్కున రాయున్ వలువూడ్చు⁴ జన్నుఁగవ నొక్కన్ బల్లవప్రక్రియన్.

క. అతనియనుజాతు లార్యా
ర్చిత లాపెదవేంకటయ్య శ్రీ చినవేంకటభూ

1 A B మంధ

2 " పరగప్రసిద్ధిగన్న యీ పదుగొండలో

3. " లక్ష్మిప్సిత

4. " వలపూడ్చు

- పతి జనతానతులై [ధర]
నుతిక్కెక్కిరి ¹రామలక్ష్మణుల చందమునన్. 313
- వ. సంతతికిఁ దిరుపతినేడు మొదలు. 314
- క. కురుపతి మానోన్నతికి న ²
• మరపతి తదైత్తతారిమహిమచు ³ విలస
ధ్రురునకుఁ బ్రతి మతి ⁴ [గిరిపతి]
తిరుపతినరపతి మహాధృతిన్ నుతిక్కెక్కిన్. 315
- క. తిరుపతినరపతి యల దా
మర ⁵ధర్మక్షోణిపతికొరమారిత ధర్మాం
బ రమాసముఁ బరిణయమై
పరంగ ⁶ బినకొండతిమ్మప్రభువులఁ గనియెన్. ⁷ 316
- వ. అం దగ్రజండు 317
- చ తిరుపతినేనికొండజగత్తీతలనాధు మహాగ్రధాటికా
తురగఖురోత్తభూరజము శ దూరవిరాగముఖోజ్వల ⁸ద్విష్ట
త్కరిగమనాపరంపరకుఁ శ గంచెలయై పటనాసమై మనో
హరపరిధానమై యహరహం బలుకించు ⁹ దదీయవల్లభున్ 318
- సీ. నలువ నెమ్మొముమేడలనాడు ¹⁰ తెలిపావ,
పాఁపజందెమునఁ జూరపట్టుసామి

- 1 A B నతు లాప్పిరి
2 „ వను
3 „ మరుపతి తదైత్తతారి మహిపతి
4 „ ప్రతిపది తిరుపతి
5 „ దామర
6 „ సరనతు
7 • „ ప్రభుగనియెన్
8 „ దూరతిరాగముఖోజ్వల
9 „ యహరహంబులకించు
10. „ మేడల

Though Pinakonda and Timma are mentioned in this stanza as the only sons of Thirupati, he had also two other sons, Ranga and Krishna, whose valour is described below in stanzas 322-327

వెలుగోటివారి వంశావళి

సామిచ్చి బలుజెట్టి¹ శ జంపి నాతనియన్న
 యన్నలదేవుని శ యనుఁగు² పట్టి
 పట్టెముల్ చెఱసాలఁ శ బెట్టిన దొరమాపు
 మాపులపూవిల్తు శ మామకొమరు³
 కొమరుమాటలకు మార్గొట్టిన⁴ రాపగ
 పగరేవ⁵ వేరుబ్బు శ వాయుపాలు

పాలుగెల్పునఁ గొన్న నేర్రరి వలమురి
 మురిపెమున వేల్పుపెద్దను శ మోచు పులుఁగు
 పులుఁగుచెప్పెడితపసిచే శ పుడుకురాయి
 రాయతిరుపతితిమ్మ నీరతాఁగయశము.

319

సీ. ఉబ్బురెప్పలు విచ్చి శ బిచ్చిన సార నేర్చి⁶
 యూరుపుగాలికి⁷ శ నోసరిలదు
 కవుడుదేరుకవాసనపుర చేతుల నప్ప
 భించి స⁸గటనిటఁగొంచెపడదు
 కైఁజుట్టుకొన్న నైశకపుకసీదు రుమాలు⁹
 తుడుపులకోడి¹⁰ గొంతులకు డిగదు

1 A B జట్టి

2 A యన్నలదేవర యడ్డుపట్టి, B యన్నలదేవర యడుగపట్టి

3. B మామరుకొమరు

4 B మాటలకుమాన్దొట్టిన

5. A B రేసపెరుబ్బు

6. „ నొరనేర్చి

7. A భాలి, B భావి

8. A B కవుడు దేరుకవాసన పురచేతులనప్పభించి సగట నిటకొంచపడదు

9 „ కళిదురూమాలు

10. A. గొరకు, B గొడకు

దవులతాబాదు¹ గంధపుకాకితంబు²

బలుమారునద్దె³ శ బాసెపడడు

మధురసాస్వాదమదఘూర్ణ శ మానయవని

పరివృథా⁴ పేక్షణాశ్చిష్ట శ పవనజనన

తిరుపతిన్మపాలుతిమ్మభూవర త్వదీయ

ధాటికాఘోటకఘుగోత⁵ శ ధరణిధూళి

320

ఉ సీచిరదానవారితటిరీనిపతి నాని కయోధి మించు ద

తేచన⁶ వర్ధమానతృణాసేవ సమస్తము నిచ్చు దేవతా

నైచికి తత్కరీషభజన నృతి⁷ కల్పక విచ్చు సర్వదా

త్రాచరణంబు నీవలన శ నైనది⁸ తిమ్మన్మపాలశేఖరా.

321

ఉ దేవమహిజ మందె నొకరీదిక్కున మంజరి⁹ చామ్రు డందె దా

రావళి వార్షికాంబు¹⁰ ధరమందె నుదాహరణంబు వీతసం

భావన మింటివార్త లవి శ మన్ను సీవలె నెవ్వరంది రెం

తే వసుధాస్థి¹¹ దిగుపరతిప్రభుతిమ్మ మహాప్రబంధముల్.

322

సీ శ్రీరామపాదరాజీవయుగ్మమరంద

రసమి¹¹ శస్త్రత్తసారంగ రంగ

పరవరూఢిన్యత్తపటహదంధణవిస్సు

రద్రావన్మత్పత్తురంగ రంగ

1 B దవులతోబాదు

2. „ కాకితంబున

3. „ నధిన

4. A, B, పరివృథా

5. A ఘురార్ధధరణిధూళి

6. „ త | చెప్పిన, B చెప్పిన

7. A B భజన్మతి

8. „ ధా | త్రాచరణంబు నైనది

9 A మంజరి

10. A, B కంబు.

11. „ సమ్మిశ్ర

రిపువపుర్విగళితాశ్రీతజయశ్రీపరి
 రంభశుంభద్రణరంగ రంగ
 కీర్తినిర్జితకా ర్తిరీచంద్రభవమహీ
 ద్రహటిరంగంతరంగ రంగ
 సకలసుకపీంద్రగాయకశ్రీసరసవిబుధ
 రక్షదక్షిణవిమలాంత¹రంగ రంగ
 తరుణలావణ్యవిజితకందర్పదర్ప
 నిరతశోభాంగ తిరుపతిశ్రీనేని రంగ.

323

సీ వివచచ్చ నదె ఏరశ్రవేశ్యాభుజంగుని
 జయభేరికాస్ఫురశ్రచ్చంభరవము
 కన్పట్టె నల్లదె శ్ర గాయగోవాళుని
 ధవళాతపత్రకేతనచయంబు
 చనుదెంచె నదె రాయశ్రచౌహత్తమల్లుని
 గజతురంగానేకశ్రఘనబలంబు
 మార్కొనె నదె మీటి శ్ర మన్నెహంపీరుండు
 గాండివి వైఖరి శ్ర గదనమునను
 ననుచు నీధాటికిని నోడి శ్ర యహితు లెల్లఁ
 గాన కేగిరి నిను నాజి శ్ర బూనలేక
 సూనశరగాత్ర తిరుపతిశ్రీనేనిపుత్ర
 సంగరాటోప వెలుగోటిరంగభూప.

324

సీ. గర్వదుర్వారభీరకరశత్రునాయక
 భూధరంబులకు దంభోభిధార
 శుంభదృఢజారంభదంభశాత్రవరాజ
 కుంభీంద్రహర్యక్షశ్రీడింభకంబు
 కుటిలప్రచారవిశ్రమ్భటవై రిభూపాల
 జలధరోద్ధూతజంశ్రూనిలంబు
 సంగరపాటవోత్తంగారిభూనాథ
 పాథోధిజిద్భడరబాగ్నికీల

1. A రక్షణ రక్ష విమలాంత, B రక్షణక్షణవిమలాంత

నీకరాజ్ఞాతసంభూతశనివిడ హేతి
యశార! యుద్ధండవృత్తివీరరాగగణ్య
భల్లిర! వెలుగోటితిరువతీప్రభుకుమార
రంగధీర మహారాజాశ్రవవిదార

325

చ దురమున వైరిరాజులను శ దోర్బల శక్తిని ఖడ్గధారచేఁ
గరకరి గాఁగఁ జంపును వశఖండితవిక్రమ! రాముకై వశిక్
గురుతరకీర్తిహార వెలుగోటిధురుధర మేలుమేలురా
తిరుపతి నేనిరంగ సుదరశీనవమోహనపంచసాయకా

326

సీ మత్తారిగూపాలశ్రమ స్తకంబులే కాని
ఖండించ దౌర నీరఘుచకరాసి¹
వైరిధాత్రీనాథవక్షంబులే కాని
వరుస మెట్టదు నీదు శ వరహాయంబు
విరసావనీంద్రుల శ వెన్నుపై నే కాని
తాఁకదు నీచేతి శ తఱటుపెట్టు
గర్వితాహితరాజగ్రాత్రంబులే కాని
కాలరాయడు² నీదుగంధగజము

శత్రుమదభంగ రాజవేశ్యాభుజంగ
దండితారాతి బల్లరగండబిరుద
ప్రకటచారిత్ర తిరుపతీప్రభునుపుత్ర

• కీర్తివిస్తార వెలుగోటికృష్ణధీర,

327

సీ. మ త్తవిద్విషబాహుశమధ్యవిధులఁగాని
వేడెంబు లిడదు నీ శ విజయతురగి
కిల్బిషాహితగర్భక్షీలాలములఁగాని
పానంబు గొనదు నీభద్రకరటి³

1 A B కరాళి

2 „ ఖండించదౌర

3. „ కరము

- గంధాంధ¹ శాత్రవశకంధరంబులఁగాని
 చేరదు యెఱుకు సీరచేకరారి
 ప్రతిభతోద్భటవీరభటకోటిపైఁగాని
 కదియదు సీసముత్యటభటారి
- భార ! ప్రతిగండ భైరవశంకరాండ్య
 దశవిభాళనుహాబిరుదప్రసిద్ధ
 విజయవెలుగోటి తిరుపతి శ్రీ విభు² కుమార
 విమలచారిత్ర కృష్ణపురధ్వజశత్ర
- వ. ఆపెదకొండప్పనేని వంశావతారం బెట్టి దనిన. 328
- క. ఘనుఁడు పెదకొండభూపతి
 ఘనకైశిక యల్లమాంబీరకం బరిణయమై
 కనియెఁ బెదతిమ్మవిభుఁజె
 న్ననరేశుని వేంకటాద్రి శ్రీ నాథవతంసున్³.
- వ. అ దగ్రజండు 329
- ఉ. ధే యని పెద్దకొండజగ శ్రీ పీఠరు తిమ్మనృపాలుఁ డాగ్రహ
 ప్రాయమనీషి వాజిఁ బటశంఖ వెఱ పగ్గలమై⁴ తెరల్పుఁగాఁ
 బోయి విరోధు లుగ్రవనభూములు సొచ్చి ఫలచ్ఛదోదక
 స్వీయ⁵ విధేయులై యనుభవించువుదు రుగ్రతపస్విధర్మముల్
- వ. అతని యనుజండు 330
- సీ అరిమనోమండలం శ్రీ బర్కమండలమును
 భయమంది పటపటశపటనఁ బగుల
 రణభోగసంవ్యాప్తి శ్రీ రంభావధూప్రాప్తి⁶
 తమకించి తటతటతటను నదర

1 B గంధాంబ

2 A B ప్రభు

3 B. తిమ్మబరువిభుచన్ననరేశు వెంకటాద్రినాథవతంసున్

4 „ వెలపగ్గలమై

5 „ స్వీయ

6. A. రంభావసవ్యాప్తి B రంభావసవ్యాప్తి

వెలుగోటివారి వంశావళి

భటపంతరవము నుద్భటకుంతరవమును

బెనఁగొని పెటపెట శ పెటను నెగడ¹

శరనికాయంబును శ శాత్రవనయనాశ్రు

తోయంబు తొటతొట శ తొటను దొటుగఁ²

జిత్రమైయుండు నీదండయాత్రమహిమ

ధాత్రి ముక్తాతపత్రితోద్దండకీర్తి

• విభవవిస్తార పెదకొండవిభుకుమార

సింధురాటోప వెలుగోటిరచెన్నభూప.

334

వ. త దనుజుండు,

335

చ. కలగలరాజు నిండుదయ శ గల్గినరాజు మొగంబునందు న

వ్వలరెడురాజు సీతి వినయంబుల మించినరాజు శాంతిచే

బల్లసినరాజు పాడియును శ బంత మెఱింగినరాజు కీర్తులక

వెలసినరాజు కొండవిభువేంకటనాథుండు రాజమాత్రుడే.

336

ఉ. శ్రీలలితుండు వైరిగజరసింహుండు దాతలచక్రవర్తి ది

క్ష్మీలితకీర్తి నీతిపదశేఖరలోలుండు ధర్మకర్మసం

శీలుండు సుప్రసన్నగుణసింధువు మాపెదకొండధారుణీ

పాలునివేంకటాద్రి ధృతి శ పాకహిమాద్రి నృపాలమాత్రుడే.

337

వ సంతతికిఁ జెన్నప్పనాయండు మొదలు.

338

సీ. గండికోటాదిదుర్గము లనర్గళశక్తి

జలపట్టి సాధింపగలఁడె యొకఁడు

• కుతుపనమల్కపం శ పతిభయంకరవృత్తి

గదిసిన డీకొనగలఁడె యొకఁడు

కయ్యబులో మన్నె శ కంఠిరవులకెల్లఁ

గన్నాకుగా నిల్వగలఁడె యొకఁడు

• తననిజస్వామికి శ ఘనజయాంగనలను

కై కానుకలుసేయఁ శ గలఁడె యొకఁడు

1. A B లనుగొని పెటపెటతటనునదుర

2 ,, తమకించితటతటనునదుర

నీవిధంబునఁ గరిననిర్మద్రయవన
వాహినీఘోరర క్తప్రవాహనివహ
నవ్యసంధ్యాయమానవేన్నాజితాఘ్న¹
చిత్రితాటోప వెలుగోటిశ్చెన్నభూప

339

సీ. నీజేరు చెప్పిన శ నిష్ఠురారాతిబిం
భోఘల గర్భంబు శ లూడిపడును
నీడాకఁ జూపిన శ నిర్ఘామధామమై
పరభూము లూడనిఁ బాడుచుండు
నీపంపుమాత్రాన శ నిజభుజాహంకార
మన్నెరాజన్యుల శ మదము లణఁగు
నీవు ము న్నీదైన శ నిఖిలదుర్గాధిప
ప్రకరంబు గుండెలు శ పగిలిపాటు
సాహసంబున నీయంత శ సార్వభౌముఁ
డరయ నెవ్వఁడు మూఁడు సింహాసనముల
భూరిగుణహార వెలుగోటిశ్చరవిహార
భాగ్యసంపన్న కొండభూపాలుచెన్న.

340

ఉ. క్రొత్తలుగాఁగ నేఁడు వెలుగోటిధురంధర చెన్న నీవు దం
డెత్తినవార్త [మున్నును] పోకిత వినంబడెనేని భీతిమై²
మత్తవిరోధిరాజు లభిమానము లూడిచి యెక్కడెక్కడే
జొత్తురుగాక నీ శెదురు శ శూరులు లేరు ధరాతలంబునన్

341

సీ. యక్షరక్షఃకులార్ధ్యక్షశిక్షణ³దక్ష
దీక్షోపదేశి నీరదృఢబలంబు
జంభసంభేదిదోర్ స్తంభదంభోళిసం
రంభగుంభనము నీరణవిధంబు

1. A B నవ్య సంధానమానవెన్నాజితాఘ్న

2 „ దండాదెత్తినవార్త యొకింతవినంబడెనేనిభీతిమై

3 „ అక్షరక్షఃకులార్ధ్యక్షశిక్షణ

వెలుగోటివారి సంశ్లావలి

ఘోట ఘోటినిరారఘాటధాటీసము¹

త్వాటితయోణి నీరప్రబలధాటి

భీమభీమాలికారఘామధూమధ్వజ

సేమధామంబు² నీరతేజ మహాహ.

• ప్రస్తుతింపంగఁ దరమె దుర్భరవిరోధి

కంఠరక్తావగాఘాగ్రఖడ్గజనిత

విజయరేఖాధరీభూత³ శ్రవీక్రమార్క

వీర్య⁴ సంపన్న పెదకొండశ్రవిభునిచెన్న.

342

ఉ. బల్లిదమైన బెబ్బలికిఁ శ బాఱుమ్మగంబులరీతిఁ గాక యీ

చిల్లర మన్నెమూఁకలు విశృంభణవృత్తికి నానఁ బూనునూ

బల్లరగండమూర్తి రణశ్రభార్గవరాముఁడు కొండధారుణీ

వల్లభుచెన్నుఁ డాజి కిదోవచ్చెనన్ బరువెత్తు మృత్యువున్.

343

సీ. తారాధిపతియును శ దారాధిపతియును

• దారాధిపతియు నీరతరమువారు⁵

కమలాధిపతియును శ గమలాధిపతియును

• గమలాధిపతియు నీరకరణివారు

పద్మాధిపతియును శ బద్మాధిపతియును

బద్మాధిపతియు నీరపగిదివారు⁶

ఖచరాధిపతియును శ ఖచరాధిపతియును

ఖచరాధిపతియు నీరకడిమివారు⁷

శేముషీసత్కళాజ్ఞావిశేషమాప్ర

తాపనైర్మల్యవాగ్ధనురైపుణీప్ర

1 A B ధాటీకన్

2 „ దామంబు

3. „ రేఖాధరీభూత

4. „ వీర

5. A తరమువాడు, B కరణివాడు

6. A పగిదివాడు, B నీకరణివాడు

7. A B కరణివాడు

- ధితరణశ్రేమభోగైకరవితరణముల
జిష్ణుతాటోప వెలుగోటిరచెన్నభూప 344
- వ. అతనికుమారులు. 345
- చ. అనుపమశీలఁ గొండవసుధావరు¹చెన్నని వేంకటాద్రి పా
వనగుణశీలుడై యుభయవంశపవిత్రకుడై బలాధ్యుడై
ఘనుడయి కీర్తిమంతుడయి శ్రీ గర్వితవైరివిభాళుడై జగ
జ్జనవరపూజ్యుడై నిజభూజాసముపార్జితరాజ్యుడై మనున్. 346
- వ అతనియనుజుండు 347
- సీ సకలవిద్యల భోజు²సాటికి² వచ్చు స
రవ్యజ్ఞసింగక్షమారముఁ డొకఁడు
చిరుహమన్నీలవైశ్రమణిమి మ్రొక్కులు గొను
గనితిమ్మధారుణీకాంతుఁ డొకఁడు
శూరులు మెచ్చ నూతాఱుగెల్పులు గెల్చి
మీఱు కస్తురిరంగశౌరి యొకఁడు
సింహాసనస్థులశ్రేణి బూజఁ గాంచు మీ
తండ్రి చెన్నప్రభూత్రంసుఁ డొకఁడు
అందఱను మించి పద్మనాభయకకులంబు
వెలయఁ జేసిన మరువంపుర మొలక వార
బుధజనాధార వెలుగోటిరపురవిహార
యతులగుణజాల వేంకటపతివృపాల. 348
- మ. భళిరా! యప్రతిమానదానగుణశుభ్రస్మానుషభ్యాతులన్
గలరా నీసరి రాయమన్నెదొర లీకర్ణాటకక్షోణిలో
నలనాసత్యశుభాకృతీ విదళితోన్మత్తారిధాత్రిపతీ
వెలుగోటిపురధామవేంకటపతీరవిద్యన్నుతోద్యన్మతీ 349

1. B వసుధావర

2. A B భోజునికసాటికి

వెలుగోటివారి మంశావళి

సీ. రాజులలోఁ దిమ్మరరాజుదే ధైర్యంబు
 మన్నీలలో నీదె శ మగతనంబు
 పెనుగొండనుండి వచ్చిన దాడి¹ తెగువకు
 గట్టైన బద్దలు² శ గాకపోనె
 దొడ్డ కొంచెముఁ జూచు శ దొరల గండఁడు³ వాఁడు
 ప్రతిగండభైరవ శ ప్రతిభ నీది
 ఎలగోలు చిల్లరబలము లానవు⁴ వాని
 పూని నీకైజీతమానె నార
 వేడ్క నినుఁ జేరె సంగ్రామ శ విజయలక్ష్మి
 రంభ కౌగిలిఁ జేరె నారాజవరుఁడు
 భళిర ! వెలుగోటిచెన్నభూపాలపుత్ర
 భవ్యగుణశీల వేంకటరతిస్థపాల

350

సీ. కెరలెనా భారుల శ కుటికి యెంతటి దునే
 దారి నైనను జెండి శ పాతవైచు
 నిచ్చెనా కోర్కెల శ నిచ్చి తాడోపతం
 డములుగా సర్దిసంరతులఁ బ్రోచుఁ
 జేరెనా హూయలు మీరటారికత్తెలకు సా
 త్కాన్యస్మధునివలె శ గానుపించు
 నవ్వెనా నిండుపురన్నమపండువెన్నెలలో⁵
 చల్లి కొల్వెల్లోరంజిల్లఁ జేయు

-
1. A దాని, B దాగి
 2. A గట్టెబద్దలుగాక, B గట్టెబద్దలుగాక
 3. A. గంన్నడు, B గున్నడు
 4. B లావు
 5. A B వెన్నెలలు జల్లి
 6. ' ,, కొలువెల్ల

వెలుగోటివారి పంశావళి

స్ట్రాహుత్త¹ సంతతత్యాగభోగ
భాగ్యశాలి పదానతరపరస్థపాల
హి² వెలుగోటిచెన్నమ³ ప్రభుకుమార
హి⁴ వేంకటపతిమహీరపాలహాలి

251

సీ ఒకపాటిసుట్ట⁵ మరన్నెకుమాళ్లు⁶ నూతూర్లు
గూడినఁ గన్నెత్తి⁷ శ్రీ చూడఁ గలరె
యటుగాక రాయ లంతటి వజీరులు వేపు
రై నను నీవాటు శ్రీ కాఁగఁ గలరె
డాక నంతటి⁸ కిరీటముల రాజులు లక్ష
చేరిన నెదురాని శ్రీ పోరఁ గలరె
మఱి వాగుశాహులె శ్రీ మెఱసి కొట్కొలది
నిలచి పోరిన మీఱి శ్రీ గెలువఁ గలరె
బలయు నీ దుముదారుపరపులకు నలుకు
వారు మరుత్తుతులైనను శ్రీ దుది నిజంబు⁹
విన్నవించెద వెలుగోటిరచెన్నభూమి
పాలకునివేంకటపతీంద్ర శ్రీ భాగ్యసాంద్ర
సీ. మునుమున్నె తనధర్మాధ్వని¹⁰ విరోధిస్తపాల
కుల మర్గములు పెళ్ళాపెళ్ళలు¹⁰ సేయ
నటుచేరఁ దనతేజ శ్రీ పటుహేష లరిభూభు
జుల గుండియలు గులారగులలు సేయఁ

352

- 1 A B అట్టిరావంత
- 2 „ పాలి
- 3 „ చెన్న
- 4 „ హేలి
- 5 A కుట్టు, B కట్టు
6. A B కుమాళ్లు
- 7 „ నంతటి
8. „ యిది నిజంబు
9. „ ధర్మాధ్వని
10. „ పెళ్ళాపెళ్ళలు

వెలుగోటివారి వంశావళి

దరి నెక్కఁ దనహేతి శ తతవై రిరాజన్య
 మకుటాగ్రములు వకారవకలు సేయ
 మటి మీటి తనధాటి శ మహాసీయబిరుదాంక
 ములు వారిధుల బెళారబెళలు సేయ
 మించె నిదె గాయగోవాళరపంచపాండ్య
 దళవిభాళాదిజాగ్రదుగ్రబిరుద¹
 పాళి వెలుగోటిచెన్న పరప్రభుకుమార
 హేళి వేంకటపతి² మహీపాలమాళి

353

సీ సర్వజ్ఞసింగభూరజాని సద్గుణవార్ధి
 యాలవాలంబుగా శ సంకురించె³
 నిర్వాణరాయమహావీరమణశౌరి
 నవకృపావృప్తిచే⁴ శ ననలుసూపె
 గనితిమ్మధానుణీరజననాథమూర్ధన్య
 జిష్ణువై భవమున⁵ శ జెట్టుగట్టె
 మీతండ్రి చేన్న పరమేదిసీశ్వరు⁶ భుజా
 శక్తిచే శాఖోపశాఖ లయ్యె
 నేడు భవదీయసద్గుణానీకగరిమ⁷
 బూచి కాచి ఫలించె సంపూర్ణకీర్తి
 పండఁబాటిన వెల్గోటిరవంశ శాఖ⁸
 ప్రకటితాటోప వేంకటరపతిమహీప

354

1 A జాగ్రదుదగ్ర, B జాదుదశ్రీ

2 A, B వేంకటమహీ

3. ,, సంకురించి

4. ,, నవకృపావృప్తిచే

5 A మూర్ధన్యముజిష్ణు వై భవమున, B మూర్ధన్య ..జ్ఞు వై భవమున

6. A B చెన్న పృథ్వీశ్వరు

7. ,, నీపగరిమ

8. ,, పాటవారని శాఖ వెల్గోటివారు

శా. బీబిల్ వాతెను ది క్కటంబు నగముల్ శ బెట్టుంగె నంభోనిధుల్
 ఊటా బాసెను నీటఁ జుడరనిదీర ప్రి¹ మానెఁ బో నీ డమా
 మీటోకించిన శాత్రవుల్ చెదర కేమీ నిల్చురే యాజి వె
 ల్గోటిఁచెన్ననృపాలువేంకటపతి శ లోకైకరమ్యాకృతీ. 355

శా. అంధభూతము లా దిగంతరము లుద్వృజ్ఞంతుసంఘంబుతోఁ
 గంధుల్ ఘూర్ణిలుఁ గొండ లుద్వేఁ బడు దిగ్గంతుల్ వెసం గుంగు నీ
 ధంధంధాణధమామికార్భటికి నై శ దర్పరిదంభాటవీ²
 గంధేభా వెలుగోటివేంకటపతిశ్చానాధకంఠరీవా. 356

సీ అనిలోన గెల్చి తెరచిన గజంబుల³ గాని
 సజ్జారములఁ గట్టి శ సాకఁబోడు
 బిరుదుమన్నెకుమాళ్ల శ బింబాధరల⁴ గాని
 చెఱులఁ బట్టించఁ డుద్ధరత మెఱసి
 గడివిరోధుల మాంసశుభండుంబులే కాని
 భుక్తిసేయఁడు ఖడ్గభూతమునకు
 సాహసోద్భటవీరశరాముత్తులనె కాని
 పాటింప⁵ డితరభూపతుల సరణి

అతఁడు సుగరగాంగేయవీరతశౌర్య
 గాయగోవాళఖడ్గనాశరాయణాది
 బిరుద వెలుగోటి⁶ చెన్నభూవరసుతుండు
 ప్రధనవిజయుండు వేంకటపతిఘనుండు. 357

వ ఆరాయప్పనేని వంశావతారం బెట్టి దనిన. 358

క. వెలుగోటిరాయనరపతి
 కలితమున⁷ లింగమాంబీరకం బరిణయమై

1. A B జంధిరవిదీప్తుల్
- 2 „ దంభావనీ
- 3 „ గజంబులనె
- 4 „ బింబాధరతె
- 5 „ పాలింప
- 6 „ బిరుదువెలయు వెలుగోటిచెన్న
- 7 „ కలితమునలింగ

కులనగధీరుఁ బ్రతాపా

జ్వలు వేంకటస్థపు యశోవివర్ధనుఁ గాంచెన్

359

*శా ఆరాయక్షీతినాథమాళికి విపరీతాద్రీంద్రదంభోల్కి¹

• ధీరోదాత్తునకుఁ జనించి² గరుడాశ్రదిస్వామి విస్తీర్ణ తే
జోరాశి ప్రకటీకృతాంశుఁడన మిగఁచు³ వేంకటాద్రీశ్వరుం

• డారత్నాకరకుంభినీవలయరత్నారూఢ కారుణ్యుడై.

360

*సీ. శేషాచలేంద్రవిశేషధామంబున

నెలకొన్న విఖ్యాతి శ నెఱపువాఁడు

బాలార్కరుచి గన్న శ పద్మరాగంబునఁ

గనుపట్టు నఱచేయి శ గలుగు⁴వాఁడు

లతితహారంబుల శ యలమేలు జిగిఁ గూడి

• తళుకుమీఱిన యుర్రస్థలమువాఁడు

విబుధకంటకరాజిఁ శ గబళించు చాయల

• డాకొన్న పసిండి కరటారివాఁడు

ధరణిదేవతలను బ్రసాదములఁ దనిపి

సంతతానంద [మును] గూర్పఁ శ జూలువాఁడు

వేంకటస్వామిగతి రాయశ్రవిభుకుమార

• వేంకటస్వామి దిక్కుల శ వెలయుచుండు

361

*సీ. పాజు⁵లల్లంతనె శ పరిపాటిగాఁ జూచి

యుండ కేగెడువాని శ గుండెదిగులు

1. B P మంథాద్రికిఁ

2 A B జనించు

3 „ ప్రకటీకృతాంశుఁడన జనించుకొ

4 • „ • నరచాతిగలుగువాఁడు

5. „ పంజాలు

వెలుగోటివారి వంశావళి.

తనచేన కొంచె మూతలి సేన¹ ఘనమని
 వీరగఁ జూచెడువాని శ వెన్నుతఱుట
 తారసించిన చోటఁ శ దానెక్కిపొడువక
 బంటుఁజూపెడువాని శ కంటుమగఁడు
 అరిరాజకీరిఘట శ లల్లంత నెదిరిన
 నిలువని మన్నీల శ నెత్తిపిడుగు
 అనుచుఁ గొనియాడుమరు నిన్ను శ నర్థివసులు
 కుకురుకొంకణతెంకణ శ ఘూర్జనభల²
 వనధిగంభీర రాయభూవరకుమార
 విక్రమోపేంద్ర వెలుగోటి వేంకటేంద్ర
 సీ ప్రాణదానముసేయు శ ప్రతిగండభైరవ
 యభయ మీ ఖడ్గనారాయణాంక
 నేరమెంచకుము హింసదూ³ రాయసురతాణ
 దయఁ జూడు రిపుగజ శ దళవిభాళ
 కాపాడుమీ యన్మగంటిపురాధీశ⁴
 కరుణింపు⁵ బల్లర శ గండబిరుద
 రక్షింపు⁶ కాకితరాయరాజ్యసంస్థాపక⁷
 బ్రదికింపు శశికుల శ పరశురామ⁸
 యనుచు మ్రొక్కెదరెపుడు నీరయరిన్మపాలు⁹
 రాజకిని నోడి సిపదాంభోజములకు

360

1. A B మావలిసేన

2 A కుకురుకొంకణ ఘూర్జరాజ్యసభల, B కుకురుకొంకణ తెంకణ ఖూర్జరాజ్యసభల

3 ,, నేరంబులెంచకిందూరాయసురతాణ

4 ,, కాపాడుమనుమగంటి పురవరాధీశ్వర

5. ,, కరుణించు

6 ,, రక్షించు

7 ,, కాకితరాయరాజ్య స్థాపనాచార్య

8 ,, సోమకుల పరశురామ

9. ,, నీవైరిరాజు

కృవిరుదరరాయవే శ శ్యాభుజంగ
క్రమోపేంద్ర వెలుగోటి శ వేంకటేంద్ర

363

కాలుఁ బెట్టనికమ్మశ్రవాలనర్గళముగా¹
నడుప నేసింహాసనస్థుఁ డోపు
ప్రికార్యం బైనఁబట్టినఁ జలపట్టి
తుద నిర్వహింప నేదొర తనర్పు²

గడియ నూతాఱుశవేలు గూర్పను వివ్వ³
ఘనతమై నేన్మపాఱునకుఁ జెల్లు
రథాణి గజపతి శ నరపతు లాశింత్రు
బలిమి కేమన్నీని శ ప్రాపుదాపు

తఁడు మన్నీనిమాత్రుఁడే శ ప్రతిస్థపాల

స్థంహారసమగ్రభార్గవుండు

రవ్యభాముండు వెలుగోటి శ శాసనుండు

యవిభువేంకటాద్రిభూ శ నాయకుండు.

364

ప్రతంబైన.శసీతమ్మటద్దని విన్న
గడిమ న్నెమూఁకలు శ కలఁగిపాఱు

రంబైన నీరవిరుమటెక్కెముఁ గన్న
రిపురాజుసేనలు శ తీచ్చవడుచు

త్తరంబైన నీయుత్తమాశ్వముఁ గన్నఁ
బ్రతిపక్షనివహముల్ శ భగ్నమగును

దంబగు నీదు శ బాహుసఁ బొడఁగన్న
ఘోరవిరోధుల శ గుండె లవియుఁ

లఁగి ఫీధాటిఁ బుట్టిన శ చిత్రగతుల
రిదుర్దము ల్లజగజ శ వణకుచుండు
ఽధిగంభీర రాయభూవరకుమార
క్రమోపేంద్ర వెలుగోటి శ వేంకటేంద్ర.

365

1. A వాలుపర్గంబుగా B వ్రాలుపర్గంబుగా
2. A B తరంబు
3. A. విఘడియలోన నూరారుగూర్పమవిచ్చును

వెలుగోటివారి వంశావళి.

సి. ఉడుటుమన్నెకుమార శ్రీ మదగర్వభంజన
 గొంటు¹మన్నెకుమార శ్రీ కంటినెరస
 పీఠమన్నెకుమార శ్రీ విపినదావానల
 శత్రుమన్నెకుమార శ్రీ శరభమూర్తి
 కంటుమన్నెకుమార శ్రీ కాలాగ్నిరుద్రుండ
 వెగటుమన్నెకుమార శ్రీ వెన్నుతఱట
 ...   .
                                  ...   .²

కక్కసపుమన్నెమూకల శ్రీ ముక్కుగొయ్యి³
 కూటువలు గూడుమన్నెల శ్రీ గుండెదిగుల
 వసధిగంభీర రాయభూ శ్రీ వరకుమార
 విక్రమోపేంద్ర వెలుగోటి శ్రీ వేంకటేంద్ర

366

*సి. కలిమి యేమి ఘటించు శ్రీ గమరేంద్రుఁ గూడిన
 రమణికి నుదకపారణమె⁴ కాక
 యేవిశేషముగల్గు శ్రీ నిభరాజుల వరించు
 కాంతకుఁ బరభ్రక్షణమె కాక
 పుణ్య మేమి ఫలించు⁵ శ్రీ భుజగవల్లభుఁ గోరు
 వనితకు ననిలభోజనమె కాక
 యేఫలు బాదపుఁ గిరీటీశు నందిన యంగ
 చకును ముస్తాచర్వణంబె⁶ కాక
 అనుచు వారల నిరసించి శ్రీ యవనికాంత
 సిరుల రంజిల్లు రాయభూవరకుమార
 వేంకటాధిప లోకమృగ్గాంకుఁ గూడి
 యనవరతభోగభాగ్యంబు శ్రీ లనుభవించు.

367

1. A B. కంటి

2. The third line of the verse is missing in both the Mss

3. A ముగొయ్యి B. మువగొయ్యి

4. A. B వారణమె

5. " ఫలించు

6. " ముస్తాచర్వణంబె

వేలుగోటివారి వంశావళి

*మ. మకరీతోరణపం క్రిమీఱ నవరంగభాలిల రంజిల్లగా¹
 వికసత్కీర్తిపయోధిఁ బుట్టి ధరణిశ్రీవిఖ్యాతయా చెన్నమాం
 బిక య న్కల్మిచెలి న్వరించె² విబుధుల్ శ మెచ్చన్ సుధాబిందుమా
 , క్రికపుం బ్రా లలరంగ³ వేంకటధరా శ ధిశుండు హర్షంబున్ 368

ఉ రాయపనేని వేంకటధరరాధిపుచే ననిఁ ద్రెవ్వి మింటికై
 పోయిన వైరి నెంత వలసోనిలుపోపక⁴ చూచుఁ జూచి ర
 మ్మా యని చీరు⁵జీరి నిలయం బునకుం గొనిపోవుఁ బోయి పు
 స్పాయుధుకేళిఁ దేల్పు నపురరా యలరంభ విజృంభితాంగియై⁶ 369

వ. అతని కుమారుండు. 370

*క. వెలుగోటివేంకటేంద్రున
 కలఘుగుణాలంబ చెన్న శ మాంబామణికిన్
 గలిగెను రాయమహేంద్రుండు
 వలరాయండు హరికిఁ బద్మశవాసినికి వలెన్ 371

*మ. అధికారాతిమహీధురంధరమహా శ హంకారనిర్భేదన
 ప్రధనోగ్రుండగు వేంకటేంద్రసుతుఁ డా⁷రాయక్షమాభృత్కృ
 నిధిచంద్రున్ నగు కీర్తి గైకొని బుధాశీకంబు మైత్రి⁸ ధరిం
 పు ధరిత్రి⁹ సతతంబుఁ జూచు సుజనంబుల్ మ్రొక్కి కీర్తింపఁగన్. 372

సీ మెండాడ్డుమన్నీల శ దండుబారుల కెక్కి
 , గగ్గోలు పఱచు నీగబ్బితేజి

1. The reading adopted is that of B P
 A మీరనపరమ్మలిల రంజిల్లగా
 B మీరిన పరమ్మలిలరంజిల్లగ
- 2 A B వరించ
3. ,, బాలరంగ
4. ,, నిలుపోపజూచు
5. ,, మమ్మాయనిచేరు చేరినిలుచురిబసకుం
- 6 A విజృంభితాహిలక
- 7 ,, కుమారు

- ధితరణస్థేమభోగైకరవితరణముల
జన్మతాటోప వెలుగోటిరచెన్నభూప. 344
- వ. అతనికుమారులు. 345
- చ. అనుపమతీలఁ గొండవసురధావరు¹చెన్నని వేంకటాద్రి పా
వనగుణశీలుడై యుభయశ్రవంశపవిత్రకుడై బలాభ్యుడై
ఘనుడయి కీర్తిమంతుడయి శ్ర గర్వితవైరివిభాభుడై జగ
జ్జనవరపూజ్యుడై నిజభుజాసముపార్జితరాజ్యుడై మనున్. 346
- వ అతనియనుజుండు 347
- సీ. సకలవిద్యల భోజుశాటికి² వచ్చు స
ర్వజ్ఞసింగక్షమారమణుఁ డొకఁడు
బిరుదమన్నిలపై నుతిమి మ్రొక్కులు గొను
గనితిమ్మధారుణీకాంతుఁ డొకఁడు
శూరులు మెచ్చ నూతాఁగుగెల్పులు గెల్చి
మీఁతు కస్తురిరంగశౌరి యొకఁడు
సింహాసనస్థులశ్రేణి బూజుఁ గాంచు మీ
తండ్రి చెన్నప్రభూశ్రీమంతుఁ డొకఁడు
అందఱను మించి పద్మనాభయఁకకులంబు
వెలయఁ జేసిన మరువంపుర మొలక వార
బుధజనాధార వెలుగోటిరపురవిహార
యతులగుణజాల వేంకటపతిస్మరాల. 348
- మ. భళిరా! యప్రతిమానదానగుణశుభస్మానుషఖ్యాతులక
గలరా నీసరి రాయమన్నెదొర వీరకర్ణాటకక్షోణిలో
నలనానత్యశుభాకృతీ విదళితోన్మత్తారిధాత్రిపతీ
వెలుగోటిపురధామవేంకటపతీవిద్యన్నుతోద్యన్నతీ 349

1. B వసుధావర

2. A B భోజునిశాటికి

సీ, రాజులలోఁ దిమ్మరాజుడే ధైర్యంబు
 మన్నీలలో నీదే శ మగతనంబు
 పెనుగొండనుండి వచ్చిన దాడి¹ తెగువకు
 గట్టెన బద్దలు² శ గాకపోనె
 దొడ్డ కొంచెముఁ జూచు శ దొరల గండఁడు³ వాఁడు
 ప్రతిగండభైరవ శ ప్రతిభ నీది
 ఎలగోలు చిల్లరబలము లానవు⁴ వాని
 పూని నీకైజీతమానె నార
 వేడ్క నినుఁ జేరె సంగ్రామ శ విజయలక్ష్మి
 రంభ కాగిలిఁ జేరె నారాజవరుఁడు
 భళిర ! వెలుగోటిచెన్నభూపాలపుత్ర
 భవ్యగుణశీల వేంకటరఘవసేవ

350

సీ, కెరలనా భారుల శ కుఱికి యెంతటి దునే
 దారి నైనను జెండి శ పాతవై చు
 నిచ్చెనా కోర్కెల శ నిచ్చి తాడోపతం
 డములుగా నర్థిసంతతులఁ బ్రోచుఁ
 జేరెనా హూయలు మిరటారిక తైలకు సా
 త్కృత్యధునివలె శ గానుపించు
 నవ్వెనా నిండుపున్నమపండువెన్నెలలో⁵
 చల్లి కొల్వెల్లో⁶ రంజిల్లఁ జేయు

1. A దాని, B దాగి

2. A గట్టెబద్దలుగాక, B గట్టెబద్దలుగాక

3. A. గండ్లుడు, B గుడ్లుడు

4. B లావు

5. A, B వెన్నెలలు జల్లి

6. ' ,, కొల్వెల్లె

నట్టిరాహుత్త¹సంతతశత్యాగభోగ
భాగ్యశాలి పదానతశరస్వపాల
పాళి² వెలుగోటిచెన్నమ³శ్రవభకుమార
హేళి⁴ వేంకటపతిమహీశాలమాళి

351

సీ. ఒకపాటికొట్ట⁵ మశన్నెకుమాల్లు⁶ నూతూర్లు
గూడినఁ గన్నెత్తి శ చూడఁ గలరె
యటుగాక రాయ లంతటి వజీరులు వేవు
రైనను నీవాటు శ కాఁగఁ గలరె
డాక నొంతటి⁷ కిరీటముల రాజులు లక్ష
చేరిన నెదురాని శ పోరఁ గలరె
మఱి పాదుశాహులై శ మెఱసి కోటకొలది
నిలచి పోరిన మీఱి శ గెలువఁ గలరె
బలయు నీ దుముదారుపంశులకు నలుకు
దురు మరుత్పతులైనను శ దుది నిజంబు⁸
విన్నవించెద వెలుగోటిశచెన్నభూమి
పాలకునివేంకటపతింద్ర శ భాగ్యసాంద్ర
సీ. మునుమున్నె తనధర్మాధ్వని⁹విరోధిస్వపాల
కుల దుర్గములు పెభాశపెళలు¹⁰ సేయ
నటుచేరఁ దనతేజి శ పటుహేమ లరిభూభు
జుల గుండియలు గులూశగులలు సేయఁ

352

- 1 A B అట్టిరావంత
- 2 „ పాలి
3. „ చెన్న
4. „ హేలి
5. A. కుట్టు, B కట్టు
6. A. B కుమాల్లు
- 7 „ నంతటి
8. „ యిది నిజంబు
9. „ ధర్మాధ్వని
10. „ పెళాపెళలు

వెలుగోటివారి వంశావళి

దరి నెక్కఁ దనహేతి శ తతవైరిరాజన్య
మకుటాగ్రములు వకారవకలు సేయ
మఱి మీఱి తనధాటి శ మహనీయబిరుదాంక
ములు వారిధుల బెళారబెళలు సేయ
మించె నిదె గాయగోవాళశపంచపాండ్య
దళవిభాళాదిజాగ్రదుగ్రబిరుద¹
పాళి వెలుగోటిచెన్న పశ్రభకుమార
హేళి వేంకటపతి² మహీపాలమాళి

353

సీ సర్వజ్ఞసింగభూజాని సద్గుణవార్ధి
యాలవాలంబుగా శ సంకురించె³
నిర్వాణరాయమహోర్వీరమణశౌరి
నవకృపావృష్టిచే⁴ శ ననలుసూపె
గనితిమ్మధాభుణీజననాధమూర్ధన్య
జిష్టువై భవమున⁵ శ జెట్టుగట్టె
మీతండ్రి చెన్న పశ్రమేదినిశ్వరు⁶ భుజా
శక్తిచే శాఖోపశాఖ లయ్యె
నేడు భవదీయసద్గుణానికగరిమ⁷
బూచి కాచి ఫలించె సంగపూర్ణక్షీర్తి
పండఁబూటిన వెల్గోటిరవంశ శాఖ⁸
ప్రకటితాటోప వేంకటపతిమహీప

354

- 1 A జాగ్రదుదగ్ర, B జాదుదశ్రీ
- 2 A.B వెంకటమహీ
- 3 ,, సంకురించి
- 4 ,, నవకృపావృష్టిచే
5. A మూర్ధన్యముజిష్టు వై భవమున, B మూర్ధన్య...ష్టు వై భవమున
6. A B చెన్న పృద్వీశ్వరు
- 7 ,, నీపగరిమ
8. ,, పాటవారని శాఖవెల్గోటివారు

వెలుగోటివారి వంశావళి

శా. బీటల్ వాతెను ది క్కటంబు నగముల్ శ బెట్టూఁగె నంభోనిధుల్
 తేటం బాసెను నీటఁ జండరవిదీర్ ప్పి¹ మాసెఁ బో నీ డమా
 మీటోకించిన శాత్రపుల్ చెదర కేమీ నిల్తురే యాజి వె
 ల్లోటిచెన్న న్నపాలువేకటపతి శ లోకైకరమ్యాకృతి, 355

శా. అంధీభూతము లా దిగంతరము లుగ్ధ్యజ్ఞంతుసంఘంబుతోఁ
 గంధుల్ ఘూర్ణిలుఁ గొండ లుద్విఁ బడు దిగ్గంతుల్ వెసం గ్రుంగు నీ
 ధంధంధాణధమామికార్భటికి నై శ దర్పారిదంభాటవీ²
 గంధేభా వెలుగోటివేంకటపతిశ్చానాధకంఠరవా. 356

సీ. అనిలోన గెల్చి తెచ్చిన గజంబుల³ గాని
 సజ్జారములఁ గట్టి శ సాకఁబోడు
 బిరుదుమ న్నె కుమాళ్ళ శ బింబాధరల⁴ గాని
 చెఱులఁ బట్టించఁ డుగ్ధరత మెఱసి
 గడివిరోధుల మాంసశుంఠంబులే కాని
 భుక్తిసేయఁడు ఖడ్గభూతమునకు
 సాహసోద్భటవీరశరాహతులనె కాని
 పాటించ⁵ డితరభూతపతుల సరణి

అతఁడు సంగరగాంగేయశీతతశౌర్య
 గాయగోవాళఖడ్గనారాయణాది
 బిరుద వెలుగోటి⁶ చెన్నభూతవరసుతుండు
 ప్రథనవిజయుండు వేంకటపతిఘనుండు. 357

వ. ఆరాయప్పనేని వంశావతారం బెట్టి దనిన. 358

క. వెలుగోటిరాయనరపతి
 కలితమున⁷ లింగమాంబీకం బణిణయమై

-
- 1 A B జంధిరవిదీప్తుల్
 2 „ దంభావనీ
 3 „ గజంబులనె
 4 „ బింబాధరలె
 5 „ పాలింప
 6 „ బిరుదువెలయు వెలుగోటిచెన్న
 7 „ కలితమునలింగ

వెలుగోటివారి వంశావళి.

కులనగధీరుఁ బ్రతాపో

జ్వలు వేంకటస్వపు యశోవిరవర్ధనుఁ గాంచెన్

359

*శా. ఆరాయక్షీతినాధమాళికి విపరీతాద్రేంద్రదంభోభిక్షి¹

- ధీరోదాత్తునకుఁ జనించి² గరుడాశ్రదిస్వామి విస్తీర్ణతే
జోరాశి ప్రకటికృతాంశుఁడన మింశము³ వేంకటాద్రీశ్వరుం

• డారత్నాకరకుంభినీవలయరశ్మీరూఢకారుణ్యుడై.

360

*సీ శేషాచలేంద్రవిశేషధామంబున

నెలకొన్న విఖ్యాతి శ నెఱపువాఁడు

బాలార్కరుచి గన్న శ పద్మరాగంబునఁ

గనుపట్టు నఱచేయి శ గలుగు⁴వాఁడు

లతితహారంబుల శ యలమేలు జిగిఁ గూడి

• తళుకుమీఱిన యుర్రస్థలమువాఁడు

విబుధకంటకరాజిఁ శ గబళించు చాయల

- డాకొన్న పసిడి కరటారివాఁడు

ధరణిదేవతలను బ్రసాదములఁ దనిపి

సంతతానంద [మును] గూర్పఁ శ జాలువాఁడు

వేంకటస్వామిగతి రాయరవిభుక్మూరి

వేంకటస్వామి దిక్కుల శ వెలయుచుండు

361

సీ. పాజు⁵లల్లంత నె శ పరిపాటిగాఁ జూచి

యుండ కేగెడువాని శ గుండెదిగులు

1. B P మంధాదిక్షి

2 A B జనించు

3 „ ప్రకటికృతాంశుఁడన జనించుకో

4 • „ • నరచాతిగలుగువాఁడు

5. „ పంజాలు

వెలుగోటివారి వంశావళి.

తనసేన కొంచె మారతలి సేన¹ ఘనమని
 పీఠం జూచెడువాని శ వెన్నుతఱుట
 తారసించిన చోట శ దానెక్కిపొడువక
 బంటుజూపెడువాని శ కంటుమగడు
 అరిరాజకీరిఘట శ లల్లంత నెదిరిన
 నిలువని మన్నీల శ నెత్తిపిడుగు
 అనుచు గొనియాడుదురు నిన్ను శ నర్థివరులు
 కుకురుకొంకణతెంకణ శ ఘూర్జనభల²
 వనధిగంభీర రాయభూవరకుమార
 విక్రమోపేంద్ర వెలుగోటి వేంకటేంద్ర
 సీ ప్రాణదానముసేయు శ ప్రతిగండభైరవ
 యభయ మీ ఖడ్గనారాయణాంక
 నేరమెంచకుము హిందూ³ రాయసురతాణ
 దయ జూడు రిపుగజ శ దళవిభావ
 కాపాడుమీ యన్మగంటిపురాధీశ⁴
 కరుణింపు⁵ బల్లర శ గండబిరుద
 రక్షింపు⁶ కాకితరాయరాజ్యసంస్థాపక⁷
 బ్రదికింపు శశికుల శ పరశురామ⁸
 యనుచు మ్రొక్కెదరెపుడు సీయరిన్మపాలు⁹
 రాజకిని నోడి సీపదాంభోజములకు

360

1. A. B మావలిసేన

2 A కుకురుకొంకణ ఘూర్జరాజ్యసభల, B కుకురుకొంకణ తెంకణ ఖూర్జరాజ్య సభల

3 ,, నేరంబులెంచకిందూరాయసురతాణ

4 ,, కాపాడుమనుమగంటి పురవరాధీశ్వర

5 ,, కరుణించు

6. ,, రక్షించు

7. ,, కాకితరాయరాజ్య స్థాపనాచార్య

8 ,, సోమకుల పరశురామ

9. ,, సీవైరిరాజు

వెలుగోటివారి వంశావళి.

సర్వవిరుదరరాయవే శ శ్యాభుజంగ
విక్రమాపేంద్ర వెలుగోటి శ వేంకటేంద్ర

363

సీ. వ్రాలుఁ బెట్టనికమ్మశ్రవాలనర్గళముగా¹
నడుప నేసింహఃసశస్థుఁ డోపు
నెట్టికార్యం బైనఁబట్టినఁ జలపట్టి
తుద నిర్వహింప నేదొర తనర్పు
విగడియ నూతాఱువేలు గూర్చును విష్వో
ఘనతమై నేనృపాలునకుఁ జెల్లు
సురభాణి గజపతి శ సరపతు లాశింత్రు
బలిమి కేమన్నీని శ ప్రాపుదాపు
అతఁడు మన్నీనిమాత్రుఁడే శ ప్రతిసృపాల
వర్గసంహారసమరోగ్రభౌగర్గవుండు
సార్వభౌముండు వెలుగోటి శ శాసనుండు
రాయవిభువేంకటాద్రిభూ శ నాయకుండు.

364

సీ దర్శితంబైన.శసితమ్మటధ్వని విన్న
గడిమన్నెమూఁకలు శ కలఁగిపాఱు
భీకరంబైన నీరవిరుదుపెక్కెముఁ గన్న
రిపురాజుసేనలు శ తీచ్చవడుచు
బిత్తరంబైన నీయు త్తమాశ్వముఁ గన్నఁ
బ్రతిపక్షనివహముల్ శ భగ్నమగును
బల్లిదంబగు నీదు శ బాహుసె బొడఁగన్న
ఘోరవిరోధుల శ గుండె లవియుఁ
జెలఁగి ఫిథాటిఁ బుట్టిన శ చిత్రగతుల
వైరిదుర్గము ల్లజగజ శ వణకుచుండు
వనధిగంభీర రాయభూతవరకుమార
విక్రమాపేంద్ర వెలుగోటి శ వేంకటేంద్ర

365

-
1. A వాలుపర్గంబుగా B వ్రాలుపర్గంబుగా
2. A B తరంబు
3. A విఘడియలోన నూరారుగూర్చునువిచ్చును

వెలుగోటివారి మంశావళి.

సీ. ఉడుటుమన్నెకుమార శ మదగర్వభంజన
 గొంటు¹మన్నెకుమార శ కంటినెరస
 వీరసమన్నెకుమార శ విపినదావానల
 శత్రుమన్నెకుమార శ శరభమూర్తి
 కంటుమన్నెకుమార శ కాలాగ్నిరుద్రుండ
 వెగటుమన్నెకుమార శ వెన్నుతటట
 ...   .
                                  ...   .²

కక్కసపుమన్నెమూకల శ ముక్కుగొయ్యి³
 కూటువలు గూడుమన్నీల శ గుండెదిగుల
 వనధిగంభీర రాయభూ శ వరకుమార
 విక్రమోపేంద్ర వెలుగోటి శ వేంకటేంద్ర.

366

*సీ. కలిమి యేమి ఘటించు శ గమరేంద్రుఁ గూడిన
 రమణికి నుదకపారణమె⁴ కాక
 యేవిశేషముగల్గు శ నిభరాజుల వరించు
 కాంతకుఁ బరభ్రక్షణమె కాక
 పుణ్య మేమి ఫలించు⁵ శ భుజగవల్లభుఁ గోరు
 వనితకు ననిలభోజనమె కాక
 యేఫలం బొదవుఁ గిరీటీశు నందిన యంగ
 నకును ముస్తాచర్వణంబె⁶ కాక

అనుచు వారల నిరసించి శ యవనికాంత
 సిరుల రంజిల్లు రాయభూవరకుమార
 వేంకటాధిప లోకమృగాంకుఁ గూడి
 యనవరతభోగభాగ్యంబు శ లనుభవించు

367

1. A B. కంటి
2. The third line of the verse is missing in both the Mss
3. A ముగొయ్యి B. ముకుగొయ్యి
- 4 A B వారణమె
- 5 „ ఘటించు
6. „ ముస్తాచర్వణంబె

వెలుగోటివారి సంశ్లావలి

*మ మకరీతోరణపం క్షిమీఱ నవరంభాలిల రంజిల్లగా¹
 వికసత్కిర్తిపయోధిః బుట్టి ధరణీశవిఖ్యాతయా చెన్నమాం
 బిక య న్మల్మిచెలి న్వరించె² విబుధుల్ శ మెచ్చన్ సుధాబిందుమా
 . క్షికపుం బ్రా లలరంగ³ వేంకటధరా శ ధీశుండు హర్షంబున్. 368

ఉ రాయపనేని వేంకటధరరాధిపుచే ననిఁ ద్రెవ్వి మింటికై
 పోయిన వైరి నెంత వలసపో నిలుపోపక⁴ చూచుఁ జూచి ర
 . మ్మా యని చీరు⁵జీరి నిలరయం బునకుం గొనిపోవుఁ బోయి పు
 స్పాయుధుకేళిఁ దేల్పు నపురరా యలరంభ విజృంభితాంగియై,⁶ 369

వ అతని కుమారుండు. 370

*క. వెలుగోటివేంకటేంద్రున
 కల్గఘుగుణాలంబ చెన్న శ మాంబామణికిన్
 గలిగెను రాయమహీంద్రుండు
 వలరాయఁడు హరికిఁ బద్మరవాసినికి వలెన్ 371

*మ. అధికారాతిమహీధురంధరమహా శ హంకారనిర్భేదన
 ప్రధనోగ్రుండగు వేంకటేంద్రచతుః డా⁷రాయక్షమాభృత్కళా
 నిధిచంద్రున్ నగు కీర్తి గైకొని బుధాశీకంబు మైత్రి⁸ ధరి
 పు ధరిత్రి⁹ సతతంబుఁ జూచు సుజనంబుల్ మ్రొక్కి కీర్తింపఁగన్. 372

సీ మొండొడ్డుమన్నీల శ దండుబారుల కెక్కి
 . గగ్గోలు పలుచు సీరగబ్బితేజి

1. The reading adopted is that of B P
 A మీరనపరమ్మలిల రంజిల్లగా
 B మీరిన పరమ్మలిలరంజిల్లగ
- 2 A B వరించ
 3 ,, బాలరంగ
- 4 ,, నిలుపోపజూచు
- 5 ,, మమ్మాయనిచేరు చేరినిలుచులేబడకుం
- 6 A విజృంభితాహిలక్
- 7 ,, శుకుడా

వెలుగోటివారి వంశావళి.

యొరయు రాహుత్తులరనుటికి పోసీయక
 యదికట్టి¹ నఱకు నీకకటకు హేతి
 పోతరించినవైరి ర భూత లేందులమీదఁ
 బాతడల్ నలుపు నీరబలుకటారి
 కంటకదేవుల ర కంఠర క్తముఁ గ్రోలి
 మించి గోరించు నీమెఱుఁగుటిఁజె
 నీకు నెనురేరి లోభిమనీలమిండ
 గాయగోవాళ బల్లర ర గండబిరుద
 పారుపోదార వేంకట ర ప్రభుకుమార
 నాయుకోపేంద్ర వెలుగోటి ర రాయపేంద్ర
 నీ మహిప² హేచ్ఛరిక దురస్సహసింహళద్విప
 సంబంధమదభద్ర ర సామజములు
 న్వామి పరాకు జంఝామారుతారూఢ
 గాంధారభవమహా ర సైంధవములు³
 చిత్రైసు⁴ నాథ రంజితమేఘనిరోష
 భీకరారావంబు ర భేదికులము⁵
 అవధారు ధీర⁶ చిత్రత్రాభంకషస్వర్ణ
 ధళధళద్యుతిరాజి ర తధ్వజములు
 సాళబిరుదాంకముఖ్యరారజాళి⁸ గొట్టి
 తెచ్చినవటంచు⁹ గంచుకుల్ ర హెచ్చి తెలుపఁ
 గనుఁగొనుచు నిండుకొలుపుండు ర ననుదినంబు
 రణజయవిహారి వెలుగోటి ర రాయశౌరి.
 నీ ఎటువంటి గుహలలో ర నీగినఁ బోసిండు
 రవళి సింహతలాటరాయఁ డితఁడు

373

374

1 A B అరికల్లి

2 „ మహిప

3. The second line of the verse is omitted in A

4. The third and fourth lines are transposed in B.

5. A, B చిత్రైసు

6. A భేదికులంబు

7. A B ధీర

8 „ రాజేకులను

9 „ తెచ్చినవని

వెలుగోటివారి వంశావళి

తొడరి పాతాళంబుఁగదూటినఁ బోసినఁడు
 రంజిల్లు ధరణీవ శ రాహుఁ డితఁడు¹
 పరికించి యటు మిన్ను శ వ్రాఁకినఁ బోసినఁడు
 దట్టించు² మన్నెమార్రాండుఁ డితఁడు
 జుగిగి³ యంభోరాళి శ జొచ్చినఁ బోసినఁడు
 చటులశాత్రవమీనరజాలుఁ డితఁడు
 తలఁప నిఁక నేది విధమని శ పలుకుకొనుచు
 విటిగి పఱతురు భవదరుల్ శ వివిధముగను
 నాహవంబుఁ నిపు వెన్నాడినపుగు
 రణజయవిహారి వెలుగోటి శ రాయశౌఁ

375

సీ పటహార్భటులచేతఁ శ బగతుల గుండియల్
 పగిలింతు⁴ కరవాల శ భైరవాంక
 శరణాగతాహితశ్శ్రామండలేశుల
 రక్షింతు సంగడి శ రక్షపాల
 దిగ్దేశవిశ్రాంతరథృతిఁ దనముఖ్యుల⁵
 లాలింతు సింహతలలాటరాయ
 శేషవాల్మీక రచిత విశేషవిలాస
 మాలింతు⁶ రాజవే శ శ్యాభుజంగ
 మన్నెమాత్రుడవే [నీపు] శ మానినీని
 కాయమకరాంక ఖడ్గనారాయణాంక⁷
 విమతసంహర వేంకట శ విభుకుమార
 • రమ్యకులదీప వెలుగోటి శ రాయభూప

376

1. A రవళిసింహతలాటరాయడితఁడు
2. A, B ధట్టించు
3. A జుగిగి
4. A, B గవించు
5. „ దృతన (ధృతన) ముఖ్యుల
6. A శేషవాల్మీకాది చిద్విశేషవిలాసతుగోక్తి
 B శేషవాల్మీకాదిరచిత విశేషవిలాసచతుగోక్తి
7. A మన్యమాత్రుండె & c B కన్యమాత్రుండె మానినీనికాయమానమకరాంక
 ఖడ్గనారాయణాంక

వెల్గుగోటివారి వంశావళి

శా. నీటున్ బోటు మెలంచు¹ శూరులకు గుండ్డెల్ వక్కలై తూలు నీ
 థాటీతమ్మటధంధణంధణల నుద్యాసించు నీతో నిరా
 ఘాటాహంకృతి² బోర నొక్కనికి శరక్కంబా రణాభీలబా
 హోటోప్పాధిప³ వేంకటప్రభునిరాయా పీరకంఠిరవా

377

*నీ అతిగాఢపరిరంభరణాసక్తి గదిసిన
 గొగిటి కెడ⁴య్యాడు శ కమరభర్త
 కోరి చుంబించు బైశొన⁵ మోవిపైకేలు
 దిగువ⁶ జాలకయుండు శ దిగ్గజములు
 మనసు రంజిల్ల డాశొని పాదపద్మంబు
 లొత్త⁷ జూడంగనీ శ డురగవిభుడు⁷
 పలుకుసుగడి బల్కు శ బల్కించుకొన నోడు
 సరససర్వోక్తుల శ శైలరాజు

సమరసులుగాని యామూఢ శ తములపాల
 బడంగ నేమిటి కని ధరాప్రౌఢకాంత
 వలచి వచ్చిన బహుకళా శ వైభవముల
 ప్రౌఢి బాలించు రాయభూపాలమాళి.

378

క. హితమతి నారాయమహీ
 పతిరత్నము రాగమాంబ శ బరిణయ మయ్యెన్
 రతిదేవి బంచబాణుడు
 నతులశ్రీ లక్ష్మి నంబు శ జాక్షుడు వోలెన్.

379

- 1 A B బోటుమెలించు
- 2 „ నుద్యశ్శించు నీతోనిరా ఘాటాలంకృతి
3. „ బాహోటాపాధిప
4. „ కెడ
- 5 „ చుంబించు బైశొని
6. „ తెగువ
- 7 „ రంగవిభుడు

వెలుగోటివారి పంశ్లావతి.

సీ. అంబుజంబు ధరించు శ నల కైటభాచారి
 యంబుజంబును మెట్టు శ నభిక్షన్య¹
 శమదమాదులఁ జూడ శ నమరు శంకరయోగి
 చండికాహ్వయ మందు శ శైలతమయి
 సిద్ధసత్త్వమున రాజులుఁ గూర్మకులమాళి
 రాజసం బూను ధీరాపురంద్రి
 వేల్పుఁ బుట్టువుఁ దాల్చి శ వెలయు న్నడివిభేది
 యసురజన్మముఁ గాంచు శ హరివధూటి

అరయ నిటువంటి సహధర్మ శ చరులు గలిగి
 రార యని రాయభూపనారాయకహితైకి
 ధర్మశీలానుకూలవర్తనల మెఱయు
 రమ్యవిలసత్కృపాలంబు శ రాగమాంబ.

380

*క ఆరాగమాంబ వలనఁ గు
 మారమణులఁ గనియె రాయశ్రమనుజేంద్రవిభుం
 డారూఢకీర్తి రంగ
 త్మారమణుఁ గుమారరంగ శ మహిపతిచంద్రాన్.

381

*వ అం దగ్రజండు

382

*సీ ఖ్యాతిప్రతాపాబ్ధి శ గరిమచే నెఱిగించు
 నుభయకావేరిమహాహార్షిహేల²
 నానాప్రకారసే శ నాజాలములఁ దెల్పు³
 సప్తావరణ⁴చక్ర శ సహితేల
 శరణాగతారాతి శ సరణిచేఁ బ్రకటించు
 ధర విభీషణసేవితక్రమంబు
 ధీరవైష్ణవసమృద్ధినిఁ జాల వెలయించు
 నిత్యసూరికదంబ శ నియమవృత్తి

1. A B మెట్టునట్టికన్య

2 A మహాహర్షిహేల B మహాద్విజేల

3 A B తెల్పు

4. A సప్తావరణ

- బహుళనృపదత్త¹మహితసంపదలఁ జూపు
 నందపద్మమకరముఖ² శ నవనిధులను
 రమ్యపరిమళకస్తూరి శ రంగఁ డైన
 రాయభూపతిరంగభూ శ నాయకుండు 383
- *క హరిబలుఁడగు నతనిసహా
 దరుఁడైన కుమారరంగ శ ధాతీశ్వరుఁ డు
 ర్వరఁ గీర్తి³ గని మించున్
 వరహరిపదభక్తివైభవప్రధువుఁ డనఁగన్. 384
- క ⁴ఆచతురున కనుజన్ముడు
 ధీచాతుర్యాభివీధి⁵ శ దేవగురుండు
 భూచరభేచరు లెంచఁగ
 నేచక్షితి నాధచంద్రుఁ శ డేలు ధరిత్రిన్ 385
- వ ఆయేచమనేని వంశావతారం బెట్టి దనిన 386
- క అలయేచమనునిపుత్రులు
 విలసిలుఁ గస్తూరిరంగ శ వీరాగ్రణియున్
 బలయుతుఁడు తిమ్మవిభుఁడును⁶
 హలపాణియు శారధరుఁడు శ నచమి⁷ చిల్చి 387
- ఉ ఈశనదృక్షభూతినిధి శ యేచయరంగవిభుండు బాహుఖ
 డాశని గోలకొండ యవనాచలపంక్తినిఁ గూల్చు⁸ నార్పు గ
 రాశతమై వినంబడఁగఁ శ జుడనిశాచరహంత⁹ క్రొత్తలం
 కాశివసాక్షిగా ముగురుగంగలుసాక్షిగఁ గోటసాక్షిగన్ 388

1 A B దంత

2 , నలహరిశ్చంద్రముఖనిత

నవనిధులలో నందస్థానమున 'కుండ' అనికొందఱు. నందపారమ్యే సుప్రసిద్ధము

3 , కీర్తుల

4 This Stanza comes after 336 in the Mss

5 , చాతుర్యాభివీధిత

6 ,, వెలశిరి రంగక్షితిపతిరప్రతాప । బలశైవ్యండు తిమ్మవిభుండు ।

7 ,, హలపాణీశారధరులనంగా

8 ,, శైల్పు

9 ,, హంతి

ఉ. బల్లరగండయోచనర శ పాలకనందన రంగధారుణీ
వల్లభ సీతప్రతాప మెటువంటిదో కాని భవత్తురంగము¹
బల్లనగట్ట బంప బర శ పట్టణభూపులు' చిందావందులై
తల్లడమంది పాట నిజరథాటికి మాటికి జెప్పనేటికిన్

389

సీ. పూని నీపాదాలరపై నాన వెట్టితే
భయమంది పాతెడు శ పాము నిల్పు
బరరాష్ట్రము² సీతప్రభావంబు³ జెప్పితే
బసిబిడ్డ వెలుచును శ బాలుర ద్రావ
నీదండయాత్ర వింతటే దిశల్ దప్పి యి
ట్రజ్ఞను మూడుసింహాసనములు
హిమసేతువర్వంత శ మీభూమి నీయాజ్ఞ
దుదివేలు జూపితే శ మ్రల్లిపసును
నీకు నీవు సమానంబు శ గాక యెరులు
సాటియే ధాత్రిపై వెలుగోటియేచ
విభకుమార పదానమర్చివిధవిమత
వీరవేశ్యాభుజంగ కశస్తూరిరంగ.

390

సీ ఆలోలకీలాకశరాగ్రమై దావాగ్ని
ఘోరాటపుల ముట్టుకొన్న యట్లు
చిత్రభ్రమణ లెగ శ సిల్ల⁴ మంథానాద్రి
కలశాబ్ధి నురవడి శ గలచినట్లు
విలయకాలాభీల⁵ శవిపరీతవాయువు
ధారాధరంబుల శ దఱియినట్లు
గంభీరనిరోషకంఠరవము రేగి
హరిణవర్గము గంతు శ లడచినట్లు
నీవు రణమండలంబున శ నిలిచి వీర
కేళి జూపిన బరమహేశ్వరపాలబలము

1 A B భవత్తురంగముకు

2 A వల్లనకట్టివన్న-పరపట్టణభూములు B వల్లనకట్టివెన్న-పరపట్టణభూములు

3 A B ప్రతాపంబు

4 A లెగలి B వెలలి

5 A B ప్రళయకాలాభీల

సమయుఁ జీకాకువడుఁ బాటు శ జలదరించు
శౌర కస్తూరిరంగ సాహసతరంగ.

391

సీ కొండపీడాది విశ్వాంధ¹మన్నీలను
గొట్టివా కొచ్చర్ల శ కోటఁ జేర
రాయమన్నీల నిశర్వది²యాటువేలను
సునుమాడవా క్రొత్తకనుమలోన³
రాయల కొడ్డెన⁴ శ రసికతమ్మపగొని
కప్పమందవె యొక్క శ గడియలోనఁ
బండ్రాడువేలకాశ్వులముతో వచ్చినఁ
దెగటార్పవా మట్ల శ తిమ్మఘనునిఁ
గోనవంకర⁵ చల్లలకూనపులులఁ
దాసరేంగునితిమ్మనిఁ శ దతిమి తతిమి
జయముఁ జేకొన్న వెలుగోటి శ సార్వభౌమ
విమతమదభంగ యేచభూవిభునిరంగ

392

శా ఈక్షోణిక శశిసుఖ్యరాజకులముక శ హింసించి తద్రక్తముల్
సాక్షాద్రాముఁడు గెండుమూడుమడుపుల్ శ గావించె నేఁడొండు ప్ర
త్యక్షించె⁶ వెలుగోటిరంగఁ డును బాహుహేతి. గోడూరిపి
రక్షేత్రంబున రాచపించ మణఁచక శ రక్తప్రవాహంబుగన్

393

ఉ అట్టిటుఁ బోవనీక విజయూద్భుతవిక్రమవిక్రమార్కుడై
తిట్టలె కుట్టిన ట్లొరయు⁷ శ దిట్టల పొట్టల సంగరసలిక
దెట్టలు గట్టఁ గూల్పు రణధీరుఁ డొకం డిఁక⁸ గల్గినేర్పునే
రట్టడి యేచభూవిభునిరంగఁడె కాక వసుధరాస్థలిన్.

394

1 A B వినికొండ

2 „ యిరువది

3 „ సునుమాడకొత్తకన(ను)మలోన

4 „ రాయలకువొడైన

5 A గొనవంకరచల్లల B గొనవంకరీచల్లల

6 A B ప్రత్యక్షించి

7 A తిట్టలెగుడ్డిచల్లొరయు B, తిట్టిలెగుడ్డిచల్లొరయు

8 A B ధీరుండాకంఠిక

వెలుగోటివారి మాతృవర్ణి

- శా పట్టాధీశులు నొచ్చి వచ్చినను జేరవట్ట విరోధించి యి
ట్ట ట్ట న్నంతనె మట్టుపెట్ట నసహాయంబైన శౌర్యసింహి
బట్ట యా¹ వెలుగోటి యేచవిభుకుం శ బట్టనరంగప్ప² డో
• బట్ట వానిప్రతిజ్ఞ తే దనఁడు రా శ ప్రత్యర్థికి న్నర్థికిన్³ 395
- మ అరుదా నీబిరుదప్రబంధములు⁴ గోల్కాణాద్రిపై యక్ష⁵కి
న్నరగంధర్వసతుల్ సదాశ్రుతిపుటానందంబుగాఁ బాడఁగా
నరశే! బాపు! భళీ! సెబా! సహహ! యశా! మే!లహా! యాసురా
హరిదీశుల్⁶ వెలుగోటియేచవిభురంగుగా సంగరశ్రృంగునా 396
- సీ కిల్లాకు సంపితే⁷ శ డిల్లికటకగాళ
మేదిసీశులనామ శ జాగ⁸ వచ్చు
నీలిపో⁹ గంపితే¹⁰ శ నేపాలమండువా
• పండువాస్పతతుల శ పంపు వచ్చు
ముఖవార్త¹¹ బంపితే¹² ములువాయకోలాల
మలయాల భూముల శ మంది వచ్చు
జీటిఁ బెట్టంపితే¹³ శ సింధుకేరళచోళ¹⁴
పాండ్యరాజుల యంగ శ బలము వచ్చు
దముకువేయించి తే దిగంతముల¹⁵ నున్న
రాయమన్నీలు వత్తురుకూయి బడిగ
భూవిభునిమాత్రుడే మనురమ్యావతార
రంగవిభుఁ డుర్వి వెలుగోటిరంగవిభుఁడు 397

1. A. B బట్టయ్యా

2 „ ప్రత్యర్థికిన్ అర్థికిన్

3. V P Sastri (C m m 1 p 59) ప్రతాపములు

4 •, నుండి

5. A B అరిదీశుల్, V P Sastri (C m m 1 p 59) రియ్యవిరుల్

6 „ నామజాజు

7 „ నూలిపోగంపితే

8 „ (వ)దిప్పితే

9 B. కేరళూడ

• 10. A B తముకువేయించి తే దిగంతమునున్న

సీ. జైత్రయాత్రాసమి శ జ్ఞయదభేరిభూరి¹
 ధణధణధ్వనిచేత శ దద్దరిల్లి
 ధాటినిరాఘాట శ ఘోటికా²ఘోరసము
 ధూతధూళిపాళి³ శ చేతజెగడి
 మదగంధోలుప శ మధుకరోన్మాదిత
 కలభఘీంకృతులచే శ గలువరించి⁴
 వరధనుర్ధరజయూ శ వప్తంభరణ⁵ధను
 ప్రికారములచేత శ జాలఁ బ్రచుసె
 తిరిగి చూడక వివిధది శ దైశములకు
 నాత్మజాయాసమాకృష్ట శ హస్త లగుచుఁ
 బరువులై తిరి శత్రులౌ శ ధరణిపతులు
 సంగరాటోప వెలుగోటిరంగభూప.

398

వ. అతనియనుజండు

399

ఉ. వ్యాలవిభుండు ధీమహిమ శ సప్రతిమప్రతిగండభైరవా
 భీలపరాక్రమాఘ్యుడు గభీరగుణాభరణుండు గాయగో
 వాళజయాంకశౌరి యతి శ వైభవుఁ డవ్వెలుగోటియేచభూ
 పాలకుతిమ్మశౌరి రణోపార్థుండు పార్థివమాత్రుడే భువిన్

400

గీ. ఆకెటితిమ్మభూకాంతునకు నగ్ర
 జాతుండైన రంగశనవిభుండు
 తగ వివాహమయ్యె శ దామర వెంగళో
 ర్వీకళత్రు'పుత్రి శ వేంకటాంబ.

401

- 1 A B సముజ్జయనభేరిభూరి
- 2 „ ఘోటి
3. „ సముధూతధూరిపాలి
- 4 A B మదగంధలుబ్ధఘటభటత్కరి(భే)భేంద్రియలచేత కలువరించె
5. „ గణ
6. A గో । వామజయాంకి
7. A వెంగళోక్వాకలత్రు

వెలుగోటివారి వంశావళి.

వ ఆసాధ్యరత్నంబునందు కిందర్పనిభుఁ గమారరంగవిభుని ధాటికా ఘోటి
కాఖురశిఖరచూర్ణితదిగంతు నేచభూకాంతు గీతికాసాహితీకారసవిశ్వాలు
సింగభూపాలుఁ గాంచె నమ్ముప్పురు¹ భువనత్రయంబు కరణి హరిహరహి
రణ్యగర్భుల సరణి ప్రసిద్ధి గని రం దగ్రజుండు . 402

ఉ. ప్రేమఁ గుమారరంగమహీరథస్మగ్ని దానకళావిలాస మి
చ్చామతి² నభ్యసించ నొకరచక్కి వసించి గ్రహింపలేవ చిం
తామణి కామధేనువిబురధద్రుమముల్ దముఁ జూడఁ బ్రస్తర
గ్రామపశుక్రమగ్గములుగవె మహాగుణముల్ లభించు చే³ 403

సీ తేజఃశూమాభోగరధీరూపములయంగు
శ్రీధరేంద్రాత్మభూతస్థేమఁ దనరి
నయకాంతిబలశీల⁴ సరనాధజయములం
గురురాజబలహరి శ సరణిఁ గాల్చి
హరిభక్తిగరిమదాన[రుచిసంపద]లగమ
గిరిజేశ ఘనమిత్రనిరతిఁబూని⁵
చటుల ధృతిస్థైర్యసౌజన్యకృపలంగు
పషిధరారామ గ్రూరపటిమ నెఱసి⁶
వెలసె ఘనశరకులదృఢదళసకలన
విలసయోడ్యున తగనారి శ పలువిహారి
సరస వెలుగోటికులవారి శ జలరుహాగి
రసకభయహారి రంగయ శ రంగశౌరి 404

వ. అతని యనుజుండు. 405

సీ. కందనోలును గుత్తి శ గండికొటముఁ జొస్తి
నీతితో లోభిమన్నీలమిండ
గోలకొండయు మళ్ళి శ కొండవీడును జొస్తి
కరమర్థి బలరంగండబిరుద

1. A నమ్ముప్పురు B న్ముప్పురు
2. B మిచ్చామతి
3. A వెలయందవెరి, కొలంధించునే B వెలయందపిరికొలంధించునే
4. A B బల(శ)కలా
5. ,, హరిభక్తి గరిమదానములంగు గిరిజేశఘనమిత్రనిరతిఁబూను
6. ,, చటులధృతితాక్షసౌజన్యకృపలయందు వివిధభోజనకపటిమ నెఱసి

వెలుగోటివారి వంశావళి.

ఉదయాద్రి నెల్లూరు శ నోరుగల్లును¹ జొన్చి
 పరు లెన్న సంగ్రామ శ పరశురామ
 కటకము డిల్లియుఁ శ గాశికాపురిఁ జొన్చి
 తాల్మితో రిపుగజ శ దళవిభాళ
 ఎలమి నీత్రోడ డీకొన శ నెవ్వఁడోపు²
 భావజాకార విక్రమార్కావతార
 వరగుణాధార³ రంగభూవరకుమార
 ప్రాభవోపేంద్ర యేచభూపాలచంద్ర.

406°

వ అతని యనుజుండు

407

సీ. మత్తూరిరాజన్య శ మస్తకంబులఁ గాని
 పూజసేయఁడు యుద్ధ శ భూతలంబు
 రాపాడు శత్రుల శ రక్తధారనె కాని
 యోలార్పఁడు భూతజాలములను⁴
 మలయు విరోధుల శ మాంసంబులే కాని
 మేఁతి వెట్టఁడు కాలమృత్యువునకుఁ
 గవటారీ⁵కాంతల శ కంటినిరునఁ గాని
 కడుగ నొల్లఁడు చేతి శ ఖడ్గధార
 నౌర! సాహసగుణవిక్ర శ మార్కనిభుండు
 మన్నెగజసింహుఁ డభియాతి శ మన్నెమాపు
 సమరవిజయుండు వెలుగోటి శ శాసనుండు
 చిత్తజనిభుండు రంగయ శ సింగునుండు

408

ఉ. భంగనవీనఫేనఫణిభర్త ధురంధరదుగ్ధవారిరా
 శిం గని హంసశుభ్రసరసిం గని శైలకుమారికావిలా
 సిం గని లాంగలస్ఫురదశిం గని కల్పపటీరరాట్పలా
 శిం గని⁶ నవ్వు రంగవిభుసింగనికీర్తి మనోహరద్యుతిన్

409

1 A B వోరుగల్లును

2. B Stops with యెలమినీతో

3 A వరజునాదార

4. B రాపాడు శత్రుల రక్తధారతెకానివఱండు భూతజాలమునకు

5 A B కవటారి

6. ,, క్షిత్తిపటీరరాహవాశింగని

వ. సంతతికి యేచమనేడు మొదలు 410

ఉ రంగయయేచశౌరి రణరంగధనంజయుఁ డుదతారి¹సా
రంగమృగేంద్రుఁ డరిజనరక్షణదక్షవిత్తిరి² బంధుసా
రంగవయోధరంబు రతిరాజమనోహరమూర్తి పూర్ణసా
రంగధరాభక్తి³రి సుగుణాభరణుండు నృపాలమాత్రుడే. 411

సీ. సింహాసనమునకుఁ శ జిత్తుంబులో నొండు⁴
దలఁచు ద్రోహుల లొమ్ముఁ శ దన్నినాఁడు
మదిలోనఁ గ్రొవ్వి ఛరద్ధ నకార్య మూహించు
చెనఁటుల జిహ్వలు శ చీల్చినాఁడు
మొహు తారసమైనఁ శ గని స్మయంబున⁵ వీఁగు
చండిమన్నెలవెన్ను⁶ శ జఱచినాఁడు
ఎదిరించు మన్నీల శ నేపునఁ బడి పుట్ట
చెండ్లు గొట్టినరీతిఁ శ జెండినాఁడు
మన్నెమాత్రుండె యితఁ డరిమర్మభేది
మన్నెబెబ్బులి గడిమన్నె శ మగలమగఁడు
సమరగాండీవి వెలుగోటి శ శాసనుడు
రంగభూపతి యేచధ శ రావిభుండు 412

సీ నేడుగా తలపూలు శ వాడకెంతయుఁ⁷జాల
నలరెను బద్ధనాశయకకులంబు
నేడుగా భువనవర్ణి తమహాభూతితో⁸
గొమరొందె శేచర్లశగోత్రమెల్ల

1. A B ధనంజయుఁడు ధతారి

2. „ దక్షలతీర్ని

3. *A The scribe has by mistake copied at the beginning of this verse the first line of కంఠనోలును గుత్తి, and this has been repeated in B

4. A, B రెండు

5. A భరంబున, B భయంబున

6. A, B. రొమ్ము

7. „ వాడకెంతయును

8. „ మహాద్భుతతోడ

నేడుగా భువియందు¹ శ నెగడ సర్వజ్ఞసిం
 గమనేని²సంతాన శ నారవంబు
 నేడుగా మదింగల్లు శ నెవ్వ లన్నియుఁ³ దీటి
 విలసిల్లె ఘనమైన శ వెలమపేరు
 నీవు కర్ణాటకంబున శ నిలిచినపుడ
 రాయవిద్యేష గర్వదుశర్వారవైరి
 కోటిఁ బరిమార్చి గెల్పుఁ జేరకొనినకతన
 హితమతాలాప వెలుగోటి శ యేచభూప

413

సీ దళవాయికిని వెట్టిగొలిపి వచ్చిన వాని⁴
 పట్టంబు గట్టుకొన్నట్టినాఁడె
 గుమిగూడి వేలూరికొటలోఁ గల యాపె
 యకాబుళేశుని⁵ ద్రుంచి శ నట్టినాఁడె
 నిండారమగు⁶ రాయభండార మెల్లను
 నాక్రమణము⁷ సేసి నట్టినాఁడె
 పుత్రమి త్త్రకళత్రపుంజంబు రాయల
 సరయక⁸ వధియించి శ నట్టినాఁడె
 చచ్చె నీచేత గొబ్బూరి శ జగరాజు
 పాటిపోబట్టి రెండెండ్లు శ బ్రదికె గాక
 లలితచారిత్ర వెలుగోటి శ కులపవిత్ర
 హితమతాలాప రంగయరయేచభూప.

414

సీ. నీహేతిచే జగ్రన్మపతి సద్గతిఁ బొంది
 పాపాత్ముడను⁹ నిందఁ శ బాపుకొనియె

1. A B భరియించి
2. „ సింగభూజాని
3. „ సవతలన్నియు
4. A దళవాయకుని వెట్టి గొడ్డింపెడు వానిపట్టంబు
5. A B వానిలేశుని
6. „ నిండారమైన
7. „ నాక్రమ్యముగ
8. „ పుంజమ్మలను రాయలరోయక
9. „ ప్రాశ్నలన

వెలుగోటివారి వంశావళి

విఠిగి వీరవిభుండు శ చిరుతనాపలిఁజేరి

దిడ్డి¹తూరుపుదిక్కు శ దెఱవ వెఱచె

దనప్రాణములు దాఁచుకొని చెంజిక్ష్ణువు

వీఁగి యెన్నఁడుగ గోట శ వెళ్ల వెళ్ళచె

• నమ్మినదొర లటు శ నట్టేట² బడిపోవ

గోటకాఁ డొక్కండు శ గూటఁ బడియె

శాకమూరులు రావెలల్³ శ మాకరాజు⁴

వారు దిక్కామొగంబులైనారు⁵ జడిసి

ఔర ! తోపూరుపాళెంబు శ లదుర నీవు⁶

త్రోచి నడిచిన వెలుగోటి శ యేచభూప.

415

సీ. రాజులలో జగ్గర రా జనిమొనఁ బడె⁷

దప్పె గార్యంబు వీరరప్పనేడ

పద్మపద చిరుతనాపలిచేరఁ గావలె

మాకరాజు గుఱాని శ నూకెమొదల

ఏనుఁగు నెక్కుట శ మానుక దళవాయి

తాతెచు దనగు బిరడారిబైట⁸

రావెల మొకన శ తావెళ్లసాగెను

పొయి మున్నుగదెరు శ వీయనొక్క⁹

డనుచుఁ గృష్ణపనేడు మున న్నాడి తెలుప

జాటు వీరపనేడు నీరబారు¹⁰ జూచి

వైభవబిడౌజ రంగభూవరతనూజ

హిమక రాకార వెలుగోటి శ యేచభూప.

416

1 A B నిండు

2 A నట్టట

3 A వెలమారు

4 B మారరాజు

5. A దిక్కామొకంబులైనారు , B తిక్కామొకంబులైనారు

6. A B ఔర నీవు తోపూరుపాళెంబులదుర

7. A B మోనఁబడెను

8 „ ఏనుఁగు నెక్కిది మనకురాదునుమి చావేనుమనకు బిడారిబైట

9. „ పొయిమున్నుగదెరు నాయనొకండు

10 A నీజారు

వెలుగోటివారి వంశావళి

సీ. వారజీతమెకాని శ బారునా కేలని¹

చినరాతు మొనలకుఁ శ జేరవెఱచు

నూడిగమేకాని శ కూడ వీపను లని

యెప్పుడో జరిగె నా శ తిప్పరాతు

మణియొ మంత్రేగాని² శ మా కిది కాదని

గుట్టుగాఁ దిత్తెపశెట్టి³ కడలె

బాళెగాఁ డైతాను⁴ శ బ్రదికేది లెస్సని

చిట్టాడ కడలె నా శ గట్టిమొదిలి⁵

మఱియు నక్కరి⁶ దొర లిటు శ మార్గముననె

వట్టి మూఁకలు నీమీఁదఁ శ నెట్టుకొనునె

వైభవవిడొజ రంగభూవరతనూజ

హిమకరాకార వెలుగోటి శ యేచధిర.

417

సీ సారక⁷ సుకపీఠద్రవంధువిద్యజ్ఞనా

శ్రయమూలమైన⁸ శ్రేచర్ల పేరు

పరిపంధిరాజన్య శ పట్టణోద్యత⁹విర

రణజయార్జితమైన¹⁰ శ రాపుపేరు

సకలదిగ్భాముల శ జనులు సన్నుతి సేయఁ

గరమొప్పు గని యేలంగనినపేరు

విక్రమక్రమకళా¹¹ శ వియ్యతమహిమలఁ

గోరి తెచ్చిన వెలుగోటిపేరు

1. A యెమరజాతికాని బామనాకేలని

B ,, బారునాదలని

2 A B మొత్తేగాని

3 ,, తాతితపశెట్టి

4. ,, పాళెగాడెందైన

5 A. చిట్టడికదిలెనా మొదలి B మొదరి

6 A. B దక్కిన

7. ,, పాడగ

8. ,, ధారములలైన

9 A. పట్టణోద్యత

10 A B జయార్జితమైన

11. ,, కళా

- నీకు ముత్యాలపేరులై శ నిలిచె నౌర
మ తరిపుమ స్తవిన్యస్త శ మణికిరీట
సురుచిదీ ప్తపదాంక¹ కశస్తూరిరంగ
విభునిసత్పుత్ర యేచపురధ్వజశత్ర
- 418
- ఉ. గొబ్బురి జగరాజు లొకశక్తోటి మ తేబదికోట్లు మాకరా •
జబ్బులు నూలు కోట్లపయినాటువురు² రావెల వెంకు లైన హ
న్నిబ్బరగండ³ డేచధరణీశ్వరు ముందట నిల్వశక్యమే
• గబ్బులు గాక బెబ్బులిముఖాముఖ మేకలు నిల్వ శక్యమే.
- 419
- ఉ కబ్బిని నుండు సీతరిము శ గాదు రణస్థలి మాకరాజ సీ
గబ్బితనంబు మాచు మహాకార్యము రావెల వేకటాద్రి యో
గొబ్బురి జగరాజ మహాకుం దగ దీపగ యేచశౌరితో
బెబ్బులి డాసి మచ్చరముఁ బేర్చుంగఁ జి కల⁴ కోర్వవచ్చునే
- 420
- ఉ ముప్పదివేలు వీరభటముఖులు దాపులపాపశౌరితో
మొప్పది యంచు మించి గడు⁵ మూర్ఖులఁ జేరిన రెండువేలతోఁ
జొప్పడ నిల్చి తిప్ప⁶ [రణ] శ శూరత సీప్రతిమన్నెవాఁడు లే
డప్ప భర్త⁷ రంగవసుధాధిపుయేచనృపాలశేఖరా
- 421
- సీ. త్రొక్కింపు గడిమన్నైదుర్గముల్ హయముచే
దిగదిగమని పెల్ల శ లెగయుచుండ
దరికొనఁజేయు నుద్దండవిరోధిరా
ణ్ణికరపట్టణవహ్నిశ నింగి కెగయఁ
దలలు చక్కాడుఁ బ్రత్యర్థిరాజకుమార
వర్గంబు దోర్గర్వ శ వైఖరెసంగఁ⁸
• బట్టించుఁ జెఱఁ బెట్టి శ దట్టించి రిపురాజ
కోటిని మిక్కిలి శ నీటుఁ జూపఁ

1 A B చారుక్తి

2 • B Stops with మాకరా The sources of Vijayanagara History
(P 308) లక్షమీద బదియార్దుద

3 B మానిబ్బరగండ

4. A B బేర్చుక చింపుల

5. „ మించినడు

6 „ జొప్పడనిల్చితివి

7. • B రికె

8. A B రాజన్యకుమారవర్గముల్ దోర్గర్వవైఖరులను

వెలుగోటివారి వంశావళి

గాచు శరణన్నవారినిఁ శ్రీ బ్రోచుఁ దనదు
దండఁ జేరిన యరిరాజు శ్రీ మండలమును
మండలంబున రంగభూమండలేంద్రు
యాచభూపాలశౌరి ధరయావిహారి.

422

సీ పాటువేటలు రాచరబారు లెల్లను నీకు
పట్టుగొట్టెలు గదాపగఱ కరులు¹
వీటితోటలు గదా శ్రీ మేలైన కోటలు
కాకు లారాణేల శ్రీ మూకలెల్ల
పన్నన్ను లామన్నై శ్రీ పాలెల సొమ్ములు
నమ్మిన కాపులా శ్రీ కమ్మదొరలు
పెండ్లిండ్లు గా నీకు శ్రీ భీకరకదనముల్
ప్రతిన గదా రామరాయపట్ట

మూర ముగురు దునేదారు శ్రీ లయిన [నిన్ను]
నెదుర లేరన² యతిరాజు శ్రీ ఎదురంగలఁడె
బొంధపుల సన్నదమ్ములఁ శ్రీ బాసి చనియెఁ
బరహితాచార వెలుగోటి శ్రీ పురవిహార
రంగధాత్రీశు నేచధరరాతలేంద్రు.

423

మ. బెగడె గర్జిలి సత్యవీడు వడిఁ గంఠపంచె బటాపంచలై
పగలం బాతెను జెంజి మించి మధురాపర్యంతరాష్ట్రంబులకు
దిగులెత్తె గడిదుర్గముల్ వణక భీతిం జగ్గరాజాదిరా
చగముల్ రంగయయేచశౌరి కెదిరించం లేక పాతాడంగన్.³

424

వ అతని కుమారుండు.

425

మ దళితారాతినికాయ నీ గెలుపు వింతా యెంత నీతండ్రీచే
గలనక నెగ్గని రాజులుక బిరుదుప్రకృల్⁴ గాని దుర్గాధిపుల్

1. B. కరులు

2 A B యెదురజాలరుమోదటి

3. A పారెండుగఱ

4. „ పక్కల్

వెలుగోటివారి వంశావళి

కలయ¹ గొల్వని మన్నెనారుఁ గలరే శ కర్ణాటభూమండలి²
వెలుగో టేచమనేనియేచన్మహతీ శ వీరప్రతాపాస్త్వహీ

•426

- సీ. భరణు కాకితరాజ్యసంస్థాపనాచార్య³
పాలించు గాయగోశవాళవిరుద
మన్నించు పరిపంధిమన్నె కాలాంతర⁴
రక్షించు ఖడ్గనారాయణాంక
ప్రాణదానము సేయు శ ప్రతిగండభైరవ
కాపు మాశ్రితజనరకల్పభూజ
కరుణించు వై భవాఖండలసంకాశ
కృపఁ జూడు రేచర్ల కులపవిత్ర⁵

యనుచుఁ బ్రత్యర్థివరులు నీరయడుగుడమ్ము⁶
ల్పాశ్రయితురు వినతులై శ యనుదిశంబు
సమరనిశ్చింక వెలుగోటిశాసనాంక
రణజయోత్సంగ యేచభూరమాఖరంగ

427

వ. అతనికుమారుండు

428

శా దిక్షై నట్టి కుమారయేచవసుధాధీశప్రభానాథ నీ
పట్టెం బాహవభూమి శాత్రవమహీపాలాగ్రికంఠంబుల⁷
గొట్ట⁸ బెట్టను మట్ట మెట్ట రిపులంగ్రోధించి తద్దేహముల్
దట్టించు విదళించుఁ జించును మహోదగ్రప్రతాపంబునన్

429

- సీ. నలజయంతవసంతనలకూబరుల చెల్వు
సాధించు నెవ్వని శ చక్కదనము
సురధేను సితభాను శ హరిసూనుల విత్తిరి⁹
దలపించు నెవ్వని శ దానమహిమ

1. A B కలిత

2 „ భరణుకాకిత రాజురాజ్యస్థాపనాచార్య

3 „ కాలాంతర

4 „ ఇచ్చట కవి 'యు, ఉ'లకు యతిమైత్రిని గల్పించెను

5 „ నీయడుగుదలాశ్రయింతు

6 V V, C చాగంబు

గుహాధనంజయభీష్మగురుభుజాబలశక్తి
 • శాసించు¹ నెవ్వనిశౌర్యగరిమ
 శరదభ్రకనదభ్రకరిసితాభద్యుతి
 • గర్జించు² నెవ్వని ఘనయశంబు
 చండతరవైరిరాజస్యకాండగంధ
 సింధురచ్చేదనోదగ్రసింహ మతడు³
 మేటిమాన్సిడు⁴ మా వెలుగోటిరాయఁ
 డేచభూపాలునికుమారయేచఘనఁడు.

430

సీ నీ భేరిభాంకృతు శ్ ల్నిండి వీచులఁ బర్వ
 నుల్లంబు జల్లనఁ శ్ దల్లడిలై
 మిఱుమిట్లుగొల్పు నీమేటిడా ల్లనుఁగొన్న
 ఘనభయంబున మహాశక్తంప మొందె
 గళకళమను నీదు శ్ కైజారు⁵ జూచినఁ
 గడు దప్పి దప్పవి శ్ కలువరించె
 సింగిణి విడివడి⁶ రింగు రింగున వచ్చు
 నీచే లకోరీల శ్ నేటుబెడిసె⁷

బెదరి పలువెత్తి దగఁ దొట్టి శ్ బెగ్గలింపఁ
 దఱిమి నఱకవె⁸ మైసూరదళమునెల్ల
 సకలబిరుదాంక వెలుగోటిశాసనాంక
 యేచభూపాలునికుమార శ్ యేచధీర

431

1. B శక్తినాశించు
2. „ గరించు V V C ఘర్జించు
3. „ సింహమనఁగ
4. A మేటిమాన్సిడు
- B మేటిమాన్సిడు
5. A, B కైజరము
6. , విడివిడి
7. A నిచెలకారిలం నితివెడళి •
- B నిచెలకారిలంనితివెడళి
8. A తరమినకవె B తరమినకవె

వెలుగోటివారి వంశావళి.

ఉ. స్వామి కుమారయేచ రిపుశైత్రధనంజయ¹ నీపరాక్రమం
 బే మని చెప్ప² మైసురిమహీశుబలంబులు దారసిల్లినన్
 చామలి³ సంగరంబుననుజూనుగఁ ద్రుంచితి వార ' రెండు మూఁ
 డానుడ పట్టు నిండు పొలమంతయు⁴ పీనుగు పెంట తేర్చినన్ 432

సీ. మితాతతండ్రిన శ్రీ మేటి యేచన్మపాలుఁ
 డంచిత సత్కీర్తి శ్రీ మించినాఁడు
 రాణించు⁵ మితాత శ్రీ రంగభూపాలుండు
 పెంపైన రాజుల శ్రీ పించ మణిచే
 రాయపట్టము నిల్పి శ్రీ రహి రిపుఁ జెండాడె⁶
 నెంచఁగా మితండ్రి శ్రీ యేచఘనుండు
 మలకమూఁకల నెల్ల శ్రీ మహి నసాధ్యంబుగా⁷
 గెరలి పైకొని దిశల్ శ్రీ గెల్పితీవు⁸

పంచపాండ్య⁹ విభాళసంప్రాప్తబిరుద
 హాటకంబైన సింహతరలాటరాయ
 పార్థివోత్తమ ప్రతిగండశ్చైరణాగ
 యేచభూపాలవిభుకుమా శ్రీ రేచభూప 433

వ ఆచినతిమ్మానేని వంశావతారం బెట్టి దనిన. 434

క. చింతిమ్మవిభునికూరిమి
 తనయులు చెన్ననయుఁ దిమ్మరధరణీశుండుఁ గొం

1 A B జెయి త్త

2 „ చెప్పవచ్చు, చప్పవచ్చు

3 „ The first letter of the line lost, then we have బతి or బి
 which does not agree with the prasa V V.C gives the name
 of the place of the battle as Chāmali

4. A పెట్టనిందివాలమంతయు పినుగ పెంటతిర్చినన్
 B పెట్టునిందివాలమంతయు కినుగ పెంటతిర్చినన్

5. A B. రాణించు

6 „ రాయపట్టమునిర్విరహరిపుచెండాడి

7 „ మెదికిమూకలనెల్లమహీనసాధ్యమైన

8 A. కెరలి పైకొను దిశగల్పినావు, B కెరలివికాసుదిశగల్పినావు

9 A. B పాండియ

- డనరాధిపుండును బినకొం
డనయు వెలసి రవని సతిద్యోధశ్రీమహిమన్ 435
- వ. సంతతికిఁ జెన్నప్పనాయఁడు మొదలు ¹ 436
- క. అందున్ జెన్నప్రభునకుఁ
బొం దమరఁగ మాలెకొండశ్రీభూపుండు పుట్టెన్ ²
అందంబు మీఱ నతఁడునుఁ
గండర్వుఁ గుమారచెన్నశ్రీమనునిగ్ గనియెన్. 437
- ఉ హల్లకవైరితేజ ! యపు శ నయ్య ! భ ! వెలుగోటిచెన్నభూ
వల్లభమాలెకొండ ! నెఱవడివి నీవె వసుంధరాస్థలిగ్
గొల్లలు గాఁగ సత్కవులు శ గోరిన కోరిక లిత్తు , వాజిల్
గల్గిరి శత్రుసంఘముల శ గర్వము వీడఁగ వ్రేతు వెయ్యెడన్ 438
- వ. అతని కుమారుండు. 439
- శా. నారీమన్మథ మాలెకొండఘనుచెన్నా నిన్నుతింతున్ పయం
పారావారసముద్భవత్ ప్రకటశుంభత్కుంభిరాట్ఘంటికా
ధారాశ్రద్ధనిఘుంఘుమత్ ఘుమితవాగ్ధారా³ సుధామాధుశీ
పూరంబుల్ దుముకాడు నట్లుగ నహో శ పుంఖాను పుంఖంబుగన్. 440
- చ చలమున దాడిగా వెడలి శ చండవిరోధుల నుగ్గు నూచగాఁ
గలనను వ్రేయ నధులకుఁ శ గర్జని వైఖరి నర్థ మియ్యగాఁ
గలిగిన రాజె యీఘనుండు శ కారణజన్మఁడా భట్ట యెంచరా
వెలుగోటిమాలెకొండవృధిపీఠతిచెన్నని రాయరాణవన్ 441
- క. ⁴వారలలోఁ బెడకొండ
త్రౌరమణుని కీర్తిహంసీక నిజాండగతిగ్
నీరజభవాండమండలి
నారా ! తన కుక్షియందె శ యలముకయుండెన్ 442

1 This short prose passage is found after 437 in the Mss

2 A B భూమరుడుట్టెన్

3 „ ధారాశ్రద్ధనిఘుమితవాగ్ధారా

4 This stanza occurs before 437 in the Mss

- వ ఆపెదకొండపువద్యాలు. 443
- ఉ. సీతరవారి శత్రుధరణీపతి¹ దేహ వపారసంబునక
జాతరుదిం జెలంగు విలసదృవదీయయశోవధూటి యా
శాతటరంగభూములను శ జానుగఁ జిందులు ద్రొక్కు² సజ్జగ
దీతకులప్రసూతి పినశతమ్మయకొండ యఖండవిక్రమా 444
- చ తలకొని యిచ్చి మ్రోడుపడు శ దాతలుఁ ద్రిమ్మరి పాదదాతలుఁ
జలకణమాత్రదాతలును శ జర్మము నెమ్ములు నిచ్చుదాతలుఁ
వెలవెలఁబోవు దాతలు భువిఁ బశుమార్గము నొందు దాతలుఁ
దెలియ సమంబుగారు పినశతమ్మనికొండని కివ్వసుంధరన్ 445
- వ ఆరంగపునేని వంశావతారం జెట్టి దనిన. 446
- క రంగక్షితిపతి సాక్షా
ద్రంగపతిం దెలిపె సతదురంతైకదయా
సంగతి సాత్వికయుతబు
ద్ధిం గమలావభవసంభ్రుతిఁ బరికింపన్. 447
- వ. అతనికుమారుడు 448
- సీ ఈభోగవైధవం శ బేరాజు కున్నది
పాకారికే కాక శ నీక కాక
ఈకాంతివిలసనం శ బేరాజు కున్నది
రాకేనునక కాక శ నీక కాక
ఈమహాగాంభీర్య శ మేరాజు కున్నది
నీరధికే కాక శ నీక కాక
ఈధైర్యధుర్యత్వ శ మేరాజు కున్నది
నిర్జరాద్రిక కాక శ నీక కాక
ధరణి నేరాజు కున్నదీ శ దానగరిమ
నాకభూజంబునకే కాక శ నీక కాక

1. A, B సతి

2 A బాసంగగజందులుద్రొక్కు
B బాసంగగందులుద్రొక్కు

3 A B నాకభూనేభంబునకు

- భావభవరూప భువనదీప్తప్రతాప
సంగరాటోప వెలుగోటి శ సింగభూప.¹ 449
- సి ఒరయు విద్యేషుల శ యూరు నాటకశాల
మెఱియు భూతగణంబు శ మెట్టుకాండ్రు²
పగతుల నగరులు శ పటరంగమధ్యంబు³
మలయు వైరుల తొమ్ము శ మద్దెయ్యను
దట్టించు పుకొచ్చె శ తాళము ల్లాళముల్
మచ్చారె⁴ హేయను శ మాటమాట
కోయని పెల్లార్చుకొను నాను ముఖవీణె
భవదీయభుజలక్ష్మి శ పాత్ర గాగ
తక్కదిగి తక్కనగ⁵ గీతశతాళగతుల
నాట్యమాడించు నీఖడ్గనట్టువుండు
బవరతలమున రంగభూపాలపుత్ర
సంగరాటోప⁶ వెలుగోటిసింగభూప 450
- వ అతని కుమాళ్లు 451
- శా. బౌరా సింహతలాటరాయ భళి నిరత్యేదార్యరాధేయ మ⁷
జ్జరే సింగనృపాబ్ధిచండ్ర శుభవారచాసాండ్ర సేబా సహా
రారాజద్వేలుగోటివంశమణి మేల్⁸ శ రా రామభద్రా గుణి
నా] రీమన్మధ బాపు మాయురె మదాంధగ్రావవజ్రాయుధా. 452
- ఉ వీరనృపాలగర్వహరవిక్రముఁ డంటినొ జగ్రరాజము
ఖ్యాదివిభాళుఁ డంటినొ భరయాహృత⁸ రాజకిశోరుఁ డంటినొ

-
- 1 B జంగభూప
2. A B మెట్టుకాండ్రు
3 ,, పగరులు నగరులు పటరంగమధ్యంబు
4. ,, మచ్చారె
5 A తక్కగిడితక్కనగ
B తక్కగిడితక్కనగ
6. A B యంగజాటోప
7 B. మల్
8 A B దయాహృత

వెలుగోటిశారి వంశావళి.

చారుతరాంగసింగనృపసంభవుఁ డంటినొ కంతుచేతి పే
రారడి రామచంద్రుఁ డని శ యంటిని రం తొనరింతురా చెలీ, 453

వ అతని యనుజండు 454

సీ. తుత్తుమురై రాలు శ ధూర్తాకికోటిర
పాళీ¹మణుల పాంసు²కేళి నెఱపు³
ఏఱులై ప్రవహించు శ వీరవైరినృపాల
జాలర క్తంబుల శ నోలలాడు
వింతలై కనుపట్టు శ విద్వేషిభూపాంత్ర
మాలికావళుల⁴ నురయ్యాలలూఁగు
ఖండితోద్దండభూమండలాధిప⁵శీరః
కాండంబులను బుట్ట⁶చెడులాడు

మేలు మేలగు నీఖడ్గబాలకుండు
చటులతరకీర్తి న రక్తీనటనరంగ
రంగదాశాంత వెలుగోటిసింగవిభుని
వేంకటాద్రి క్షమాపాల శ విజయశీల. 455

సీ గరిడిలో సాములా శ గర్వితాహితపాండ్య
దళవిభాళుని తోడి శ బలిమిపోరు
సరసప్రసంగమా శ సంగరనిశ్చంక¹
బల్లరగండాంకురభటరవంబు
జలకేళులా సోమశకుల భార్గవు కరాసి
ప్రవిగళద్రక్తో²ధారాళిఁ బడుట

1 •A B పాలి

2. A కీర్తి నెరవు

3 A B భూమాత్ర మాలికావళి

4 „ భూమండలాధిక

5 A లిశ్యంక

6. B విశ్వంక

6 A B అతిగళద్రక్త

గత్త మౌనములా శ్రీ ప్రతిగండభైరవు

• నున్నతబాణక్షత్రోగ్రరీతు

లేల యీవట్టి వైరంబు¹ శ్రీ చాలు ననుచు

మన్నె²రాజీన్య లెల్లను శ్రీ మఱుగుఁ జొచ్చి

సిరులఁ బెంపొంది రాకార³ శ్రీ సింగవిభుని

వేకటాద్రిక్షమాపాల శ్రీ విజయశీల

456

వ. అతని కుమార్లు

457

సీ శ్రీరస్తు సకల భాత్రీచక్రరక్షణ

దక్షదక్షిణభుజార్ద్రం నీకు

విజయోస్తు యాచకప్రజఘోరదైన్యము

ద్రాతముఃపటల⁴మార్తాండ నీకు

హరిభక్తిరస్తు నాహంకారవరిపంథి

కిరలుంరసశాతఖడ్గ నీకు

• ...

...

..

..

.

...

ఆయరస్తు సువైష్ణవార్థ్యర్చనాభి

ధామార్థవస్తుమద⁵శ్శ్వామాన

సాంబుజగర్భ వేంకటార్థ్యక్షతనయ

మాం వెలుగొటిసింగభూపాల నీకు

458

సీ. చివు చివుక్కన వచ్చుసింగాణికోల

మదిహస్తీ నెనురఁగా శ్రీ నుదుటు⁶చ్చీ,

1 A B యీవట్టివైరంబె

2 ,, మన్నె

3 B తౌకార

4 ,, ముద్రాతవె రటల

5 The last line is missing •

6 B పల్కుదుడ

7 A B నిదుటు

వెలుగోటివారి వంశావళి

ఊరిగురిగనుచుఁ బోతెను తుపాకీగుండ
 నెఱి లెక్కగొనక ముందరఁదఱకు మెచ్చి¹
 బెఱబెఱమంచును శ్రీ భీకరధ్వనులతోఁ
 గవయు బల్బాణుబు శ్రీ రవలిఁ గెలి
 మొత్తమై బలువాఁడి శ్రీ కత్తుల నొప్పు రా
 హుత్తసంఘములపై ననుఱికి నఱికి
 మలక పుపుల గెలిచి తొ శ్రీ మాఱు లేక
 రమణ నార్వీటి శ్రీరంగ శ్రీ రాయశౌరి
 సెలవుఁ బెట్టిన వెంగంటిఁచెఱ్ఱులోన
 ధీర వెలుగోటి వేంకటాధిపునిసింగ

459

నీ కఱకు సిలేదార్ల శ్రీ కంఠర క్తంబులు
 చండి వజీర్ల మాంసంబు తురుము
 రవ్వ దునేదార్ల శ్రీ క్రొవ్వ లప్పలరాసి
 మెం డొడ్డు ఖాజీల² శ్రీ మెదఱ కుప్ప
 బిరుగ రాహుత్తుల శ్రీ ప్రేవుల ప్రోవులు
 ఖండరిఖానుల శ్రీ కగడగుదులు
 గొంటరి సరదార్ల శ్రీ గుండెల కఱకుట్లు
 మొక్కలి³ సైదుల శ్రీ మూలుగులును
 భుక్తి పెట్టితి వా ఖడ్గభూతమునకు
 గణన కెక్కిన వెంగంటి శ్రీ రణమునంగు
 భళి భళిర పంచపాండియదళవిభాళ
 ధీర వేలుగోటి వేంకటాధిపునిసింగ

460

నీ లల పురత్రయము ఘోరరాజిలో వధియించు
 శూలాయుధమహోగ్రశ్రీల మెఱసి

1 A B నెరిలెక్కగొనక మందఱికి నెచ్చి.

2 „ ఖాసాల

3 „ దాక్కలి

వెలుగోటివారి పంశావళి.

అక్షీణబలుఁడైన శ దక్షుని తలఁద్రుంచి
 నిలిచిన శరభేశు శ సీటు దనరి
 దశకంఠుంఠరవోద్యండుఁడైనప్రతాప
 రామభద్రస్వామి శ రహి వహించి
 క్రుద్ధకారవగదాయుద్ధమధ్యాటోప
 భీమసేనాగ్రహారద్రామలీఁ
 బెకలి యినుమాటు తరతరారకును జాల
 గుట్టు చెడఁ గొట్టితివి గోలకొండ బలము
 తఱిమి వెలుగోటి వేంకట శ ధరణిధవుని
 సింగధాత్రీకళత్ర యూర్జితచరిత్ర

461

శా నిన్నా మొన్నటి కన్నెమన్నెదొరలక శ సీతో సమానంబుగా
 నెన్నేలా గెటు లద్భుతావహము¹ లూహింపంగ నీశౌర్యశుం
 భన్నానాగుణవైఖరుల్ భళి నుతింపక నీదిరా డాక మా
 యన్నా వెల్గొటి² వేంకటాధిపునిసింగ గా సంగరాభంగురా

462

మ ఒకమన్నీడు కరాకరిక దొడరి నీహుర్మత్తు పైరించి నీఁ
 గక³ నిల్వంగలఁడా రణస్థలుల శంకాతంకముక లేని మ
 న్నెకుమారుండవు నీవెరా రణజయోశ్నిద్రా బుధాభీష్టదా
 యక⁴ మావెల్గొటి వేంకటాధిపునిసింగ గా సంగరాభంగురా

463

శా ధీరోదాత్తగుణోత్తమండ వగు నికరదీవింప లేనట్టి యా
 నోరుక నోరె నినుం గనుంగొనని కన్నుల్ కన్ను లే నీదయా
 సారం బానని యర్థి యర్థియె మహీచక్రావశక్రక్రియో
 దారాంభోధర⁵ ఘోరసారశరధారాసార విస్ఫూర్జితుల్
 గా రంతే వెలుగోటి వేంకటయసింగ గా మంశలాఖండలా

464

-
- 1 B హవము
 2. A B వెలుగోటి
 3 „ నేగక
 4 „ దాయన
 5. „ దారంభోధర

ఉ క్రొత్తలుగాగ నేడు మొరగోటిపురింద్రకుమారసింగ మేల్
మొత్తము గట్టివచ్చు సితె శ మూఁత వజీరులఁ గొట్టి మట్టినన్
నెత్తురు దొబ్బలున్ మెదడు శ నెమ్ములు తొమ్ముల మాంసఖండముల్
సత్తురు పెట్టిన ట్లమరు శ జంబుకవృద్ధపిశాచకోటికిన్. 465

సీ పరవాహినీనాథశ్రవటుజీవనముఁ గ్రోలు
నీమండలాగ్రోరు¹ శ నీరదంబు

• ద్విజరాజపూర్వణశస్థిఁ జెంది తనరారు
నీబాహుసురకుంభి శ నిగ్రహంబు

కుసలయామోదంబు శ సవరించి విహరించు
నీకీర్తిచంద్రికోశన్నిద్రమహిమ

పద్మాస్యవిలసనశ్రవాభవం బొనఁగూర్చు
నీప్రతాపమృతమశ్రేణిప్రకాశ

భార! భవమదారఖ్యాతిజలధిజలధి
రాయమానరాధేయాదిరాడ్విహార
భవ్యగుణహార వేంకటప్రభుకుమారి
స్థితరాలోప వెలుగోటి శ సింగభూప 466

సీ. తురగ రింఖోద్ధూతశ్రధరణీపరాగంబు
జాళువాకనివిత శ చవికె గాఁగ

నిహతాదిభూధనాశనేకాంగ²బృందంబు
విశదమ్మా కల్యాణశవేది గాఁగ

దళితోగ్రకరికుంభశగళితముక్తావళుల్
శ్రీల³ నొప్పెడు తలఁత్రబాలు గాఁగ

⁴ ... • • •
• • •
• • •

1 B. గార

2 A బూధితానేకాంగ

B బూధితానేకొంగ

3 „ శ్రీల

4 The last line is lost.

వెలుగోటివారి వంశావళి.

జయ రమాకరగ్రహణవీరస్తారవిభవ
మాజి దాలుతు వెల్లప్ప¹ శ డవనిలోన
భవ్యగుణహార వేంకట శ ప్రభుకుమార
స్థితరాట్మతేప వెలుగోటి శ సింగభూప

467

వ. అతని యనుజుండు.

468

శా. పేటల్ కోటలు నుగ్గు నూచములు నీరభేరీధణంధాణత
ధా టైనా భలి నీదె మన్నియదు నేదారుల్ సమానంబుగా
బేటీ యందగ² నేర్తురే మని మొనం శ బెంపొది తో రయ్య వెల్
గోటివేంకటరామభద్ర బుధరాట్మోటిరకల్పద్రుమా

469

సి. మత్తారిభూపాలశమ స్తకంబులె కాని

ఖండించ దొర నీరఘనకరాని³

వైరిధాత్రీనాథవక్షంబులే కాని

వరుస సెట్టదు నీదుశవరహయంః

వీరసావసింద్రుల శ వెన్నుపైనే కాని

తాళదు నీచేతి శ తఱటుపెట్టు

గర్వితాహితరాజగ్రాత్రంబులే కాని

కాలరాయదు నీదు⁴ శ గంధగజము

శత్రుమదభంగ రాయవేశ్యాభుజంగ

గండరాతీతబల్లరగండబిరుద

ప్రకటచారిత్ర వేంకటప్రభుసుపుత్ర

రమ్యగుణభద్ర వెలుగోటిరామభద్ర.

470

1 A B దాల్తు యెల్లప్ప

2. B యందుగ

3 A B ఖండించదొర నీ ఘనకరాని

4. ,, ఖండించదొర నీ

అనుబంధము.

శేషగ్వారి బిరుదు

స్వస్తి సమస్త సద్గుణగణాలంకార హేమాద్రి ప్రసిద్ధపండితశాసన మహా
మండలేశ్వర సకలవిద్యాకళాప్రవీణ శ్రీవిష్ణు[భక్తి]పరాయణ విరోధిరాజతిమిర
మూర్తాండ పూరితగాంభీర్యరత్నాకర పరనారీదూర మంగళార్థనిమిత్తభవస్కందిర
నిత్యోత్సవ ఆనందతనకకర్పర దానధారావ్రవాహ ఆరూఢతురగరేఖారేవంత
వనితాజనహృదయవనసంత ప్రతిగండభైరవ భుజబలభీమ ఖడ్గనారాయణ
గాయగోవాళ హిందూరాయసురత్రాణ మంచపాండ్యదళవిభాళ కాకతిరాయ
రాజ్యస్థాపనాచార్య చలమర్తిగండ మూరురాయజగద్దళ కంచికవాటచూరకార
క్రొత్తచెల్లసర్వగర్వాపహరణ కొలనివీరీపీరక్షేత్రాణోవిజయప్రమోద కుం
ట్లూరుభీమదేవునిశిరఃఖండన రణక్రీడావినోద నెల్లూరువీరక్షేత్రాణోభారతీకమల్ల
తిక్కనబయ్యనప్రాణాపహరణ తిరుకాళరాజరాజ్యస్థాపనాచార్య ఉద్దండమండలీ
కరగండ సత్యగదేవునితలగొండగండ కన్నడదేవునితలగొండగండ చాళిక్యదేవుని
తలగొండగండ కంకాళదేవునితలగొండగండ ఉదయనదేవునితలగొండగండ
వేములకొండరణరంగస్థలవైరినాయకజీమూతపవన ఏకశిలానగరసమీపశాత్రున
రాజన్యగహనదానానల బొడపూడివిభాళ నెల్లూరువీరక్షేత్రాణోహల్లకల్లాల
కుంట్లూరిఇమ్మడిమనవిదారణ కారణప్రభవ అరిరాయమీనజాల రాజదేవేంద్ర
వల్లభ జిలుగుపల్లిసంగరాంగణరణోన్ముఖమచ్చనాయకునితలగొండగండ వైరి
సామంతరాగోల కొదమనాయంకరగండ గణపవరగుర్గవిభాళ యిందిరాల
ప్రాకార[విభాళ] దన్నాలకోటపరివేష్టితకదనపారిగ చేకోలుగండ ఇరువత్తుగండ
గండగోపాళ రిపురాయమానమర్దన యెఱుకవరప్రాంతసమరసన్నాహ ప్రతికూల
తిమిరమూర్తాండ చేకోలుగండ కొలచెలమసప్తాంగచూరకార గోసంగిదుర్గ
మదాపహరణ యినుగొర్రినిర్ధామధామ జల్లిపల్లివీరక్షేత్రాణోభారతీకమల్ల అం
తెంబరగండ నానావర్ణమండలీకరగండ బిరుగమన్నెవిభాళ ధరణీవరాహ
చౌహత్తపల్ల వరిగొండగుర్గవిభాళ కర్ణాటరాయమానమర్దనభుజాదండ
సత్తికత్తప్పవరాయరగండ భాషగెత్తప్పవరాయరగండ మండలీకభుజంగ సంగర

వైనతేయ భుజబలాంజనేయ గిరిచర్మమల్ల జలచర్మబడబాసల వనదుర్గదావాసల
స్థలడర్గవిభాళ హంకారరాజకుమారవేశ్యాభుజంగ త్రిభువనకోటలగొంగ
హొన్నకొట్టుకుదితెగట్ట మండలీకరిగండ హేల్లావరనంట హేల్లావరదగండ
వర్ణాశ్రమప్రతిపాలనోదయ ప్రజమెచ్చుగండ ముమ్మడిబల్లరిగండ బాణకొమ్మార
వివేకనారాయణ ప్రతాపరామావతార ఉన్నత్తరాయ మదనమహేశ్వర పని
ఘనరాయబసవశంకర ఉన్నత్తమదనమోహన వశీకరణసంతాప కామినీపంచ
బాణావతార మృగమదఘనసారవివిధసుగంధకుసుమనిచిత్రచీనిచీనాంబరమాక్తికీ
వజ్రవైడూర్యగోమేధికపుష్పరాగఇంద్రసీలమరకతమాణిక్యప్రవాళనవరత్న స్థాపిత
సువర్ణ భూషణాలంకార అసిముసలకణయకంఠభల్లాతకభిండివాలకోదండశరచక్ర
కకచకుంత కురారతోమరపరశువజ్రమార్బక త్రివేరక త్రిసబళకదళపూనిలాంగల
కేరళావోడ్వొణపలకసురియ యత్తళపట్టెసడోకెనబల్లక త్తిరాయక త్తిత్తిశూల
బత్తీసాయధప్రవీణ ఏకధాటీసమర్థ విషమధాటీపాంచాల చతురుపాయ
దక్ష రిపుప్రళయాంతకోపేంద్ర అష్టదిగ్రాజమనోభయంకర అవఘోళరాయమాన
మర్దన మేదిసీరాయగండ్లగజాంకుశ శరణాగతరాజరక్షాచుణి ఆదిరాజాన్వయచారు
చరిత్ర రేచర్లగోత్రపవిత్ర వీరపాండ్యపిత్రమపాండ్యపరాక్రమపాండ్యసుందర
పాండ్యకుల శేఖరపాండ్యలు మొదలైన పంచపాండ్యదళవిభాళ కూటుపమన్న
కుమాళ్లగుండెదిగుల హంకారరాజకుమాళ్ల వేశ్యాభుజంగ గర్వితరాచకుమాళ్ల
వేశ్యాభుజంగ యేబిరుగురగండ సర్వబిరుదకొమర వేశ్యాభుజంగ దళరావుదళ
పతిరావుదళమోదిత్యందళపతిరాయాంచ్చామ్మ పాడవనిపాటును పెట్టనిత్యాగ
మునుపొగపించుకొనె నాయకాంచ్చామ్మ నవలక్షదాతా చక్రవర్తి ఐశ్వర్య
దేవతా విష్ణుభక్తిపరాయణ సింహతలాట రాయరాహుత్తవేశ్యాభుజంగ
నిచ్చకల్యాణపచ్చతోరణమ నుగలిగినరేచర్ల నాయకకులాన్వయబిరుద్ధ విజయ
ప్రశస్తి విజయీభవ

వెలుగోటివారి వంశావళి.

సూ చి క

(సంకేతాక్షరములు త = తమ్ముడు, పు = పుత్తుడు, బి. = బిరుదు, భా. = భార్య)

	పుట		పుట.
అక్కమాంబ, వెలుగోటి		అల్లమాంబిక,	
పినకొండపని భా.	95	వెలుగోటి పెదకొండ భూపతి భా.	112
అచ్యుతదేవరాయలు,	78	అల్లాపుద్దీ సురధాను,	49
అనదేవవాజు, చోడ	44, 53	అల్లుచోప్ప,	47
అనపోతానాయుడు I,		అప్పభళేశుడు, ఈటె	138
సింగమనాయని పు	17ff, 21ff, 27f,	అశ్వపతి,	53
31, 34f, 36f, 54, 58		ఆజీముఖాను,	89
అనపోతానాయుడు II,		ఆవంచ,	47
పినింగని పు	58ff, 60	ఇందిరాల,	31
అనపోతానాయుడు III,		ఇనుగు ర్తి,	27, 44, 49
చిటిదాచని పు.	66	ఇమ్మడిరెడ్డి, మంగిపూడి	17
అనపోతారెడ్డి,	15, 30, 31f,	ఉండ్రగొండ,	91
39, 42, 43		ఉచ్చిళ్ళకోట,	51
అనవేమారెడ్డి, పెదకోమటి.		ఉదయనదేవుడు,	37
చూ. వేమారెడ్డి,		ఉదయాద్రి,	136
పెదకోమటి వేమ.	39, 40	ఎఱకృష్ణమరాయుడు,	18, 38, 42,
అనవేమారెడ్డి,	39, 48, 60		44
అనుమనగల్లు,	1, 5, 21, 23	ఎఱతిమ్మ, అలియ రామరాజు త.	92
అన్నమనేడు,		ఎఱదాచడు,	
పెదసింగని పు.	57	వెన్నమనాయని పు.	11f, 21, 37,
అరువపల్లి,	43, 91		43, 57

	పుట.		పుట.
ఎఱనూరానేడు		కంచికవాటమాటకార,	
మాద III ని పు.	67	కేచర్లవారి బిరుదు.	13
ఏకశిలానగరము,	37	కందనోలు,	135
ఏచడకు, కేచని మాచుపేరు.	1, 6	కటకము,	133, 136
„ ఎఱనూరానేని పు.	67	కరారిరాయడకు, నాగని	.
„ వెలుగోటి		బిరుదు,	15
పిఁకొండని		కనకరాజు,	27
(భా అక్కిమాంబ		కన్నడదేవుడు,	57
యందు) పు	95, 103-4,	కన్నడరాయమన్నీలు,	18
	106, 130, 145	కమ్మదొరలు,	18
„ వెలుగోటి		కాటారెడ్డి, బండి	17
కస్తూరిరంగని		కాపానాయకుడు,	50, 43
(భా దామర		కామవిభుడు, నల్లదాచనిపు.	11
వెంకటాంబ		కాళి,	136
యందు) పు	135, 137,	కుంటూరిమ్మడి,	11f, 13, 37
	142, 145	కుంటూరు,	50
„ వెలుగోటి		కుచ్చెలచేను,	78
కస్తూరిరంగనియేచని పు.	143-5	కుతుపనమల్కు,	113
ఏనులఖాను,	79	కులశేఖరపాండుడు,	13
బడ్డెరాజు,	25	కృష్ణ, వెలుగోటి తిరుపతి పు.	111-12
ఓబళరాజు,	88	కృష్ణప్ప, చెంజి	139
ఓబుత్రాజు, ఉద్దగిరి	18	కృష్ణరాయలు,	78
ఓరుగల్లు,	7, 8, 46, 136	కేరళ,	133
బౌభళుడు,	47	కొండడు, పెద, వెలుగోటి	
కంకాళదేవుడు,	37	కుమారతిమ్మని పు	77
కంచి,	12 f	కొండడు, పిన, వెలుగోటి	
		కుమారతిమ్మని పు	77, 94-5, 102

పుట.	పుట.
కొండంగు, పెది, వెలుగోటి	కోటరాజ్యము, • 59
పినకొండప (భా. తిమ్మాంబ	కోటారెడ్డి, కోన 46
యందు) పు 95 97-8, 106, 111	కోడూరు, 132
కొండండు, వెలుగోటి పిన	కోనధీరుండు, వెలుగోటి
కొండపుని (భా సింగాంబ	పినకొండ (భా. తిమ్మాంబ
యందు) పు 95, 105-6	యందు) పు 95, 97
కొండంగు, వెలుగోటి	కోలాలము, 133
సమారతిమ్మప్పని (భా. లక్క	కోవిలకొండ, 51
మాంబయందు) పు 106	క్రొత్తకనమ, 132
కొండ, పిన, వెలుగోటి	ఖానఖాను, 79
తిరుపతి (భా ధర్మాంబ	ఖానుసూరి, మల్కు, 43
యందు) పు • 107	గంగావరము, 47
కొండంగు, పిన, పినతిమ్మానేని పు 146	గండికోట, 57, 113, 135
కొండంగు, పెది, వెలుగోటి	గజపతి, 51, 53, 55,
పిన తిమ్మానేని పు 146, 147	గణపతిరాజు, 4, 9
కొండపల్లి, 50	గణపవరము, 46
కొండభూపాలుండు, జూపల్లి, 57	గన్నండు, 22, 50
కొండమల్రాజు, 18, 19, 23	గుండడండ్రాజు, 37
కొండరాజు, 26	గుత్తి, 135
కొండపేడు, 90, 93, 132, 135	గూడెంపు దొరలు, 32
కొండ్రాజు, తిర్మలరాజు 18	గొల్లపల్లి, 11, 13
కొండ్రెడ్డి, క్రొత్తకొండ 17	గోపరాజు, 26
కొచ్చర్లకోట, 133	గోపాలకృష్ణుండు, 50
కొత్తకొండ, 50	గోలకొండ, 130, 135
కొమరగిరిరెడ్డి, 39	గోవర్ధనుండు, 53
కొమ్మలదేవు పిన్నంగు, 18, 23	గోవిందరాజు, 26
కొలచలమ, 14	గౌరవకొండ, 48

	పుట.		పుట.
గౌళము,	133	చెన్నమాంబిక, వెలుగోటి	
చక్రవరము,	21	రాయపనేని వెంకటాద్రి భా	125
చలమచర్ల,	43	చెన్నయ, చాటి	52
చాదు ఖాను,	48	చెన్నాబ్, అప్పచ్చి	26, 53
చామలి,	145	చెవ్వరెడ్డి,	2, 6
చాళిక్యదేవుడు,	37, 53	చేయూరు,	1
చింతపల్ల సింగమనేడు,	17	చోళ,	133
చిటిదాచడు, తిమ్మని పు	65, 66	జంగిలిఖాను,	32
చిటి వల్లభుడు,	52	జంగిలి, మన్నె	38, 49
చిట్టేలకోట,	90, 91	జగ్గరాజు, గొబ్బూరి	138, 139, 141,
చితువరాల,	16, 18		142, 143
చినవంకిరాజు,	27	జయరుద్రుడు, చూ మచ్చ	
చిన్నవల్లభరాజు,	27	రుద్రుడు,	23
చిరుతనాపల్లి,	139	జల్లిపల్లికోట,	17, 18, 19, 21,
చెంచువారు,	48		22, 23, 27, 36
చెంజర్ల,	17, 21	జాజువఖాను,	47
చెంజి,	142	జాయడు,	78
చెండువరాయదేవుడు,	53	జాయమదేవి, చెన్నమనాయని	
చెన్నడు, వెలుగోటి కుమారతిమ్మని పు	93	భా	11
చెన్నడు, వెలుగోటి పెదకొండ		జీలుగుపల్లి,	15, 16
ప్పని (భా అల్లమాంబిక		జువ్వడు, చాళిక్య	46
యందు) పు	112-116 119	డింమభట్టు, గౌడ	62
చెన్నడు, కుమార, వెలుగోటి చిన		థిల్లి,	133, 135
తిమ్మానేని చెన్నప్పనాయని పు	146	తమ్మపగౌడు,	132
చెన్నపట్టణము,	59	తిగుటరాజ్యము,	59
చెన్నప్పనాయుడు, వెలుగోటి		తిప్పడు, గోరంట్ల	52
పినతిమ్మని పు.	145, 146		

పుట.	పుట.
తిమ్మడు, నెల్లూరి 50	తిమ్మడు, వెలుగోటి తిరుపతి
తిమ్మ, గని	(భా ధర్మాంబయందు) పు 107ff
వెలుగోటి కుమారతిమ్మని పు 77, 78ff	తిమ్మడు, పెన, వెలుగోటి
102, 116, 119	పెదకొండని (భా. అల్లమాంబిక
తిమ్మ, చేబ్రోలి 78, 80	యందు) పు 112
తిమ్మ, మల్ల 132	తిమ్మడు, వెలుగోటి ఏచని
తిమ్మ, సరెపల్లి 50, 60	(భా అక్కమాంబయందు) పు 130, 134f
తిమ్మడు, భర్మని పు 64, 65	తిమ్మడు, వెలుగోటి పిన
తిమ్మడు, కుమార	తిమ్మానేని పు 145
వెలుగోటి రాయప్ప పు 76, 77	తిమ్మడు, దాసరేంద్రుని 132
తిమ్మడు, కుమార	తిమ్మప, వెలుగోటి
వెలుగోటి గనితిమ్మని పు 85, 89-93	కుమార, పిన్నకొండపని
తిమ్మడు, ఆకెవీటి	(భా తిమ్మాంబయందు) పు 95, 96-7,
చా. తిమ్మ, వెలుగోటి 134	106
తిమ్మడు, కుమార తిమ్మనిపు 94	తిమ్మప్ప, సూకూరి
తిమ్మడు, వెలుగోటి పినకొండ పని	వెలుగోటి రాయప్ప పు 76
(భా అక్కమాంబ	తిమ్మాంబ, వెలుగోటి
యందు) పు 95, 104-5	పినకొండప భా. 95
తిమ్మడు, పైద్ద, వెలుగోటి	తిరుకాళరాజు, 13
పినకొండపని (భా. సింగాంబ	తిరుపతీంద్రుడు, వెలుగోటి
యందు) పు 95, 106	పెదకొండని పు. 77
తిమ్మడు, పిన్న, వెలుగోటి	తిరుపతీంద్రుడు, వెలుగోటి
పినకొండపని (భా సింగాంబ	కుమారతిమ్మని, (భా. అక్కమాంబ
యందు) పు 96, 105,	యందు) పు. 106, 107
106, 115	తిరుమలరాజు, 26, 53
	తిరుమలవిభుడు, పెద,
	వెలుగోటి గని తిమ్మని పు 85

	పుట.		పుట.
తురకటు,	14, 48, 50,	నందికంటి బోతరాజు,	39, 40
తెనుగురాజ్యము,	25	పెదకోమటి వేమారెడ్డి ఖడ్గము పేరు.	
తెనుగు సురభాని (ఆంధ్ర		నన్నూరు,	78
సురత్రాణ) సింగయమాదనిలి	36	నరసరాజు, నందివాడ	18
తొండమారయగుల్ల,	78	నరసరాజు,	26
తొరగల్లు,	50	నలకంపరాజు,	56
తోపూరుపాలెము,	139	నలకొండ,	59
దన్నాలకోట,	15, 30f, 36,	నలసూర, మాద III ని పు.	67
	39, 43	నలగండనాయుడు, గనితిమ్మని	
దవులతాబాదు,	109	పుత్రుడైన పెదతిమ్మని మారుపేరు	85
దస్తురఖాను,	90	నల్లగొండ,	49, 91
దాచభూపాలుడు,	43	నల్లదాచడు, సబ్బినాయని	
దామ, శేతాళరెడ్డి పు,	7H, 24	పు	11, 12
దేవరకొండ,	37, 38, 44	నాగడు, ఏచని పు	15
	89, 91, 92	నాగడు, భూపతిరావు	89
దేవులపల్లి,	91, 92	నాగార్జునకొండ,	87, 88
దొడ్డారెడ్డి,	52	నాగులపాడు,	47, 91, 92
ధర్మడు, దామెర	107	నాణమరాజు,	46
ధర్మడు I, అనపాత I ని		నాయనేంద్రుడు, గనితిమ్మని పు	85, 88
పు	59, 63, 64	నారారెడ్డి, నారగిరి	17
ధర్మడు II, తిమ్మని పు.	65	నెల్రెడ్డి, అరువపల్లి	17
ధర్మాంబ, దామెర		నూతనగిరి,	48
వెలుగోటి తిరుపతి భా.	107	నెల్లూరు,	13, 50, 136.
ధర్మారావు, చింతగుంట	89	నేపాలము,	133
నంద్రాజు,	27	పంచపాండ్యదళభిభాళ,	
		కేచర్లవారి బిరుదు	13
		పంచపాండ్యులు,	12

	పుట.		పుట.
పంటముమ్మడి,	17, 37	పేరోజి సురథాను,	38
పంటమైలారు,	17	పొడచేడు,	51, 57
పంటరెడ్లు,	40, 41	పోచమదేవి, ఎఱదాచనోభా.	13
పండువ,	133	పోరట్ల,	48
పందడ,	38, 42	పోలారెడ్డి, పోలూరి	17
పద్మనాయకులు,	19, 21	పోల్రాజు,	27
పర్వతనాయఁడు, లింగమనేని పు	54	పోలిరెడ్డి, చేయూరి	1
పర్వతరాజు, చోడ	18	పోలూరివారు,	67
పరాక్రమపాండుఁడు,	13	పోలేపల్లి,	46
పల్లవరాజులు, సరియపల్లి	18	ప్రతాపరుద్రుఁడు,	8, 12, 13
పిల్లలమట్టి,	3	ప్రసాదిత్యుఁడు, పేతాశప్పతి పు.	7, 8f.
పిల్లలమట్టి బేతాళరావు,		ప్రౌఢదేవరాయలు,	49
ఛెవ్వరెడ్డి మారుపేరు,	4f, 7, 21	బండికనమ,	38
పాండుారు,	52	బడినాయకులు,	19, 21
పాండ్యరాజ గజ కేసరి, ఎఱ		బరిదఖాను,	49
దాచని బిరుదు,	12, 57	బయిరువఖాను,	79
పాండ్యరాజులు,	11, 13, 133	బాగవాడ,	51
పాకల,	47	బాదామి,	50
పానగల్లు,	59	బాణాలకోట,	50
పాణెమురాజు,	26, 52, 53	బాలదేవల్రాజు,	18
పాప, దావుల	141	బుక్కరాజు,	51
పాపరాజు,	26	బుక్క రాజు, పోలేపల్లి	57
పూలగంగు,	52	బెండపూడి,	37
పూసపాటి. రాజులు,	18	బొమ్మజియ్య, తంబల	17
పెదవడ్డమాను,	47	బోయరాజ్యము,	59
పేరూరు,	91	భక్తిరాజు, చోడ	44
		భీమవరము,	36

	పుట.		పుట.
భీమారెడ్డి, చెర్ల	47	మాచారెడ్డి, కోమటి	
భవనాద్రి,	49	అనవేమారెడ్డి త	38, 39, 44
మండువ,	133	మాచారెడ్డి, మలచముకొండ	17
మఖి,	135	మాద III అనపోత III ని పు	66
మగతల,	15, 16	మాదానాయుడు I,	
మచ్చ ఓబ్రాజు,	18, 22	సింగమనాయని పు	17ff, 21, 22f,
మచ్చకంప,	52	27ff, 30, 31, 32f, 36f,	
మచ్చకొమ్మనిబాచడు,	15, 16	39, 43, 53	
మచ్చగన్నడు,	15, 16, 22, 37	మాదానాయుడు II,	
మచ్చనాయకులు,	15, 16	వేదగిరి II ని పు	37, 43
మచ్చరుద్రుడు,	15, 16, 23	మాదానేడు IV, ఎఱునూరా	
మట్టచెఱుపు,	73	నేని పు	67
మణుగూరు,	50	మాదిరాజు,	27
మధుర,	142	మాధవుడు, నల్లదాచని పు	11
మలక,	78	మామిడేల,	47
మలకపోలార్జునుడు,	51	మారారెడ్డి, కుంట్లూరి	17
మలయాలము,	123	మా[రా]రెడ్డి, వినికొండ	17
మల్లనకవి,	76	మల్కిభరాము,	90, 92
మల్లయ, కొండ	52	మాలెకొండడు, వెలుగోటి చిన	
మల్లాపురము,	79	తిమ్మానేని చెన్నపు నాయని పు	146
మల్లారెడ్డి, గోలి	17	ముద్దధక్క,	49
మల్లారెడ్డి, రావువరపు	17	ముద్దోగి,	59
మల్దేవరాజు,	27	ముమ్మడు, మునుగంటి	46
మల్దేడు, మండువ	50	ములువాయి,	133
మస్తఖాను,	48	ముస్తఫాఖాను,	90, 92
మహానంది,	71	మైసూరు,	144-5
మాకరాజు,	139, 141	మొళుగూరు,	17

	పుట.		పుట.
యఖూపఖాను,	89	రంగండు, కుమార	
యతిరాజు,	142	వెలుగోటి కస్తూరిరంగని	
యవనులు,	130	(భా దామర వెంకటాంబ	
యాదవకొండ,	51	యందు) పు	135-6
రంగపనేడు, వెలుగోటి పిన		రంగయభీముడు,	52
సింగని రాయపని పు.	76	రాగమాంబ, వెలుగోటి	
రంగండు, వెలుగోటి రాయప		వెంకటపనేని	
నేని రంగపని పు	76	రాయని భా	128-9
రంగండు, వెలుగోటి పినకొండ		రాఘవరాజు, సాశ్వ	26, 53
పని (భా అక్క-మాంబయందు)		రాజమహేంద్రము,	59
పు	95, 103	రాజమహేంద్రవరము	49
రంగండు, వెలుగోటి		రాజాచలము,	52
తిరుపతి పు	110-1	రాజకొండ,	36, 37
రంగండు, వెలుగోటి		రామచంద్రుడు,	
వేంకటనేనిరాయపని (భా		వేదగిరి I పు	371
రాగమాంబయందు) పు	129, 130,	రామభద్రుడు, వెలుగోటి	
	147	సింగని పు	148-9
రంగండు, కుమార		రామభద్రుడు, వెలుగోటి	
వెంకటనేనిరాయపని (భా.		వెంకటాద్రి పు	154
రాగమాంబయందు) పు	129, 130	రామగిరి,	17
రంగండు, కస్తూరి		రాయప, నిర్వాణ, వెలుగోటి	
వెలుగోటి వీచని (భా		పినసింగని పు	68, 76, 102, 119
అక్క-మాంబయందు) పు.	130-134,	రామయపడు, వెలుగోటి	
	145, 147	పినకొండప (భా	
రంగండు, ఆకెవీటి		తిమ్మాంబయందు) పు	95, 98-102,
చూ వెలుగోటి కస్తూరి			106, 120
రంగండు	134		

	పుట	పుట.
రాయపనేని, వెలుగోటి		వీరపనేడు, 139
రాయపనేని వెంకటాద్రి		వీరపాండుర్యండు, 13
(భా. శాస్త్రహంబిక		వీరభద్రారెడ్డి, అల్లయ 41, 42, 52
యందు) పు.	125-28	వెంకన, రావెల 139, 141
రుద్రాంబ,	9	వెంగంటిచెఱువ 151
రుద్రుండు, జేతాళరెడ్డి పు	7, 9f	వెంగళుండు, దామెర 134
రేచండు,	1f	వెంగళ్రాజు, కట్ట 18
రేచర్ల,	7, 48	వెన్నమనాయకుండు, దామ
రేచిగాండు,	6	నాయకుని పు. 10f, 21, 57
రొంపిచెరల,	79	వెన్నుండు, ఎఱదాచని పు 13, 14
లక్కమాంబ, వెలుగోటి		వెలమవంశము, 5
కుమారతిమ్మని భా.	106	వెలుగోండు, 68
లింగమనేడు, మాద II ని పు	33,	వెలుగోటివారు, 67
	39-54	వేంకటాంబ, దామెర
లింగమనేడు, కుమార		కస్తూరిరంగని భా 134
లింగమనేని పు	54	వేంకటమ్మపుండు 92
లింగమాంబిక, వెలుగోటి		వేంకట, పెద, వెలుగోటి
రాయపనేని భా.	120	కుమార తిమ్మప్పని (భా
వరగొండ,	38	లక్క-మాంబయందు) పు 106-7
వసంతరాయండు,		వేంకట, చిన, వెలుగోటి
అనపోత II ని పు	60, 63	కుమార తిమ్మప్పని (భా
వాడపలి,	92, 93	లక్క-మాంబయందు) పు 106-7
వినుకొండ,	132,	వేంకటాద్రి, వెలుగోటి
విక్రమపాండుర్యండు,	13	పెదకొండప (భా అల్లమాంబిక
విర్గమరాజు,	50	యందు) పు 112, 113
విర్గలరాజు,	26, 53	వేంకటాద్రి, వెలుగోటి
		చెన్నని పు 116

	పుట		పుట.
వేంకటపతి, వెలుగోటి		సంబెటకొండ్రాజు,	27
చెన్నని పు.	116-120	సంబెటపిన్న,	48, 53
వేంకటాద్రి, వెలుగోటి రాయని		సంబెటవారు,	18
(భా లింగమాంబికయందు) పు	121-5	సబ్బినాడు,	43
వేంకటాద్రి, వెలుగోటి		సబ్బినాయకుడు,	
సింగని పు	149-150	దామనాయని పు.	10
వేదగిరి I, సింగయమాద I ని		సరిమఖాను,	50
పు	37, 43	సర్వరాజు,	26
వేదగిరి II, పిన, మాద II ని		సరియవల్లి,	18
పు	38, 39, 44	సలకరాజు,	18, 27
వేమారెడ్డి,	52	సలకయవారు,	51
వేముడు, అల్లయ	40, 41, 42	సాశ్వతిప్పగడు	52
వేముడు, జగన్మోబ్బగండ	57	సింగడు I, చితువరాల	
వేములకొండ,	37	ఎఱవాచని పు	13, 15f, 18
వేలూరు,	130		37, 43, 57
శాంత, వీరయ	78	సింగడు II, పెదఅనపోత I ని	
శాంతలింగ, భిక్షువృత్తి		పు.	54, 58
ముక్తి	51, 78, 80,	సింగడు, పిన, సింగ II ని	
శ్రీనాథుడు	39, 40, 61	పు.	57, 58
శ్రీనాథరాజు,	53	సింగడు III, సర్వజ్ఞ	
శ్రీపతిరాజు,	27	అనపోత II ని పు.	60ff, 116
శ్రీరంగ, ఆర్వీటి	151		119, 138
శ్రీశైలము,	51	సింగన IV, వెలుగోటి ఏచని పు	67
సంగమరాయుడు,	47	• సింగడు, వెలుగోటి రాయప్ప పు	76
సత్యగదేవుడు,	37	• సింగడు, కస్తూరి రంగని (భా.	
సత్యవీడు	142	దామర వెంకటాంబ	
సప్తమాణియములు,	47	యందు) పు	135, 136

	పుట	పుట.
సింగయ, వెలుగోటి రంగప్పని పు.	146	చివోలు, 46
సింగడు, వెలుగోటి		సూరధానురాజులు, 25
వెంకటాద్రి పు.	150, 151	సుందరపాండుడు, 13
సింగమనేడు, చింతపల్లె	17	సింఘారు, 26
సింగమపల్లె,	50	సూరుడు, సూరినాయని 79
సింగమాంబ,	95	సూరానేనివారు, 67
సింగళదేవుడు,	51	సూరుడు, జూటూరి 26, 53
సింగాంబ, వెలుగోటి పిస		సోమ, సమ్మెట 59, 60
కొండ పని భా	95	సోమలదేవుడు, 26, 53
సిఖేంద్రఖాను,	49	హంపీరుడు, 110
సింధుదేశము,	133	హిరిరాజు, 27
సింహవిక్రమపురి,	50	హమ్మడిరాయడు, 23, 26, 53
సింహాద్రి,	48	హొన్నప్ప, కందనోలు, 78, 79

త ప్ప ల ఐ ట్రి క

పుట.	బంతి.	తప్పు	ఒప్పు.
1	4	రెండేళ్లు	రెండేళ్లు (రెండునాగళ్ళని అర్థము)
6	4	లేటేలు	లేటేలు
"	5	డనునొప్పు	డనియొప్పు
8	18	బెండెంబు	బెండెంబు
"	"	నాడు	నాడు
29	5	మాదడెండు	మాదడెండు
"	6	నెదకి	నెదకి
32	"	ఝంగిలి	జంగిలి
35	11	తొత్తడిగాపురంబు	తొత్తడిగాపురంబు
38	2	బరంగ	బరంగ
"	12	ఎరుక	ఎరుక
62	16	మర్రికిపట్టు	మర్రికిబట్టు
63	18	జేదు	జేదు
88	14	శుద్ధచిత్తి	శుద్ధచిత్తి

INDEX TO INTRODUCTION

The following abbreviations are used — *ch* = chief, *ch. on* = chronicle, *co* = county, *com* = community, *dyn* = dynasty, *gen* = general, *hist.* = historical, *k* = king, *lit* = literary, *rel* = religious, *n* = river, *sa* = saint, *sans* = sanskrit, *tel* = telugu, *tn* = town, *vi* = village, *wk* = work

A

A'āzum Khān, *gen*, 37 ff, 49
 'Abul Hasan, *k*, 60
 Acyuta, *k*, 45, 46, 47, 48
 'Adil Khān, *k*, 46, 48
 Afzal Khān, *gen*, 53 f
 Ahmad Shāh, *k*, 35, 37, 38, 39, 40, 43 ff
 Ahōbala, *vi*, 23
 Akhanda-Gautamī, *n*, 18
 'Alā-ud-Dīn Hasan, *k*, 12, 14, 31
 'Alāud-Dīn II, *k*, son of Ahmad Shāh, 39 and *n*, 40
 'Alā-ud-Dīn Khaljī, *k*, 4, 5
 'Alī 'Adil Shāh, *k*, 49
 Allāda, *sa*, Doddaya Alla, 25 f, 27, 32 f
 Allasāni Peddana, *poet*, 47
 Allaya Vēma, *ch*, 15, 32, 33, 34
 Allu Coppā, *ch*, 34
 Amīr-ul-Mulk, 52
Anamanaganti-puravarādhīvara, title of Kāpaya Nāyaka, 11
 Anapōta I, *ch*, 10 ff, 20
 Anapōta II, *ch*, of Rācakonda, 23, 26 and *n*, 28, 30 and *n*, 35, 37
 Anapōta II, *ch*, 17
 Anapōta, *ch*, son of Pina Singa, 22
 Anapōtā Reddī, *ch*, 11, 12, 14
 Anavēmā Reddī, *ch*, 14, 15 f, 17
Anulhasuratrāna, title, held by Kāpaya Nāyaka, 11
 Anutallī, *daṇḍi*, of Kātaya Vēma, 33
 Anna, son of Singa II, *sa*,
 Anna, son of Allāda, 32
 Annama, son of Singa II, 22
 Annadēva Cōda, *ch*, 16, 20, 23, 24 ff, 27
 Appalācārya, Bommakanti, *author*, 43
 Aravīti family, 48
 Arjunadēva of Oddādī, *ch*, 15
 Aruvapallī, *vi*, 20 *n*, 50
 Asva Row, 52
 Attālī, *vi*, 25
 Āvañca, *vi*, 24

B

Bīdāmi, *vi*, 31, 35
 Bāgavāda, *vi*, 32

Bahādū Khān, *gen*, 12
 Bahmani Sultans of Golkonda, *dyn*, 2
 Balid Khān, *ch*, 31
 Bānāla, *vi*, 32
 Bandī pass, 26, 30
 Bani, *Muslim Historian*, 4-5, 9
 Bellamkonda, *vi*, 44
 Bendapūdi, *vi*, 17, 20
 Bhadrācalam, *vi*, 29 *n*
 Bhairava (Bahām) Khān, *gen*, 45
 Bhaktiāya, *ch*, 14, 15, 16
Bhānumatīparṇayam, *Tel poem*, by Rantūi Rangarāṇu, p 1
 Bhikṣāvṛtti-maṭha, at Śrīsaṭlam, 45
 Bhīmalīnga, *ch*, 15
 Bhīmavaram, *vi*, 11
 Bhuvanagiri (Bongur, Bhonagur), *fort*, 11, 31, 38, 40
 Bīdar, *tn*, 38
 Bijjana, *Telungu*, *ch*, 5
 Bīrār, *tn*, 39
 Bommakanti Appalācārya, 43
 Bōya tribes, 29, 31, 49, 50
 Bukka I, *k*, 12
 Bukka II, *k*, 21, 22
 Bukkarāju, *ch*, 32, 43

C

Cādu Khān, *gen*, 31
 Cālīkya, *ch*, 19 and *n*
 Cāmālī, *vi*, 60
Camatkāracandīkā, *lit wk*, by Visvēsvara, 17, 21
 Candraguṇī, *fort*, 8, 47
 Cāya, *ch*, 46
 Cēbīōlu, *vi*, 46, 48
 Cejjerla Bhūmi, *co*, 10 and *n*
 Celamacarla, *vi*, 32
 Ceñcu tribes, 31, 36, 49
 Cenji, *fort*, 57
 Cenji Nāyaks, *dyn*, 58, 59
 Cenna, *ch*, 50 f
 Cennama Nāyadu, *ch*, 15
 Cennapattana, *vi*, 26 *n*
 Centūr, *vi*, 52
 Cerla Bhīmā Reddī, *ch*, 31, 34
 Cevvī Reddī, *ch*, 2 3
 Cēyūr, *vi*, 2

Cilaka lake, 33
Cina Kommerla, *vi*, 23
Cintagunta Dhaima Rao, *gen*, 49
Citi Cennaya, 32
Citi Vallabhayya, 32
Cittēla *vi*, 50
Cival, *vi*, 39 *n*
Cuttacē, 43

D

Dāca, *ch*, son of Singa II, 17
Dāma, *ch*, 3, 4
Dāmerla Timma, *gen*, 42
Dāud Khān, *gen*, 39 and *n*, 44
Dāvula Pāpa, *gen*, 57
Delhi, *tn*, 9
Dēsati family, *dyn*, 32
Dēvarakonda, *vi*, 13, 16, 19, 26, 27, 30, 33, 41, 50 37 *n*
Dēvarāya I, *k*, 23, 24, 26, 27, 28, 30, 37
Dēvarāya II, *k*, 26 *n*, 31, 33, 34 *ff*, 37, 41
Dēvulapalli, *vi*, 50
Dharanikōta, *vi*, 12, 27
Dharma, *ch*, brother of Singa II, 45
Dodda, *ch*, son of Allāda, 15, 25 *f*, 31, 32
Done, *vi*, 52
Drāksārāmam, *vi*, 7, 15

E

‘Eastern Throne’, 20
Ēca, *ch*, 8, 9
Ellore, *vi*, 32, 49
Ēlla Dāca, *ch*, 5, 6, 7, 8
Ēlivas, *dyn*, 14
Ēluva, *co*, 14, 16, 51
Ēluva Bhīma, *ch*, 14
Ētgn, *vi*, 35
Ēnāja, *ch*, 58

F

Fakhi-ud-Dīn Juna, *gen*, 4
    sa, Ulūgh Khān, 8,
    sa, Muhammad bin Tughlaq, 9
Faiṣhta, *Muslim Historian*, 12, 29, 35, 39 *n*
Filampattan, *tn*, 12
Fīrūz Shāh, *k*, 19, 24, 25 *f*, 27 *f*, 37

G

Gajapati, *k*, 1, 14, 18, 32, 33, 34, 35, 43, 44
Gajarao Tippha, *gen*, 24, 42
Ganapati, *k*, 1, 3, 6
Gandīkōta, *fort*, 22, 50, 52, 53, 56

Gangavāra, *vi*, 34
Gani, *vi*, 45
Gani Timma, *ch*, 45 *ff*
Ganna, *gen*, 31
Gauravakonda, *vi*, 32
Gautami, *vi*, *sa*, Gōdāvarī, 17, 18
Gōlkonda, *tn*, 13, 37, 49
Gollapalli, *vi*, 5
Gōpālakṣna, *ch*, 31, 36
Gōrantla, *vi*, 32
Gōsañgi Chiefs, *dyn*, 8
Gulburga, *tn*, 13, 19, 20, 24, 27, 37
Gunda, *ch*, 32
Gundaya Dandanātha, *gen*, 20, 22
Gundukolanu, *vi*, 24
Gutti, *tn*, 56

H

Hamvīa, (*sa* Amber Ray) 41 *f*
Harhara II, *k*, 16, 20, 21, 23, 32
Harharāmbā, *princess*, 32
Havadi Aubalarāja, *gen*, 48, 49
Hayāt Khār, *gen*, 46
Honnappa Nāyadu, Kandanaṭṭolu, 46
Hoysalas, *dyn*, 7, 8
Humāyūn Shāh *aka* Zālīm, *k*, 40 *ff*
Husain Nizām Shāh, *k*, 49

I

Ibrāhīm Qutb Shāh, *ac*, 49, 50, 51
Ibrāhīm Sanjai Khān, *gen*, 38
Induāla, *vi*, 13
Inukurti, *vi*, 11
Irugapa Dandanātha, *gen*, 21
Īte Obulesa, 58

J

Jagat Row, *gen*, 52
Jaggarāju, Gobbūru, *gen*, 57 *ff*
Jamas, *rel com*, 46
Jalāl Khān, *gen*, 39 *n*, 40
Jallipalli, *fort*, 10 and *n*, 11
Jammalamadugu, *vi*, 52
Jangli Khān or Manne Jangli, *ch*, 13
Jhaju of Kharia, Mahik, *gen*, 4
Jilugupalli, *v*, 9
Joodiy (Jutui), *vi*, 52
Jūpallikonda, *gen*, 22

K

Kakati-ājjyasthāpanācārīya, *title*, 4
Kakatiyas, *dyn*, 5
Kalagūr, *vi*, 52
Kālahasti Nāyaks, *dyn*, 59
Kaṭṭinga, *co*, 15, 17, 33, 34, 35, 41
Kallam, 39

Kalyāni, *fort*, 49
 Kamalakūru, *vi*, 54
 Kāmapurī, *vi*, 14
 Kambhammet, *vi*, 42
 Kamma Chiefs, *dyn*, 10
 Kāñci, *tn*, 5, 6, 7, 36
 Kandanaṇḍolu, *vi*, 56
 Kaṇḍāla, *ch*, 19 and *n*
 Kāṇḍāpatti, *vi*, 25, 26
 Kannadūāya, *ch*, 46
 Kannadīs, 31
 Kannaṇa, *ch*, 19, 20 *n*
 Kāpaya Nāyaka, *ch*, 2, 9, 10, 11
 Kāpilesvara Gaṇapati, *k*, 41, 43, 45
 Kāstūri Ranga, *ch*, 50 *ff*
 Kāta, *ch*, son of Kātaya Vēma, 23
 Kātaya Vēma, *ch*, 17, 18, 19, 20, 23, 24
 Kātaya-Vēma-*talagondaṇḍa*,
title, of the Koppunūlla family, 24
 Kaulas, *co*, 12
 Khālī Sultans, *dyn*, 4
 Khān-i-Khānān, *gen*, 46
 Khwāja Jahan, *gen*, 41
 Kimmū, *vi*, 17
 Koccalakōta, *fort*, 50, 54
 Kōdūr, *vi*, 51
 Kolacalama, *vi*, 8
 Kōlāi, *co*, 53
 Kōli Mallā Reddī, *ch*, 36
 Kōna, *co*, 15
 Konda Mallāya, *ch*, 32
 Kondaiāju family, *dyn*, 50
 Kondaiāju Tūpatti, *ch*, 51
 Kondapalli, *fort*, 49
 Kondavidu, *fort*, 9, 19, 26, 27
 Koppula chief, 14
 Koppunūlla family, *dyn*, 24
 Kōta, *fort*, 50, 55
 Kōta Tikka, *ch*, 7
 Kottakanama, 50, 53
 Kottakonda, *vi*, 21, 31
 Kottalanka, *vi*, 50, 55
 Kōṇadēvaṇāya, *k*, 45 *n*, 45, 46, 47, 48
 Kucelacēnu, *vi*, 46
 Kulāsēkhara I, Māṇavarman, *k*, 6
 Kulāsēkhara Pāndya, *k*, 6
 Kumāragiri Reddī, *ch*, 14, 17, 18, 19, 20
 Kumāragiri II, son of Kātaya Vēma, 33
 Kumāra Lūga, *ch*, 43
 Kumāra Yāca, *ch*, 59 *f*
 Kuntlūru Immaḍi, *ch*, 5
 Kuntlūru, *vi*, 32

L

Lūga, *ch*, 25 *ff*
 Lūga, son of Māda II, *ch*, 30 *ff*
 Lūga, Kumāra, *ch*, grandson of Lūga, 43
 Lūga, Nāyak of Vellore, 57

M

Māca, governor of Dharaṇikōta, 27
 Māda I, *ch*, 10 *ff*
 Māda, son of Lūga II, 16
 Māda II, son of Vēdagiri II, 23, 27, 28
 Mādā Nāyadu, Pmā, 20
 Maduna, *tn*, 57
 Madura Nāyakas, *dyn*, 58, 59
 Magatula, *vi*, 9
 Mahānandī, *vi*, 45
 Mahmūd Khān, *gen*, 39 and *n*
 Māhū, *tn*, 39 and *n*
 Mailāru, *ch*, 10
 Mākaiāja, *ch*, 58
 Maklēdi, *vi*, 17
 Malaka Pōlāiṇa, *ch*, 32, 35
 Malik Kāfū, *gen*, 5, 6
 Malik Nēmāi (Malik Naib), 5, 8
 Mallana, *poet*, 1
 Mallāpuram, *vi*, 46, 48
 Māmidēla, *vi*, 19 *n*, 34
 Mānavīra, *cl*, 8
 Mandu Malnēdu, *ch*, 31
 Mannangikōta, *fort*, 31
 Manne Chiefs, *dyn*, 6, 7, 32, 46, 48
 Masnadi-i-'Alī Habīb Nizām-ul-Mulk, *ch*, 26
 Mastā Khān, *gen*, 31
 Masulipatam, *tn*, 49
 Matlaceruvu, *vi*, 46, 48
 Matli Ananta, *ch*, 53, 54
 Matli Chiefs, *dyn*, 51
 Matli Timma, *ch*, 50 *f*
 Matsa Chiefs, *dyn*, 9
 Matsa Kampa, *ch*, 32
 Matsa Komma, *ch*, 9
 Mir Fazl-ul-la Anju, *gen*, 29
 Mogulūru, *vi*, 10, 11
 Morasu, *co*, 53
 Muddōgi, 29 and *n*
 Muddu Dhakka, *ch*, 31, 40
 Muhammad bin Tughlaq, *k*, *sa*, Ulūgh Khān and Prince Fakhr-ud-Dīn Jūna, 8
 Muhammad Gawan, *gen*, 42
 Muhammad Qūly Qutb Shāh, *k*, 52
 Muhammad Shāh I, *k*, 12, 21, 37
 Mukti Sāntaya Lūga, 45
 Mummadi, *ch*, 10
 Muppidi Nāyaka, *gen*, 6, 7 and *n*, 8
 Murtazā Khān, *gen*, 52, 53, 55
 Musalmadugu, *vi*, 52
 Musi, *vi*, 13, 26
 Mustafā Khān, *gen*, 49, 50
 Mysore-Rāja, *k*, 59, 60

N

Nadupura, *vi*, 15
 Nāga, *ch*, 11, 12
 Nagaṇikunta Sānta Nārasimha, 44 *n*

Nāgajunakonda, *vi*, 36, 49
 Nāgavamsi Kings of Rambha, *dyn*, 33
 Nāgulapādu, *vi*, 31, 50
 Nalla Dāca, *ch*, 5
 Nallagonda, *fort*, 31, 50
 Nallasiddha, *ch*, 6
 Nāmaṅgānusāsana, *Sans wk*, 43
 Nandavaimkōta, *fort*, 52
 'Nandikantapōtāṅgu' 30, 33
 Nandyāla, *tn*, 52
 Nannū, *vi*, 46
 Nāiāyanavanam, *vi*, 7
 Navalgund, *tn*, 40
 Nāyakship, 4
 Nāyana, *ch*, son of Ganī Timma, 48f
 Nāyanakara, 4
 Nuavadyapura, *tn*, 15
 Nissanku Kommana, *Tel*, poet, 15
 Nizām-ul-Mulk, *k*, 41f

O

Odapalli, *vi*, 50
 Oissa, *co*, 41

P

Pālemkōta, *vi*, 58
 Palivela, *vi*, 15, 25
 Pānagal, *tn*, 21
 Pañcadhāra, *vi*, 14
 Pañca-Pāndyas, 7n
 Pāndū, *vi*, 32
 Pāndyas, *dyn*, 5
 Pāndya-dala-vibhāla, title of E_{11a}
 Dāca, 6
 Pāndya-gaja-kēsaṇi, title of E_{11a}
 Dāca, 6
 Pānem family, *dyn*, 32
 Pāngal, *tn*, 37
 Pāngal-Nalgonda, *tn*, 25, 27, 28
 Panta Chiefs, *dyn*, 10 and n
 Parākrama-Pāndya, *k*, 6
 Pariahs, *com*, 3
 Parvata, *ch*, son of Linga, 43
 Peda Kōmatī Vēma, *ch*, 19, 27f, 30
 and n, 33
 Pedda Rudra, *gen*, son of Muppidi
 Nāyaka, 7, 8
 Penugonda, *fort*, 50, 52
 Pernipādu, *vi*, 26n
 Perumālla, *vi*, 32
 Pērtū, *vi*, 50
 Pina Singa, *ch*, son of Singa II, 22f,
 and n
 Pina Undnāja, *ch*, 25
 Podicēdu, *vi*, 22, 32
 Polēpalli Bukkaṅgu, *ch*, 22
 Pōtana, *Tel* poet, 43

Pōtuganti Maili, *ch*, 5
 Prasaditya, *ch*, 3
 Praudha Dēvaraya, *k*, 31
 Pratapacantīa, *hist chron* 4
 Pratāparudra, *k*, 3, 4, 5, 6
 Pratāparudra Gajapati, *k*, 47
 Prōlaya Vēma, *ch*, 11, 32
 Pūla Ganga, *ch*, 32
 Pulinda tribes, 33
 'Pūrvasmhāsanādhisvara', title, 20
 Pūsapāti family, *dyn*, 44
 Puttakota, *vi*, 48

Q

Quly Qutb Shāh, *k*, 47, 52, 56
 Qutb-ul-Mulk, *gen*, 50

R

Rācakonda, *tn*, *sa*, Rājācala, 9, 13,
 37n
 Rācavēma, *ch*, 30, 32, 36
 Rācū, *vi*, 39n
 Rādhāmādhava, *Tel* poet, 47n
 Raghunātha Nāyaka, of Tanjore, 53, 58
 Rājācala, *sa*, Rājukonda, 32, 39, 42
 Rājamahēndrapura, *tn*, 15
 Raksasi-Tangidi, 51
 Rāmacandra, *ch*, son of Vēdagiri I,
 23, 26, 28
 Rāmadēva, *k*, 57, 58
 Rāmagiri, *vi*, 10 and n, 17, 38, 39
 and n
 Rāmarāja Aliya, *k*, 46, 47, 49, 50
 Ranga, Kastūri, *ch*, 50f, 53, 54
 Ranganātha, *ch*, 7
 Rangaiṅgu, Rentūri, *Tel* poet, p 1
 Rangarājukonda, *fort*, 44
 Rangaya Bhīma, *ch*, 32
 Rasārnavasudhākaram, *lit wk*, by
 Singa II, 22
 Rāvela Linga, *ch*, 60
 Rāvela Venka, *ch*, 58
 Ravivarman Kulasekhara, *k*, 6, 7n
 Rāvuvansacantīa, *hist chron* 1, 17
 30 and n
 Rāyaputāmāhānīa, title, of Prasaditya,
 4
 Rāyappa, *ch*, son of Dhārma, 44ff
 Rēca, a *pariah*, 2-3
 Rēcerla, *vi*, 1, 31
 Rēcerla chiefs, *dyn*, 6
 Reddis, *dyn*, 7
 Reddis of Kondavidu, *dyn*, 11, 14, 18,
 20
 Rompicerla, *vi*, 45
 Rudra, *ch*, 3, 9
 Rudrāmbā, *vi*, 3, 4
 Rustum Khān, *gen*, 55

S

Sabbi, *ch*, 4
 Sabbi-nādu, *co*, 31, 40
 Sagai, *vi*, 19
 Saifuddin Malik, *gen*, 13
Śākuntalam, Kātaya Vēma's commen-
 tary on, 17 n
 Salakaiāju family, 32
 Sāluva Rāmadēva, *ch*, 21
 Sāluva Telungarāya, *ch*, 34
 Sambeta Pinna, *ch*, 26 n, 31, 36
 Sambeta Sōma, *ch*, 26 and n
 Sambuvaiāyas, *dyn*, 8
 Sangamaiāya, *ch*, 31
 Sanjār Khān, *gen*, 40, 44, 52, 55
 Śānta Bhikṣāvrtti, *rel teacher*, 32
 Śānta Linga, *rel teacher*, 46 and n
 Sarama Khān, *gen*, 31
 Sarepalli Timma, *ch*, 26 and n
 Sārī Ōbula Nāyadu, *ch*, 51
 Sattiga, *ch*, 19 and n
 Sayyid Āli, *Muslim Historian*, 25, 37 n,
 38, 39 n
 Seven Mādas, *co*, 31, 34
 Siddhavattam, *vi*, 51
 Siddhirāju Timmappa, 49
 Sikandar Khān, *ch*, ruler of Balkonda,
 31, 40 f
 Simhācalam, *vi*, 15, 18
 Simhādri, 31, 34
 Simhavikramapattana *tn*, 31, 36
 Sindhūr, *vi*, 13
 Singa I, *ch*, 8
 Singa II, *ch*, 13 ff, 18, 21, 22
 Singa III, Sarvajña, *ch*, 22 and n,
 30 ff, 36, 43
 Singa, *ch*, younger brother of Yāca,
 57
 Singa, Velugōti, 59
 Singaladēva, *ch*, 32
 Sirmama Nāyadu, Cintalapalle, *ch*, 10
 Singampalle, *vi*, 31
 Singaya Rāyapa, *ch*, 1
 Sirivella, *vi*, 52
 Sitāpati, *ch*, 49
Śivalilāvilāsam, *Tel wk*, 15 n
 Śivappa Nāyaka of Ikkēri, *ch*, 60
 Śinātha, *Tel poet*, 22, 25, 30, 33, 34,
 43
 Śrināthaiāju, *ch*, 36
 Śriranga I, *k*, 51
 Śriranga II, *k*, 57
 Śrinanga III, *k*, 59, 60
 Śrinangapattanam, *tn*, 60
 Śrinangaiājukonda, *vi*, 26
 Śrisailam, *vi*, 32, 46
Śthaladūgas, 15
 Sundara-Pāndya, *k*, 6
 Sura, *ch*, 46
 Sūvarāyam, *vi*, 14

T

Tambala Bommajiya, 10
 Tammappa Gauda, *ch*, 50, 53, 54
 Tammirāja, *gen*, 44
 Tangēda, *vi*, 36
Tānakabrahmarāṇyam, *lit wk*, 47 n
 Telugu Cōdas, *dyn*, 6, 7, 14
 Telungāna, *co*, 4, 9
 'Telungies', *com*, 12
 Tēiāla, *vi*, 34
 Timma, Ganī *ch*, son of Rayappa,
 45 ff
 Timmarāja, *ch*, 56
 Tippa, *ch*, 32
 Tippa of Nellur, *ch*, 32
 Tirukālārāja, *ch*, 6, 7
 Tiruvengalanātha Yādavarāya, *ch*, 8
 Tondamāyagulla, *vi*, 46
 Tōpūr, *vi*, 58
 Toragal, *vi*, 31, 35
 Tribhuvani Rāvu Singa, *ch*, 44
 Trichinopoly, *tn*, 58
 Tripurāntakam, *vi*, 16
 Tughlaq Sultans of Delhi, *dyn*, 4
 Tumukōta, *fort*, 36

U

Uccilla, *vi*, 32
 Udayagiri, *fort*, 51, 54, 59
 Udayana, *ch*, 19
 Ulūgh Khān, *gen*, s a, Fakhr-ud-Dīn
 Jūna and Muhammad-bin-Tughlaq,
 8
 Undrakonda, *fort*, 50
 Upparapalle, *vi*, 5
 Uriyas, *com*, 47
Usābhyudayam, *Tel wk*, 44
 Uttamallū, *vi*, 57

V

Vaidyanājavalābham, *lit wk*, 21
 Vajrakūtam, *vi*, 17
 Vasantarāya, *ch*, son of Anapōta II,
 36
 Vēdādri, *vi*, 26
 Vēdagiri I, *ch*, 13 ff, 19 and n, 20, 21,
 22
 Vēdagiri II, *ch*, son of Māda II, 27 f
 Vēdagiri, *ch*, son of Singa II, 22
Vēgavatnātha, *title*, of Ravivarman
 Kulasekhara, 6
 Velamas, *dyn*, 4, 11, 13, 16, 17, 18
 Vellore, *tn*, 57
 Vellutla chiefs, *dyn*, 5
 Velugōdu, *vi*, 45
 Velugōti Cenna, *ch*, 56
Velugōtvarwamsa-carita, *hist*
chron 1, 8-9, 10 n, 11 n, 16, 19 n,
 22, 30 n, 45 n

- Vēma, *ch*, 15
 Vēma, son of Allāda, 32
 Vēmāmbā, *princess*, 15, 32
 Vēmavaraiam, *vi*, 15
 Vemṣallu, *vi*, 59
 Vēmūlakonda, *vi*, 19, 34
 Venkata II, *k*, 50, 51 ff, 56 ff
 Venkṣādī, *gen*, brother of Rāma-
   rāja, 49
 Venkatapati, *ch*, 56 ff
 Venna, *ch*, 8
 Vennama, *ch*, 4 ff
 Vidiadry, *ch*, 49
 Vikrama-Pāndya, *k*, 6
 Vinukonda, *vi*, 50
 Vīa Ballāla III, *k*, 7, 8
 Vīabhadra, son of Annadēva Cōda,
   25
 Vīabhadra Reddī, *ch*, 15, 31, 32, 33,
   34
 Vīaghottam, *co*, 17
 Virānavōta, *ch*, son of Kumāragiri,
   19
 Vīa-Pāndya, *k*, 6
 Visnubhaktisudhākaram, *lit wk*, 44
 Visvēsvara, *author*, of *Camatkāa-*
   candrikā, 17, 18
 Vitthama, *ch*, 32
 Vōdapalli Varīābād, *vi*, 26
- W**
- Warangal, *tn*, 3, 5, 8, 9, 11, 21, 37
 Woorias Ray, *ch*, 54
- Y**
- Yācama, *elder*, *ch*, 56 ff
 Yācama, Kumara, *ch*, son of *elder*
   Yācama, 59 f
 Yādavakonda, *vi*, 32
 Yakūb Khān, *gen*, 49
 Yara Timma, *ch*, son of Ganī Timma,
   46, 48 f, 49 f
 Yara Timmarāja, *gen*, brother of
   Rāmarāja, 49

